11 ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതമഹാപുരാണേ ഏകാദശഃ സ്കന്ധഃ

11.1 പ്രഥമോൕധ്യായഃ . മനുകൃതം ദേവീസ്തവനം .

നാരദ ഉവാച .
ഭഗവൻ ഭൂതഭവ്യേശ നാരായണ സനാതന .
ആഖ്യാതം പരമാശ്ചര്യം ദേവീചാരിത്രമുത്തമം .. 1..

പ്രാദുർഭാവഃ പരോ മാതുഃ കാര്യാർഥമസുരദ്രുഹാം .
അധികാരാപ്തിരുക്താത്ര ദേവീപൂർണകൃപാവശാത് .. 2..

അധുനാ ശ്രോതുമിച്ഛാമി യേന പ്രീണാതി സർവദാ .
സ്വഭക്താൻപരിപുഷ്ണാതി തമാചാരം വദ പ്രഭോ .. 3..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ശൃണു നാരദ തത്ത്വജ്ഞ സദാചാരവിധിക്രമം .
യദനുഷ്ഠാനമാത്രേണ ദേവീ പ്രീണാതി സർവദാ .. 4..

പ്രാതരുത്ഥായ കർതവ്യം യദ് ദ്വിജേന ദിനേ ദിനേ .
തദഹം സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി ദ്വിജാനാമുപകാരകം .. 5..

ഉദയാസ്തമയം യാവദ് ദ്വിജഃ സത്കർമകൃദ്ഭവേത് .
നിത്യനൈമിത്തികൈര്യുക്തഃ കാമ്യൈശ്ചാന്യൈരഗർഹിതൈഃ .. 6..

ആത്മനശ്ച സഹായാർഥം പിതാ മാതാ ന തിഷ്ഠതി .
ന പുത്രദാരാ ന ജ്ഞാതിർധർമസ്തിഷ്ഠതി കേവലം .. 7..

തസ്മാദ്ധർമം സഹായാർഥം നിത്യം സഞ്ചിനു സാധനൈഃ .
ധർമേണൈവ സഹായാത്തു തമസ്തരതി ദുസ്തരം .. 8..

ആചാരഃ പ്രഥമോ ധർമഃ ശ്രുത്യുക്തഃ സ്മാർത ഏവ ച .
തസ്മാദസ്മിൻസമായുക്തോ നിത്യം സ്യാദാത്മനോ ദ്വിജഃ .. 9..

ആചാരാല്ലഭതേ ചായുരാചാരാല്ലഭതേ പ്രജാഃ .
ആചാരാദന്നമക്ഷയ്യമാചാരോ ഹന്തി പാതകം .. 10..

ആചാരഃ പരമോ ധർമോ നൃണാം കല്യാണകാരകഃ .
ഇഹ ലോകേ സുഖീ ഭൂത്വാ പരത്ര ലഭതേ സുഖം .. 11..

അജ്ഞാനാന്ധജനാനാം തു മോഹിതൈർഭ്രാമിതാത്മനാം .
ധർമരൂപോ മഹാദീപോ മുക്തിമാർഗപ്രദർശകഃ .. 12..

ആചാരാത്പ്രാപ്യതേ ശ്രൈഷ്ഠ്യമാചാരാത്കർമ ലഭ്യതേ .
കർമണോ ജായതേ ജ്ഞാനമിതി വാക്യം മനോഃ സ്മൃതം .. 13..

സർവധർമവരിഷ്ഠോൕയമാചാരഃ പരമം തപഃ .
തദേവ ജ്ഞാനമുദ്ദിഷ്ടം തേന സർവം പ്രസാധ്യതേ .. 14..

യസ്ത്വാചാരവിഹീനോൕത്ര വർതതേ ദ്വിജസത്തമഃ .
സ ശൂദ്രവദ് ബഹിഷ്കാര്യോ യഥാ ശൂദ്രസ്തഥൈവ സഃ .. 15..

ആചാരോ ദ്വിവിധഃ പ്രോക്തഃ ശാസ്ത്രീയോ ലൗകികസ്തഥാ .
ഉഭാവപി പ്രകർതവ്യൗ ന ത്യാജ്യൗ ശുഭമിച്ഛതാ .. 16..

ഗ്രാമധർമാ ജാതിധർമാ ദേശധർമാഃ കുലോദ്ഭവാഃ .
പരിഗ്രാഹ്യാ നൃഭിഃ സർവൈർനൈവ ത്ാല്ലംഘയേന്മുനേ .. 17..

ദുരാചാരോ ഹി പുരുഷോ ലോകേ ഭവതി നിന്ദിതഃ .
ദുഃഖഭാഗീ ച സതതം വ്യാധിനാ വ്യാപ്ത ഏവ ച .. 18..

പരിത്യജേദർഥകാമൗ യൗ സ്യാതാം ധർമവർജിതൗ .
ധർമമപ്യസുഖോദർകം ലോകവിദ്വിഷ്ടമേവ ച .. 19..

നാരദ ഉവാച .
ബഹുത്വാദിഹ ശാസ്ത്രാണാം നിശ്ചയഃ സ്യാത്കഥം മുനേ .
കിയത്പ്രമാണം തദ് ബ്രൂഹി ധർമമാർഗവിനിർണയേ .. 20..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ശ്രുതിസ്മൃതീ ഉഭേ നേത്രേ പുരാണം ഹൃദയം സ്മൃതം .
ഏതത്ത്രയോക്ത ഏവ സ്യാദ്ധർമോ നാന്യത്ര കുത്രചിത് .. 21..

വിരോധോ യത്ര തു ഭവേത്ത്രയാണാം ച പരസ്പരം .
ശ്രുതിസ്തത്ര പ്രമാണം സ്യാദ് ദ്വയോർദ്വൈധേ സ്മൃതിർവരാ .. 22..

ശ്രുതിദ്വൈധം ഭവേദ്യത്ര തത്ര ധർമാവുഭൗ സ്മൃതൗ .
സ്മൃതിദ്വൈധം തു യത്ര സ്യാദ്വിഷയഃ കല്പ്യതാം പൃഥക് .. 23..

പുരാണേഷു ക്വചിച്ചൈവ തന്ത്രദൃഷ്ടം യഥാതഥം .
ധർമം വദന്തി തം ധർമം ഗൃഹ്ണീയാന്ന കഥഞ്ചന .. 24..

വേദാവിരോധി ചേത്തന്ത്രം തത്പ്രമാണം ന സംശയഃ .
പ്രത്യക്ഷശ്രുതിരുദ്ധം യത്തത്പ്രമാണം ഭവേന്ന ച .. 25..

സർവഥാ വേദ ഏവാസൗ ധർമമാർഗപ്രമാണകഃ .
തേനാവിരുദ്ധം യത്കിഞ്ചിത്തത്പ്രമാണം ന ചാന്യഥാ .. 26..

യോ വേദധർമമുജ്ഝിത്യ വർതതേഽന്യപ്രമാണതഃ .
കുണ്ഡാനി തസ്യ ശിക്ഷാർഥം യമലോകേ വസന്തി ഹി .. 27..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന വേദോക്തം ധർമമാശ്രയേത് .
സ്മൃതിഃ പുരാണമന്യദ്വാ തന്ത്രം വാ ശാസ്ത്രമേവ ച .. 28..

തന്മൂലത്വേ പ്രമാണം സ്യാന്നാന്യഥാ തു കദാചന .
യേ കുശാസ്ത്രാഭിയോഗേന വർതയന്തീഹ മാനവാൻ .. 29..

അധോമുഖോർധ്വപാദാസ്തേ യാസ്യന്തി നരകാർണവം .
കാമാചാരാഃ പാശുപതാസ്തഥാ വൈ ലിംഗധാരിണഃ .. 30..

തപ്തമുദ്രാങ്കിതാ യേ ച വൈഖാനസമതാനുഗാഃ .
തേ സർവേ നിരയം യാന്തി വേദമാർഗബഹിഷ്കൃതാഃ .. 31..

വേദോക്തമേവ സദ്ധർമം തസ്മാത്കുര്യാന്നരഃ സദാ .
ഉത്ഥായോത്ഥായ ബോദ്ധവ്യം കിം മയാദ്യ കൃതം കൃതം .. 32..

ദത്തം വാ ദാപിതം വാപി വാക്യേനാപി ച ഭാഷിതം .
ഉപപാപേഷു സർവേഷു പാതകേഷു മഹത്സ്വപി .. 33..

അവാപ്യ രജനീയാമം ബ്രഷ്മധ്യാനം സമാചരേത് .
ഊരുസ്ഥോത്താനചരണഃ സവ്യേ ചോരൗ തഥോത്തരം .. 34..

ഉത്താനം കിഞ്ചിദുത്താനം മുഖമവഷ്ടഭ്യ ചോരസാ .
നിമീലിതാക്ഷഃ സത്ത്വസ്ഥോ ദന്തൈർദന്താന്ന സംസ്പൃശേത് .. 35..

താലുസ്ഥാചലജിഹ്വശ്ച സംവൃതാസ്യഃ സുനിശ്ചലഃ .
സന്നിരുദ്ധേന്ദ്രിയഗ്രാമോ നാതിനിമ്നസ്ഥിതാസനഃ .. 36..

ദ്വിഗുണം ത്രിഗുണം വാപി പ്രാണായാമമുപക്രമേത് .
തതോ ധ്യേയഃ സ്ഥിതോ യോഽസൗ ഹൃദയേ ദീപവത്പ്രഭുഃ .. 37..

ധാരയേത്തത്ര ചാത്മാനം ധാരണാം ധാരയേദ്ബുധഃ .
സധൂമശ്ച വിധൂമശ്ച സഗർഭശ്ചാപ്യഗർഭകഃ .. 38..

സലക്ഷ്യശ്ചാപ്യലക്ഷ്യശ്ച പ്രാണായാമസ്തു ഷഡ്വിധഃ .
പ്രാണായാമസമോ യോഗഃ പ്രാണായാമ ഇതീരിതഃ .. 39..

പ്രാണായാമ ഇതി പ്രോക്തോ രേചപൂരകകുംഭകൈഃ .
വർണത്രയാത്മകാ ഹ്യേതേ രേചപൂരകകുംഭകാഃ .. 40..

സ ഏവ പ്രണവഃ പ്രോക്തഃ പ്രാണായാമശ്ച തന്മയഃ .
ഇഡയാ വായുമാരോപ്യ പൂരയിത്വോദരേ സ്ഥിതം .. 41..

ശനൈഃ ഷോഡശമാത്രാഭിരന്യയാ തം വിരേചയേത് .
ഏവം സധൂമഃ പ്രാണാനാമായാമഃ കഥിതോ മുനേ .. 42..

ആധാരേലിംഗനാഭിപ്രകടിതഹൃദയേ താലുമൂലേ ലലാടേ
ദ്വേ പത്രേ ഷോഡശാരേ ദ്വിദശദശദലദ്വാദശാർധേ ചതുഷ്കേ .
വാസാന്തേ ബാലമധ്യേ ഡഫകതസഹിതേ കണ്ഠദേശേ സ്വരാണാം
ഹങ്ക്ഷന്തത്ത്വാർഥയുക്തം സകലദലഗതം വർണരൂപം നമാമി .. 43..

അരുണകമലസംസ്ഥാ തദ്രജഃപുഞ്ജവർണാ
ഹരനിയമിതചിഹ്നാ പദ്മതന്തുസ്വരൂപാ .
രവിഹുതവഹരാകാനായകാസ്യസ്തനാഢ്യാ
സകൃദപി യദി ചിത്തേ സംവസേത്സ്യാത്സ ഭുക്തഃ .. 44..

സ്ഥിതിഃ സൈവ ഗതിര്യാത്രാ മതിശ്ചിന്താ സ്തുതിർവചഃ .
അഹം സർവാത്മകോ ദേവഃ സ്തുതിഃ സർവം ത്വദർചനം .. 45..

അഹം ദേവീ ന ചാന്യോഽസ്മി ബ്രഹ്മൈവാഹം ന ശോകഭാക് .
സച്ചിദാനന്ദരൂപോഽഹം സ്വാത്മാനമിതി ചിന്തയേത് .. 46..

പ്രകാശമാനാം പ്രഥമേ പ്രയാണേ
പ്രതിപ്രയാണേഽപ്യമൃതായമാനാം .
അന്തഃപദവ്യാമനുസഞ്ചരന്തീ-
മാനന്ദരൂപാമബലാം പ്രപദ്യേ .. 47..

തതോ നിജബ്രഹ്മരന്ധ്രേ ധ്യായേത്തം ഗുരുമീശ്വരം .
ഉപചാരൈർമാനസൈശ്ച പൂജയേത്തു യഥാവിധി .. 48..

സ്തുവീതാനേന മന്ത്രേണ സാധകോ നിയതാത്മവാൻ .
ഗുരുർബ്രഹ്മാ ഗുരുർവിഷ്ണുർഗുരുർദേവോ മഹേശ്വരഃ .
ഗുരുരേവ പരം ബ്രഹ്മ തസ്മൈ ശ്രീഗുരവേ നമഃ .. 49..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ മനുകൃതന്ദേവീസ്തവനം നാമ പ്രഥമോഽധ്യായഃ .. 11.1..

11.2 ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ . ശൗചവിധിവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ആചാരഹീനം ന പുനന്തി വേദാ
യദപ്യധീതാഃ സഹ ഷഡ്ഭിരംഗൈഃ .
ഛന്ദാംസ്യേനം മൃത്യുകാലേ ത്യജന്തി
നീഡം ശകുന്താ ഇവ ജാതപക്ഷാഃ .. 1..

ബ്രാഹ്മേ മുഹൂർത്തേ ചോത്ഥായ തത്സർവം സമ്യഗാചരേത് .
രാത്രേരന്തിമയാമേ തു വേദാഭ്യാസം ചരേദ് ബുധഃ .. 2..

കിഞ്ചിത്കാലം തതഃ കുര്യാദിഷ്ടദേവാനുചിന്തനം .
യോഗീ തു പൂർവമാർഗേണ ബ്രഹ്മധ്യാനം സമാചരേത് .. 3..

ജീവബ്രഹ്മൈക്യതാ യേന ജായതേ തു നിരന്തരം .
ജീവന്മുക്തശ്ച ഭവതി തത്ക്ഷണാദേവ നാരദ .. 4..

പഞ്ചപഞ്ച ഉഷഃകാലഃ സപ്തപഞ്ചാരുണോദയഃ .
അഷ്ടപഞ്ചഭവേത്പ്രാതഃ ശേഷഃ സൂര്യോദയഃ സ്മൃതഃ .. 5..

പ്രാതരുത്ഥായ യഃ കുര്യാദ്വിണ്മൂത്രം ദ്വിജസത്തമഃ .
നൈരൃത്യാമിഷുവിക്ഷേപമതീത്യാഭ്യധികം ഭുവഃ .. 6..

വിണ്മൂത്രേഽപി ച കർണസ്ഥ ആശ്രമേ പ്രഥമേ ദ്വിജഃ .
നിവീതം പൃഷ്ഠതഃ കുര്യാദ്വാനപ്രസ്ഥഗൃഹസ്ഥയോഃ .. 7..

കൃത്വാ യജ്ഞോപവീതം തു പൃഷ്ഠതഃ കണ്ഠലംബിതം .
വിണ്മൂത്രം തു ഗൃഹീ കുര്യാത്കർണസ്ഥം പ്രഥമാശ്രമീ .. 8..

അന്തർധായ തൃണൈർഭൂമിം ശിരഃ പ്രാവൃത്യ വാസസാ .
വാചം നിയമ്യ യത്നേന ഷ്ഠീവനശ്വാസവർജിതഃ .. 9..

ന ഫാലകൃഷ്ടേ ന ജലേ ന ചിതായാം ന പർവതേ .
ജീർണദേവാലയേ കുര്യാന്ന വല്മീകേ ന ശാദ്വലേ .. 10..

ന സസത്ത്വേഷു ഗർതേഷു ന ഗച്ഛന്ന പഥി സ്ഥിതഃ .
സന്ധ്യയോരുഭയോർജപ്യേ ഭോജനേ ദന്തധാവനേ .. 11..

പിതൃകാര്യേ ച ദൈവേ ച തഥാ മൂത്രപുരീഷയോഃ .
ഉത്സാഹേ മൈഥുനേ വാപി തഥാ വൈ ഗുരുസന്നിധൗ .. 12..

യാഗേ ദാനേ ബ്രഹ്മയജ്ഞേ ദ്വിജോ മൗനം സമാചരേത് .
ദേവതാ ഋഷയഃ സർവേ പിശാചോരഗരാക്ഷസാഃ .. 13..

ഇതോ ഗച്ഛന്തു ഭൂതാനി ബഹിർഭൂമിം കരോമ്യഹം .
ഇതി സമ്പ്രാർഥ്യ പശ്ചാത്തു കുര്യാച്ഛൗചം യഥാവിധി .. 14..

വായ്വഗ്നീ വിപ്രമാദിത്യമാപഃ പശ്യംസ്തഥൈവ ഗാഃ .
ന കദാചന കുർവീത വിണ്മൂത്രസ്യ വിസർജനം .. 15..

ഉദങ്മുഖോ ദിവാ കുര്യാദ്രാത്രൗ ചേദ്ദക്ഷിണാമുഖഃ .
തത ആച്ഛാദ്യ വിണ്മൂത്രം ലോഷ്ഠപർണതൃണാദിഭിഃ .. 16..

ഗൃഹീതലിംഗ ഉത്ഥായ സ ഗച്ഛേദ്വാരിസന്നിധൗ .
പാത്രേ ജലം ഗഹീത്വാ തു ഗച്ഛേദന്യത്ര ചൈവ ഹി .. 17..

ഗൃഹീത്വാ മൃത്തികാം കൂലാച്ഛ്വേതാം ബ്രാഹ്മണസത്തമഃ .
രക്താം പീതാം തഥാ കൃഷ്ണാം ഗൃഹ്ണീയുശ്ചാന്യവർണകാഃ .. 18..

അഥവാ യാ യത്ര ദേശേ സൈവ ഗ്രാഹ്യാ ദ്വിജോത്തമൈഃ .
അന്തർജലാദ്ദേവഗൃഹാദ്വല്മീകാന്മൂഷകോത്കരാത് .. 19..

കൃതശൗചാവശിഷ്ടാച്ച ന ഗ്രാഹ്യാഃ പഞ്ചമൃത്തികാഃ .
മൂത്രാത്തു ദ്വിഗുണം ശൗചേ മൈഥുനേ ത്രിഗുണം സ്മൃതം .. 20..

ഏകാ ലിംഗേ കരേ തിസ്ര ഉഭയോർമൃദ്ദ്വയം സ്മൃതം .
മൂത്രശൗചം സമാഖ്യാതം ശൗചേ തദ് ദ്വിഗുണം സ്മൃതം .. 21..

വിട്ശൗചേ ലിംഗദേശേ തു പ്രദദ്യാന്മൃത്തികാദ്വയം .
പഞ്ചാപാനേ ദശൈകസ്മിന്നുഭയോഃ സപ്ത മൃത്തികാഃ .. 22..

വാമപാദം പുരസ്കൃത്യ പശ്ചാദ്ദക്ഷിണമേവ ച .
പ്രത്യേകം ച ചതുർവാരം മൃത്തികാം ലേപയേത്സുധീഃ .. 23..

ഏവം ശൗചം ഗൃഹസ്ഥസ്യ ദ്വിഗുണം ബ്രഹ്മചാരിണഃ .
ത്രിഗുണം വാനപ്രസ്ഥസ്യ യതീനാം ച ചതുർഗുണം .. 24..

ആർദ്രാമലകമാനാ തു മൃത്തികാ ശൗചകർമണി .
പ്രത്യേകം തു സദാ ഗ്രാഹ്യാ നാതോ ന്യൂനാ കദാചന .. 25..

ഏതദ്ദിവാ സ്യാദ്വിട്ശൗചം തദർധം നിശി കീർതിതം .
ആതുരസ്യ തദർധം തു മാർഗസ്ഥസ്യ തദർധകം .. 26..

സ്ത്രീശൂദ്രാണാമശക്താനാം ബാലാനാം ശൗചകർമണി .
യഥാ ഗന്ധക്ഷയഃ സ്യാത്തു തഥാ കുര്യാദസംഖ്യകം .. 27..

ഗന്ധലേപക്ഷയോ യാവത്താവച്ഛൗചം വിധീയതേ .
സർവേഷാമേവ വർണാനാമിത്യാഹ ഭഗവാന്മനുഃ .. 28..

വാമഹസ്തേന ശൗചം തു കുര്യാദ്ദ്വൈ ദക്ഷിണേന ന .
നാഭേരധോ വാമഹസ്തോ നാഭേരൂർധ്വം തു ദക്ഷിണഃ .. 29..

 ശൗചകർമണി വിജ്ഞേയോ നാന്യഥാ ദ്വിജപുംഗവൈഃ .
BACK TO TOP

ജലപാത്രം ന ഗൃഹ്ണീയാദ്വിണ്മൂത്രോത്സർജനേ ബുധഃ .. 30..

ഗൃഹ്ണീയാദ്യദി മോഹേന പ്രായശ്ചിത്തം ചരേത്തതഃ .
മോഹാദ്വാപ്യഥവാ്ഽലസ്യാന്ന കുര്യാച്ഛൗചമാത്മനഃ .. 31..

ജലാഹാരസ്ത്രിരാത്രഃ സ്യാത്തതോ ജാപാച്ച ശുധ്യതി .
ദേശകാലദ്രവ്യശക്തിസ്വോപപത്തീശ്ച സർവശഃ .. 32..

ജ്ഞാത്വാ ശൗചം പ്രകർതവ്യമാലസ്യം നാത്ര ധാരയേത് .
പുരീഷോത്സർജനേ കുര്യാദ് ഗണ്ഡൂഷാന്ദ്വാദശൈവ തു .. 33..

ചതുരോ മൂത്രവിക്ഷേപേ നാതോ ന്യൂനാൻകദാചന .
അധോമുഖം നരഃ കൃത്വാ ത്യജേത്തം വാമതഃ ശനൈഃ .. 34..

ആചമ്യ ച തതഃ കുര്യാദ്ദന്തധാവനമാദരാത് .
കണ്ടകിക്ഷീരവൃക്ഷോത്ഥം ദ്വാദശാംഗുലമവ്രണം .. 35..

കനിഷ്ഠികാഗ്രവത്സ്ഥൂലം പൂർവാർധേ കൃതകൂർചകം .
കരഞ്ജോദുംബരൗ ചൂതഃ കദംബോ ലോധ്രചമ്പകൗ .
ബദരീതി ദ്രുമാശ്ചേതി പ്രോക്താ ദന്തപ്രധാവനേ .. 36..

അന്നാദ്യായ വ്യൂഹധ്വംസേ സോമോ രാജായമാഗമത് .
സ മേ മുഖം പ്രക്ഷാല്യ തേജസാ ച ഭഗേന ച .. 37..

ആയുർബലം യശോ വർചഃ പ്രജാഃ പശുവസൂനി ച .
ബ്രഹ്മപ്രജ്ഞാം ച മേധാം ച ത്വന്നോ ദേഹി വനസ്പതേ .. 38..

അഭാവേ ദന്തകാഷ്ഠസ്യ പ്രതിഷിദ്ധദിനേഷു ച .
അപാം ദ്വാദശഗണ്ഡൂഷൈർവിദധ്യാദ്ദന്തധാവനം .. 39..

രവേർദിനേ യഃ കുരുതേ പ്രാണീ ദന്തസ്യ ധാവനം .
സവിതാ ഭക്ഷിതസ്തേന സ്വകുലം തേന ഘാതിതം .. 40..

പ്രതിപദ്ദർശഷഷ്ഠീഷു നവമ്യേകാദശീരവൗ .
ദന്താനാം കാഷ്ഠസംയോഗാദ്ദഹത്യാസപ്തമം കുലം .. 41..

കൃത്വാലം പാദശൗചം ഹ്യമലമഥ ജലം
ത്രിഃപിബേദ് ദ്വിർവിമൃജ്യ
തർജന്യാംഗുഷ്ഠവത്യാ സജലമഭിമൃശേ-
ന്നാസികാരന്ധ്രയുഗ്മം .
അംഗുഷ്ഠാനാമികാഭ്യാം നയനയുഗയുതം
കർണയുഗ്മം കനിഷ്ഠാ-
ങ്ഗുഷ്ഠാഭ്യാം നാഭിദേശേ ഹൃദയമഥ തലേ-
നാംഗുലീഭിഃ ശിരാംസി .. 42..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
ഏകാദശസ്കന്ധേ ശൗചവിധിവർണനം നാമ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ .. 11.2..

11.3 തൃതീയോഽധ്യായഃ . രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യവർണനം .

 ശ്രീനാരായണ ഉവാച .

BACK TO TOP

(ശുദ്ധം സ്മാർതം ചാചമനം പൗരാണം വൈദികം തഥാ .
താന്ത്രികം ശ്രൗതമിത്യാഹുഃ ഷഡ്വിധം ശ്രുതിചോദിതം ..

വിണ്മൂത്രാദികശൗചം ച ശുദ്ധം ച പരികീർതിതം .
സ്മാർതം പൗരാണികം കർമ ആചാന്തേ വിധിപൂർവകം ..

വൈദികം ശ്രൗത്രമിത്യാദി ബ്രഹ്മയജ്ഞാദിപൂർവകം .
അസ്ത്രവിദ്യാദികം കർമ താന്ത്രികോ വിധിരുച്യതേ ..)
സ്മൃത്വാ ചോങ്കാരഗായത്രീം നിബധ്നീയാച്ഛിഖാം തഥാ .
പുനരാചമ്യ ഹൃദയം ബാഹൂ സ്കന്ധൗ ച സംസ്പൃശേത് .. 1..

ക്ഷുതേ നിഷ്ഠീവനേ ചൈവ ദന്തോച്ഛിഷ്ടേ തഥാനൃതേ .
പതിതാനാം ച സംഭാഷേ ദക്ഷിണം ശ്രവണം സ്പൃശേത് .. 2..

അഗ്നിരാപശ്ച വേദാശ്ച സോമഃ സൂര്യോഽനിലസ്തഥാ .
സർവേ നാരദ വിപ്രസ്യ കർണേ തിഷ്ഠന്തി ദക്ഷിണേ .. 3..

തതസ്തു ഗത്വാ നദ്യാദൗ പ്രാതഃസ്നാനം വിശോധനം .
സമാചരേന്മുനിശ്രേഷ്ഠ ദേഹസംശുദ്ധിഹേതവേ .. 4..

അത്യന്തമലിനോ ദേഹോ നവദ്വാരൈർമലം വഹൻ .
സദാഽസ്തേ തച്ഛോധനായ പ്രാതഃസ്നാനം വിധീയതേ .. 5..

അഗമ്യാഗമനാത്പാപം യച്ച പാപം പ്രതിഗ്രഹാത് .
രഹസ്യാചരിതം പാപം മുച്യതേ സ്നാനകർമണാ .. 6..

അസ്നാതസ്യ ക്രിയാഃ സർവാ ഭവന്തി വിഫലാ യതഃ .
തസ്മാത്പ്രാതശ്ചരേത്സ്നാനം നിത്യമേവ ദിനേ ദിനേ .. 7..

ദർഭയുക്തശ്ചരേത്സ്നാനം തഥാ സന്ധ്യാഭിവന്ദനം .
സപ്താഹം പ്രാതരസ്നായീ സന്ധ്യാഹീനസ്ത്രിഭിർദിനൈഃ .. 8..

ദ്വാദശാഹമനഗ്നിഃ സന്ദ്വിജഃ ശൂദ്രത്വമാപ്നുയാത് .
അല്പത്വാദ്ധോമകാലസ്യ ബഹുത്വാത്സ്നാനകർമണഃ .. 9..

പ്രാതർന തു തഥാ സ്നായാദ്ധോമകാലേ വിഗർഹിതഃ .
ഗായത്ര്യാസ്തു പരം നാസ്തി ഇഹ ലോകേ പരത്ര ച .. 10..

ഗായന്തം ത്രായതേ യസ്മാദ്ഗായത്രീത്യഭിധീയതേ .
പ്രണവേന തു സംയുക്താം വ്യാഹൃതിത്രയസംയുതാം .. 11..

വായും വായൗ ജയേദ്വിപ്രഃ പ്രാണസംയമനത്രയാത് .
ബ്രാഹ്മണഃ ശ്രുതിസമ്പന്നഃ സ്വധർമനിരതഃ സദാ .. 12..

സ വൈദികം ജപേന്മന്ത്രം ലൗകികം ന കദാചന .
ഗൗശൃംഗേ സർഷപോ യാവത് താവദ്വ്യേഷാം ന സ സ്ഥിരഃ .. 13..

ന താരയന്ത്യുഭൗ പക്ഷൗ പിതൄനേകോത്തരം ശതം .
സഗർഭോ ജപസംയുക്തസ്ത്വഗർഭോ ധ്യാനമാത്രകഃ .. 14..

സ്നാനാംഗതർപണം കൃത്വാ ദേവർഷിപിതൃതോഷകം .
ശുദ്ധേ വസ്ത്രേ പരീധായ ജലാദ്ബഹിരുപാഗതഃ .. 15..

വിഭൂതിധാരണം കാര്യം രുദ്രാക്ഷാണാം ച ധാരണം .
ക്രമയോഗേന കർതവ്യം സർവദാ ജപസാധകൈഃ .. 16..

രുദ്രാക്ഷാൻകണ്ഠദേശേ ദശനപരിമിതാ-
ന്മസ്തകേ വിംശതീ ദ്വേ
ഷട് ഷട് കർണപ്രദേശേ കരയുഗലകൃതേ
ദ്വാദശ ദ്വാദശൈവ .
ബാഹ്വോരിന്ദോഃ കലാഭിർനയനയുഗകൃതേ
ത്വേകമേകം ശിഖായാം
വക്ഷസ്യഷ്ടാധികം യഃ കലയതി ശതകം
സ സ്വയം നീലകണ്ഠഃ .. 17..

ബദ്ധ്വാ സ്വർണേന രുദ്രാക്ഷം രജതേനാഥവാ മുനേ .
ശിഖായാം ധാരയേന്നിത്യം കർണയോർവാ സമാഹിതഃ .. 18..

യജ്ഞോപവീതേ ഹസ്തേ വാ കണ്ഠേ തുന്ദേഽഥവാ നരഃ .
ശ്രീമത്പഞ്ചാക്ഷരേണൈവ പ്രണവേന തഥാപി വാ .. 19..

നിർവ്യാജഭക്ത്യാ മേധാവീ രുദ്രാക്ഷം ധാരയേന്മുദാ .
രുദ്രാക്ഷധാരണം സാക്ഷാച്ഛിവജ്ഞാനസ്യ സാധനം .. 20..

രുദ്രാക്ഷം യച്ഛിഖായാം തത്താരതത്ത്വമിതി സ്മരേത് .
കർണയോരുഭയോർബ്രഹ്മൻ ദേവം ദേവീം ച ഭാവയേത് .. 21..

യജ്ഞോപവീതേ വേദാംശ്ച തഥാ ഹസ്തേ ദിശഃ സ്മരേത് .
കണ്ഠേ സരസ്വതീം ദേവീം പാവകം ചാപി ഭാവയേത് .. 22..

സർവാശ്രമാണാം വർണാനാം രുദ്രാക്ഷാണാം ച ധാരണം .
കർതവ്യം മന്ത്രതഃ പ്രോക്തം ദ്വിജാനാം നാന്യവർണിനാം .. 23..

രുദ്രാക്ഷധാരണാദ്രുദ്രോ ഭവത്യേവ ന സംശയഃ .
പശ്യന്നപി നിഷിദ്ധാംശ്ച തഥാ ശൃണ്വന്നപി സ്മരൻ .. 24..

ജിഘ്രന്നപി തഥാ ചാശ്നൻ പ്രലപന്നപി സന്തതം .
കുർവന്നപി സദാ ഗച്ഛന്വിസൃജന്നപി മാനവഃ .. 25..

രുദ്രാക്ഷധാരണാദേവ സർവപാപൈർന ലിപ്യതേ .
അനേന ഭുക്തം ദേവേന ഭുക്തം യത്തു തഥാ ഭവേത് .. 26..

പീതം രുദ്രേണ തത്പീതം ഘ്രാതം ഘ്രാതം ശിവേന തത് .
രുദ്രാക്ഷധാരണേ ലജ്ജാ യേഷാമസ്തി മഹാമുനേ .. 27..

തേഷാം നാസ്തി വിനിർമോക്ഷഃ സംസാരാജ്ജന്മകോടിഭിഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരിണം ദൃഷ്ട്വാ പരിവാദം കരോതി യഃ .. 28..

ഉത്പത്തൗ തസ്യ സാങ്കര്യമസ്ത്യേവേതി വിനിശ്ചയഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണാദേവ രുദ്രോ രുദ്രത്വമാപ്നുയാത് .. 29..

മുനയഃ സത്യസങ്കല്പാ ബ്രഹ്മാ ബ്രഹ്മത്വമാഗതഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണാച്ഛ്രേഷ്ഠം ന കിഞ്ചിദപി വിദ്യതേ .. 30..

രുദ്രാക്ഷധാരിണേ ഭക്ത്യാ വസ്ത്രം ധാന്യം ദദാതി യഃ .
സർവപാപവിനിർമുക്തഃ ശിവലോകം സ ഗച്ഛതി .. 31..

രുദ്രാക്ഷധാരിണം ശ്രാദ്ധേ ഭോജയേത വിമോദതഃ .
പിതൃലോകമവാപ്നോതി നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .. 32..

രുദ്രാക്ഷധാരിണഃ പാദൗ പ്രക്ഷാല്യാദ്ഭിഃ പിബേന്നരഃ .
സർവപാപവിനിർമുക്തഃ ശിവലോകേ മഹീയതേ .. 33..

ഹാരം വാ കടകം വാപി സുവർണം വാ ദ്വിജോത്തമഃ .
രുദ്രാക്ഷസഹിതം ഭക്ത്യാ ധാരയൻ രുദ്രതാമിയാത് .. 34..

രുദ്രാക്ഷം കേവലം വാപി യത്ര കുത്ര മഹാമതേ .
സമന്ത്രകം വാ മന്ത്രേണ രഹിതം ഭാവവർജിതം .. 35..

യോ വാ കോ വാ നരോ ഭക്ത്യാ ധാരയേല്ലജ്ജയാപി വാ .
സർവപാപവിനിർമുക്തഃ സമ്യഗ്ജ്ഞാനമവാപ്നുയാത് .. 36..

അഹോ രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം മയാ വക്തും ന ശക്യതേ .
തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന കുര്യാദ്രുദ്രാക്ഷധാരണം .. 37..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ സദാചാരനിരൂപണേ രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ തൃതീയോഽധ്യായഃ .. 11.3..

11.4 ചതുർഥോഽധ്യായഃ . രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യവർണനം .

നാരദ ഉവാച .
ഏവംഭൂതാനുഭാവോഽയം രുദ്രാക്ഷോ ഭവതാനഘ .
വർണിതോ മഹതാം പൂജ്യഃ കാരണം തത്ര കിം വദ .. 1..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഏവമേവ പുരാ പൃഷ്ടോ ഭഗവാൻ ഗിരിശഃ പ്രഭുഃ .
ഷണ്മുഖേന ച രുദ്രസ്തം യദുവാച ശൃണുഷ്വ തത് .. 2..

ഈശ്വര ഉവാച .
ശൃണു ഷണ്മുഖ തത്ത്വേന കഥയാമി സമാസതഃ .
ത്രിപുരോ നാമ ദൈത്യസ്തു പുരാഽഽസീത്സർവദുർജയഃ .. 3..

ജിതാസ്തേന സുരാഃ സർവേ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിദേവതാഃ .
സർവൈസ്തു കഥിതേ തസ്മിംസ്തദാഹം ത്രിപുരം പ്രതി .. 4..

അചിന്ത്യം മഹാശസ്ത്രമഘോരാഖ്യം മനോഹരം .
സർവദേവമയം ദിവ്യം ജ്വലന്തം ഘോരരൂപി യത് .. 5..

ത്രിപുരസ്യ വധാർഥായ ദേവാനാം താരണായ ച .
സർവവിഘ്നോപശമനമഘോരാസ്ത്രമചിന്തയം .. 6..

ദിവ്യവർഷസഹസ്രം തു ചക്ഷുരുന്മീലിതം മയാ .
പശ്ചാന്മമാകുലാക്ഷിഭ്യഃ പതിതാ ജലബിന്ദവഃ .. 7..

തത്രാശ്രുബിന്ദുതോ ജാതാ മഹാരുദ്രാക്ഷവൃക്ഷകാഃ .
BACK TO TOP

മമാജ്ഞയാ മഹാസേന സർവേഷാം ഹിതകാമ്യയാ .. 8..

ബഭൂവുസ്തേ ച രുദ്രാക്ഷാ അഷ്ടത്രിംശത്പ്രഭേദതഃ .
സൂര്യനേത്രസമുദ്ഭൂതാഃ കപിലാ ദ്വാദശ സ്മൃതാഃ .. 9..

സോമനേത്രോത്ഥിതാഃ ശ്വേതാസ്തേ ഷോഡശവിധാഃ ക്രമാത് .
വഹ്നിനേത്രോദ്ഭവാഃ കൃഷ്ണാ ദശ ഭേദാ ഭവന്തി ഹി .. 10..

ശ്വേതവർണശ്ച രുദ്രാക്ഷോ ജാതിതോ ബ്രാഹ്മ ഉച്യതേ .
ക്ഷാത്രോ രക്തസ്തഥാ മിശ്രോ വൈശ്യഃ കൃഷ്ണസ്തു ശൂദ്രകഃ .. 11..

ഏകവക്ത്രഃ ശിവഃ സാക്ഷാദ്ബ്രഹ്മഹത്യാം വ്യപോഹതി .
ദ്വിവക്ത്രോ ദേവദേവ്യോ സ്യാദ്വിവിധം നാശയേദഘം .. 12..

ത്രിവക്ത്രസ്ത്വനലഃ സാക്ഷാത്സ്ത്രീഹത്യാം ദഹതി ക്ഷണാത് .
ചതുർവക്ത്രഃ സ്വയം ബ്രഹ്മാ നരഹത്യാം വ്യപോഹതി .. 13..

പഞ്ചവക്ത്രഃ സ്വയം രുദ്രഃ കാലാഗ്നിർനാമ നാമതഃ .
അഭക്ഷ്യഭക്ഷണോദ്ഭൂതൈരഗമ്യാഗമനോദ്ഭവൈഃ .. 14..

മുച്യതേ സർവപാപൈസ്തു പഞ്ചവക്ത്രസ്യ ധാരണാത് .
ഷഡ്വക്ത്രഃ കാർതികേയസ്തു സ ധാര്യോ ദക്ഷിണേ കരേ .. 15..

ബ്രഹ്മഹത്യാദിഭിഃ പാപൈർമുച്യതേ നാത്ര സംശയഃ .
സപ്തവക്ത്രോ മഹാഭാഗോ ഹ്യനംഗോ നാമ നാമതഃ .. 16..

തദ്ധാരണാന്മുച്യതേ ഹി സ്വർണസ്തേയാദിപാതകൈഃ .
അഷ്ടവക്ത്രോ മഹാസേന സാക്ഷാദ്ദേവോ വിനായകഃ .. 17..

അന്തകൂടം തൂലകൂടം സ്വർണകൂടം തഥൈവ ച .
ദുഷ്ടാന്വയസ്ത്രിയം വാഥ സംസ്പൃശംശ്ച ഗുരുസ്ത്രിയം .. 18..

ഏവമാദീനി പാപാനി ഹന്തി സർവാണി ധാരണാത് .
വിഘ്നാസ്തസ്യ പ്രണശ്യന്തി യാതി ചാന്തേ പരം പദം .. 19..

ഭവന്ത്യേതേ ഗുണാഃ സർവേ ഹ്യഷ്ടവക്ത്രസ്യ ധാരണാത് .
നവവക്ത്രോ ഭൈരവസ്തു ധാരയേദ്വാമബാഹുകേ .. 20..

ഭുക്തിമുക്തിപ്രദഃ പ്രോക്തോ മമ തുല്യബലോ ഭവേത് .
ഭ്രൂണഹത്യാസഹസ്രാണി ബ്രഹ്മഹത്യാശതാനി ച .. 21..

സദ്യഃ പ്രലയമായാന്തി നവവക്ത്രസ്യ ധാരണാത് .
ദശവക്ത്രസ്തു ദേവേശഃ സാക്ഷാദ്ദേവോ ജനാർദനഃ .. 22..

ഗ്രഹാശ്ചൈവ പിശാചാശ്ച വേതാലാ ബ്രഹ്മരാക്ഷസാഃ .
പന്നഗാശ്ചോപശാമ്യന്തി ദശവക്ത്രസ്യ ധാരണാത് .. 23..

വക്ത്രൈകാദശരുദ്രാക്ഷോ രുദ്രൈകാദശകം സ്മൃതം .
ശിഖായാം ധാരയേദ്യോ വൈ തസ്യ പുണ്യഫലം ശൃണു .. 24..

അശ്വമേധസഹസ്രസ്യ വാജപേയശതസ്യ ച .
ഗവാം ശതസഹസ്രസ്യ സമ്യഗ്ദത്തസ്യ യത്ഫലം .. 25..

തത്ഫലം ലഭതേ ശീഘ്രം വക്ത്രൈകാദശധാരണാത് .
ദ്വാദശാസ്യസ്യ രുദ്രാക്ഷസ്യൈവ കർണേ തു ധാരണാത് .. 26..

ആദിത്യാസ്തോഷിതാ നിത്യം ദ്വാദശാസ്യേ വ്യവസ്ഥിതാഃ .
ഗോമേധേ ചാശ്വമേധേ ച യത്ഫലം തദവാപ്നുയാത് .. 27..

ശൃംഗിണാം ശസ്ത്രിണാം ചൈവ വ്യാഘ്രാദീനാം ഭയം ന ഹി .
ന ച വ്യാധിഭയം തസ്യ നൈവ ചാധിഃ പ്രകീർതിതഃ .. 28..

ന ച കിഞ്ചിദ്ഭയം തസ്യ ന ച വ്യാധിഃ പ്രവർതതേ .
ന കുതശ്ചിദ്ഭയം തസ്യ സുഖീ ചൈവേശ്വരോ ഭവേത് .. 29..

ഹസ്ത്യശ്വമൃഗമാർജാരസർപമൂഷകദർദുരാൻ .
ഖരാംശ്ച ശ്വശൃഗാലാംശ്ച ഹത്വാ ബഹുവിധാനപി .. 30..

മുച്യതേ നാത്ര സന്ദേഹോ വക്ത്രദ്വാദശധാരണാത് .
വക്ത്രത്രയോദശോ വത്സ രുദ്രാക്ഷോ യദി ലഭ്യതേ .. 31..

കാർതികേയസമോ ജ്ഞേയഃ സർവകാമാർഥസിദ്ധിദഃ .
രസോ രസായനം ചൈവ തസ്യ സർവം പ്രസിദ്ധ്യതി .. 32..

തസ്യൈവ സർവഭോഗ്യാനി നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .
മാതരം പിതരം ചൈവ ഭ്രാതരം വാ നിഹന്തി യഃ .. 33..

മുച്യതേ സർവപാപേഭ്യോ ധാരണാത്തസ്യ ഷണ്മുഖ .
ചതുർദശാസ്യോ രുദ്രാക്ഷോ യദി ലഭ്യേത പുത്രക .. 34..

ധാരയേത്സതതം മൂർധ്നി തസ്യ പിണ്ഡഃ ശിവസ്യ തു .
കിം മുനേ ബഹുനോക്തേന വർണനേന പുനഃ പുനഃ .. 35..

പൂജ്യതേ സന്തതം ദേവൈഃ പ്രാപ്യതേ ച പരാ ഗതിഃ .
രുദ്രാക്ഷ ഏകഃ ശിരസാ ധാര്യോ ഭക്ത്യാ ദ്വിജോത്തമൈഃ .. 36..

ഷഡ്വിംശദ്ഭിഃ ശിരോമാലാ പഞ്ചാശദ്ധൃദയേന തു .
കലാക്ഷൈർബാഹുവലയേ അർകാക്ഷൈർമണിബന്ധനം .. 37..

അഷ്ടോത്തരശതൈർമാലാ പഞ്ചാശദ്ഭിഃ ഷഡാനന .
അഥവാ സപ്തവിംശത്യാ കൃത്വാ രുദ്രാക്ഷമാലികാം .. 38..

ധാരണാദ്വാ ജപാദ്വാപി ഹ്യനന്തം ഫലമശ്നുതേ .
അഷ്ടോത്തരശതൈർമാലാ രുദ്രാക്ഷൈർധാര്യതേ യദി .. 39..

ക്ഷണേ ക്ഷണേഽശ്വമേധസ്യ ഫലം പ്രാപ്നോതി ഷണ്മുഖ .
ത്രിഃസപ്തകുലമുദ്ധൃത്യ ശിവലോകേ മഹീയതേ .. 40..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ രുദ്രാക്ഷമാഹാമ്യവർണനം നാമ ചതുർഥോഽധ്യായഃ .. 11.4..

11.5 പഞ്ചമോഽധ്യായഃ . രുദ്രാക്ഷജപമാലാവിധാനവർണനം .

ഈശ്വര ഉവാച .
ലക്ഷണം ജപമാലായാഃ ശൃണു വക്ഷ്യാമി ഷണ്മുഖ .
രുദ്രാക്ഷസ്യ മുഖം ബ്രഹ്മാ ബിന്ദൂ രുദ്ര ഇതീരിതഃ .. 1..

വിഷ്ണുഃ പുച്ഛം ഭവേച്ചൈവ ഭോഗമോക്ഷഫലപ്രദം .
പഞ്ചവിംശതിഭിശ്ചാക്ഷൈഃ പഞ്ചവക്ത്രൈഃ സകണ്ടകൈഃ .. 2..

രക്തവർണൈഃ സിതൈർമിശ്രൈഃ കൃതരന്ധ്രവിദർഭിതൈഃ .
അക്ഷസൂത്രം പ്രകർതവ്യം ഗോപുച്ഛവലയാകൃതി .. 3..

വക്ത്രം വക്ത്രേണ സംയോജ്യ പുച്ഛം പുച്ഛേന യോജയേത് .
മേരുമൂർധ്വമുഖം കുര്യാത്തദൂർധ്വം നാഗപാശകം .. 4..

ഏവം സംഗ്രഥിതാം മാലാം മന്ത്രസിദ്ധിപ്രദായിനീം .
പ്രക്ഷാല്യ ഗന്ധതോയേന പഞ്ചഗവ്യേന ചോപരി .. 5..

തതഃ ശിവാംഭസാ(s)ക്ഷാല്യ തതോ മന്ത്രഗണാന്ന്യസേത് .
സ്പൃഷ്ട്വാ ശിവാസ്ത്രമന്ത്രേണ കവചേനാവഗുണ്ഠയേത് .. 6..

മൂലമന്ത്രം ന്യസേത്പശ്ചാത്പൂർവവത്കാരയേത്തഥാ .
സദ്യോജാതാദിഭിഃ പ്രോക്ഷ്യ യാവദഷ്ടോത്തരം ശതം .. 7..

മൂലമന്ത്രം സമുച്ചാര്യ ശുദ്ധഭൂമൗ നിധായ ച .
തസ്യോപരി ന്യസേത്സാംബം ശിവം പരമകാരണം .. 8..

പ്രതിഷ്ഠിതാ ഭവേന്മാലാ സർവകാമഫലപ്രദാ .
യസ്യ ദേവസ്യ യോ മന്ത്രസ്താം തേനൈവാഭിപൂജയേത് .. 9..

മൂർധ്നി കണ്ഠേ(s)ഥവാ കർണേ ന്യസേദ്വാ ജപമാലികാം .
രുദ്രാക്ഷമാലയാ ചൈവം ജപ്തവ്യം നിയതാത്മനാ .. 10..

കണ്ഠേ മൂർധ്നി ഹൃദി പ്രാന്തേ കർണേ ബാഹുയുഗേ(s)ഥവാ .
രുദ്രാക്ഷധാരണം നിത്യം ഭക്ത്യാ പരമയാ യുതഃ . 11..

കിമത്ര ബഹുനോക്തേന വർണനേന പുനഃ പുനഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണം നിത്യം തസ്മാദേതത്പ്രശസ്യതേ .. 12..

സ്നാനേ ദാനേ ജപേ ഹോമേ വൈശ്വദേവേ സുരാർചനേ .
പ്രായശ്ചിത്തേ തഥാ ശ്രാദ്ധേ ദീക്ഷാകാലേ വിശേഷതഃ .. 13..

അരുദ്രാക്ഷധരോ ഭൂത്വാ യത്കിഞ്ചിത്കർമ വൈദികം .
കുർവന്വിപ്രസ്തു മോഹേന നരകേ പതതി ധ്രുവം .. 14..

രുദ്രാക്ഷം ധാരയേന്മൂർധ്നി കണ്ഠേ സൂത്രേ കരേ(s)ഥവാ .
സുവർണമണിസംഭിന്നം ശുദ്ധം നാന്യൈർധൃതം ശിവം .. 15..

നാശുചിർധാരയേദക്ഷം സദാ ഭക്ത്യൈവ ധാരയേത് .
രുദ്രാക്ഷതരുസംഭൂതവാതോദ്ഭൂതതൃണാന്യപി .. 16..

പുണ്യലോകം ഗമിഷ്യന്തി പുനരാവൃത്തിദുർലഭം .
രുദ്രാക്ഷം ധാരയൻപാപം കുർവന്നപി ച മാനവഃ .. 17..

സർവം തരതി പാപ്മാനം ജാബാലശ്രുതിരാഹ ഹി .
പശവോ ഹി ച രുദ്രാക്ഷധാരണാദ്യാന്തി രുദ്രതാം .. 18..

കിമു യേ ധാരയന്തി സ്മ നരാ രുദ്രാക്ഷമാലികാം .
രുദ്രാക്ഷഃ ശിരസാ ഹ്യേകോ ധാര്യോ രുദ്രപരൈഃ സദാ .. 19..

ധ്വംസനം സർവദുഃഖാനാം സർവപാപവിമോചനം .
വ്യാഹരന്തി ച നാമാനി യേ ശംഭോഃ പരമാത്മനഃ .. 20..

രുദ്രാക്ഷാലങ്കൃതാ യേ ച തേ വൈ ഭാഗവതോത്തമാഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണം കാര്യം സർവശ്രേയോഽർഥിഭിർനൃഭിഃ .. 21..

കർണപാശേ ശിഖായാം ച കണ്ഠേ ഹസ്തേ തഥോദരേ .
മഹാദേവശ്ച വിഷ്ണുശ്ച ബ്രഹ്മാ തേഷാം വിഭൂതയഃ .. 22..

ദേവാശ്ചാന്യേ തഥാ ഭക്ത്യാ ഖലു രുദ്രാക്ഷധാരിണഃ .
ഗോത്രർഷയശ്ച സർവേഷാം കൂടസ്ഥാ മൂലരൂപിണഃ .. 23..

തേഷാം വംശപ്രസൂതാശ്ച മുനയഃ സകലാ അപി .
ശ്രൗതധർമപരാഃ ശുദ്ധാഃ ഖലു രുദ്രാക്ഷധാരിണഃ .. 24..

ശ്രദ്ധാ ന ജായതേ സാക്ഷാദ്വേദസിദ്ധേ വിമുക്തിദേ .
ബഹൂനാം ജന്മനാമന്തേ മഹാദേവപ്രസാദതഃ .. 25..

രുദ്രാക്ഷധാരണേ വാഞ്ഛാ സ്വഭാവാദേവ ജായതേ .
രുദ്രാക്ഷസ്യ തു മാഹാത്മ്യം ജാബാലൈരാദരേണ തു .. 26..

പഠ്യതേ മുനിഭിഃ സർവൈർമയാ പുത്ര തഥൈവ ച .
രുദ്രാക്ഷസ്യ ഫലം ചൈവ ത്രിഷു ലോകേഷു വിശ്രുതം .. 27..

ഫലസ്യ ദർശനേ പുണ്യം സ്പർശാത്കോടിഗുണം ഭവേത് .
ശതകോടിഗുണം പുണ്യം ധാരണാല്ലഭതേ നരഃ .. 28..

ലക്ഷകോടിസഹസ്രാണി ലക്ഷകോടിശതാനി ച .
ജപാച്ച ലഭതേ നിത്യം നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .. 29..

ഹസ്തേ ചോരസി കണ്ഠേ ച കർണയോർമസ്തകേ തഥാ .
രുദ്രാക്ഷം ധാരയേദ്യസ്തു സ രുദ്രോ നാത്ര സംശയഃ .. 30..

അവധ്യഃ സർവഭൂതാനാം രുദ്രവദ്വി ചരേദ്ഭുവി .
സുരാണാമസുരാണാം ച വന്ദനീയോ യഥാ ശിവഃ .. 31..

രുദ്രാക്ഷധാരീ സതതം വന്ദനീയസ്തഥാ നരൈഃ .
ഉച്ഛിഷ്ടോ വാ വികർമസ്ഥോ യുക്തോ വാ സർവപാതകൈഃ .. 32..

മുച്യതേ സർവപാപേഭ്യോ രുദ്രാക്ഷസ്യ തു ധാരണാത് .
കണ്ഠേ രുദ്രാക്ഷമാബധ്യ ശ്വാപി വാ മ്രിയതേ യദി .. 33..

സോഽപി മുക്തിമവാപ്നോതി കിം പുനർമാനുഷോഽപി സഃ .
ജപധ്യാനവിഹീനോഽപി രുദ്രാക്ഷം യദി ധാരയേത് .. 34..

സർവപാപവിനിർമുക്തഃ സ യാതി പരമാം ഗതിം .
ഏകം വാപി ഹി രുദ്രാക്ഷം കൃത്വാ യത്നേന ധാരയേത് .. 35..

ഏകവിംശതിമുദ്ധൃത്യ രുദ്രലോകേ മഹീയതേ .
അതഃ പരം പ്രവക്ഷ്യാമി രുദ്രാക്ഷസ്യ പുനർവിധിം .. 36..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ രുദ്രാക്ഷജപമാലാവിധാനവർണനം നാമ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ .. 11.5..

11.6 ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ . രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യേ ഗുണനിധിമോക്ഷവർണനം .

ഈശ്വര ഉവാച .
മഹാസേന കുശഗ്രന്ഥിപുത്രാജീവാദയഃ പരേ .
രുദ്രാക്ഷസ്യ തു നൈകോഽപി കലാമർഹതി ഷോഡശീം .. 1..

പുരുഷാണാം യഥാ വിഷ്ണുർഗ്രഹാണാം ച യഥാ രവിഃ .
നദീനാം തു യഥാ ഗംഗാ മുനീനാം കശ്യപോ യഥാ .. 2..

ഉച്ചൈഃശ്രവാ യഥാശ്വാനാം ദേവാനാമീശ്വരോ യഥാ .
ദേവീനാം തു യഥാ ഗൗരീ തദ്വച്ഛ്രേഷ്ഠമിദം ഭവേത് .. 3..

നാതഃ പരതരം സ്തോത്രം നാതഃ പരതരം വ്രതം .
അക്ഷയ്യേഷു ച ദാനേഷു രുദ്രാക്ഷസ്തു വിശിഷ്യതേ .. 4..

ശിവഭക്തായ ശാന്തായ ദദ്യാദ്രുദ്രാക്ഷമുത്തമം .
തസ്യ പുണ്യഫലസ്യാന്തം ന ചാഹം വക്തുമുത്സഹേ .. 5..

ധൃതരുദ്രാക്ഷകണ്ഠായ യസ്ത്വന്നം സമ്പ്രയച്ഛതി .
ത്രിസപ്തകുലമുദ്ധൃത്യ രുദ്രലോകം സ ഗച്ഛതി .. 6..

യസ്യ ഭാലേ വിഭൂതിർന നാംഗേ രുദ്രാക്ഷധാരണം .
ന ശംഭോർഭവനേ പൂജാ സ വിപ്രഃ ശ്വപചാധമഃ .. 7..

ഖാദന്മാംസം പിബന്മദ്യം സംഗച്ഛന്നന്ത്യജാനപി .
പാതകേഭ്യോ വിമുച്യേത രുദ്രാക്ഷം ശിരസി സ്ഥിതേ .. 8..

സർവയജ്ഞതപോദാനവേദാഭ്യാസൈശ്ച യത്ഫലം .
തത്ഫലം ലഭതേ സദ്യോ രുദ്രാക്ഷസ്യ തു ധാരണാത് .. 9..

വേദൈശ്ചതുർഭിര്യത്പുണ്യം പുരാണപഠനേന ച .
യത്തീർഥസേവനേനൈവ സർവവിദ്യാദിഭിസ്തഥാ .. 10..

തത്പുണ്യം ലഭതേ സദ്യോ രുദ്രാക്ഷസ്യ തു ധാരണാത് .
പ്രയാണകാലേ രുദ്രാക്ഷം ബന്ധയിത്വാ മ്രിയേദ്യദി .. 11..

സ രുദ്രത്വമവാപ്നോതി പുനർജന്മ ന വിദ്യതേ .
രുദ്രാക്ഷം ധാരയേത്കണ്ഠേ ബാഹ്വോർവാ മ്രിയതേ യദി .. 12..

കുലൈകവിംശമുത്താര്യ രുദ്രലോകേ വസേന്നരഃ .
ബ്രാഹ്മണോ വാപി ചാണ്ഡാലോ നിർഗുണഃ സഗുണോഽപി ച .. 13..

ഭസ്മരുദ്രാക്ഷധാരീ യഃ സ ദേവത്വം ശിവം വ്രജേത് .
ശുചിർവാപ്യശുചിർവാപി തഥാഭക്ഷ്യസ്യ ഭക്ഷകഃ .. 14..

മ്ലേച്ഛോ വാപ്യഥ ചാണ്ഡാലോ യുതോ വാ സർവപാതകൈഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണാദേവ സ രുദ്രോ നാത്ര സംശയഃ .. 15..

ശിരസാ ധാരിതേ കോടിഃ കർണയോർദശകോടയഃ .
ശതകോടിർഗലേ ബദ്ധോ മൂർധ്നി കോടിസഹസ്രകം .. 16..

അയുതം ചോപവീതേ തു ലക്ഷകോടിർഭുജേ സ്ഥിതേ .
മണിബന്ധേ തു രുദ്രാക്ഷോ മോക്ഷസാധനകഃ പരഃ .. 17..

രുദ്രാക്ഷധാരകോ ഭൂത്വാ യത്കിഞ്ചിത്കർമ വൈദികം .
കുർവന്വിപ്രഃ സദാ ഭക്ത്യാ മഹദാപ്നോതി തത്ഫലം .. 18..

രുദ്രാക്ഷമാലികാം കണ്ഠേ ധാരയേദ്ഭക്തിവർജിതഃ .
പാപകർമാ തു യോ നിത്യം സ മുക്തഃ സർവബന്ധനാത് .. 19..

രുദ്രാക്ഷാർപിതചേതാ യോ രുദ്രാക്ഷസ്തു ന വൈ ധൃതഃ .
അസൗ മാഹേശ്വരോ ലോകേ നമസ്യഃ സ തു ലിംഗവത് .. 20..

അവിദ്യോ വാ സവിദ്യോ വാ രുദ്രാക്ഷസ്യ തു ധാരണാത് .
ശിവലോകം പ്രപദ്യേത കീകടേ ഗർദഭോ യഥാ .. 21..

സ്കന്ദ ഉവാച .
രുദ്രാക്ഷാൻസന്ദധേ ദേവ ഗർദഭഃ കേന ഹേതുനാ .
കീകടേ കേന വാ ദത്തസ്തദ്ബ്രൂഹി പരമേശ്വര .. 22..

ശ്രീഭഗവാനുവാച .
ശൃണു പുത്ര പുരാവൃത്തം ഗർദഭോ വിന്ധ്യപർവതേ .
ധത്തേ രുദ്രാക്ഷഭാരം തു വാഹിതഃ പഥികേന തു .. 23..

ശ്രാന്തോഽസമർഥസ്തദ്ഭാരം വോഢും പതിതവാൻഭുവി .
പ്രാണൈസ്ത്യക്തസ്ത്രിനേത്രസ്തു ശൂലപാണിർമഹേശ്വരഃ .. 24..

മത്പ്രസാദാന്മഹാസേന മദന്തികമുപാഗതഃ .
യാവദ്വക്ത്രസ്യ സംഖ്യാനം രുദ്രാക്ഷാണാം സുദുർലഭം .. 25..

താവദ്യുഗസഹസ്രാണി ശിവലോകേ മഹീയതേ .
സ്വശിഷ്യേഭ്യസ്തു വക്തവ്യം നാശിഷ്യേഭ്യഃ കദാചന .. 26..

അഭക്തേഭ്യോഽപി മൂർഖേഭ്യഃ കദാചിന്ന പ്രകാശയേത് .
അഭക്തോ വാസ്തു ഭക്തോ വാ നീചോ നീചതരോഽപി വാ .. 27..

രുദ്രാക്ഷാന്ധാരയേദ്യസ്തു മുച്യതേ സർവപാതകൈഃ .
രുദ്രാക്ഷധാരണം പുണ്യം കേന വാ സദൃശം ഭവേത് .. 28..

മഹാവ്രതമിദം പ്രാഹുർമുനയസ്തത്ത്വദർശിനഃ .
സഹസ്രം ധാരയേദ്യസ്തു രുദ്രാക്ഷാണാം ധൃതവ്രതഃ .. 29..

തം നമന്തി സുരാഃ സർവേ യഥാ രുദ്രസ്തഥൈവ സഃ .
അഭാവേ തു സഹസ്രസ്യ ബാഹ്വോഃ ഷോഡശ ഷോഡശ .. 30..

ഏകം ശിഖായാം കരയോർദ്വാദശ ദ്വാദശൈവ തു .
ദ്വാത്രിംശത്കണ്ഠദേശേ തു ചത്വാരിംശച്ച മസ്തകേ .. 31..

ഏകൈകം കർണയോഃ ഷട് ഷട് വക്ഷസ്യഷ്ടോത്തരം ശതം .
യോ ധാരയതി രുദ്രാക്ഷാൻ രുദ്രവത്സ തു പൂജ്യതേ .. 32..

മുക്താപ്രവാലസ്കടികരൗപ്യവൈദൂര്യകാഞ്ചനൈഃ .
സമേതാന്ധാരയേദ്യസ്തു രുദ്രാക്ഷാൻസ ശിവോ ഭവേത് .. 33..

കേവലാനപി രുദ്രാക്ഷാന്യദ്യാലസ്യാദ്ബിഭർതി യഃ .
തം ന സ്പൃശന്തി പാപാനി തമാംസീവ വിഭാവസും .. 34..

രുദ്രാക്ഷമാലയാ മന്ത്രോ ജപ്തോഽനന്തഫലപ്രദഃ .
യസ്യാംഗേ നാസ്തി രുദ്രാക്ഷ ഏകോഽപി ബഹുപുണ്യദഃ .. 35..

തസ്യ ജന്മ നിരർഥം സ്യാത്ത്രിപുണ്ഡ്രരഹിതം യഥാ .
രുദ്രാക്ഷം മസ്തകേ ധൃത്വാ ശിരഃസ്നാനം കരോതി യഃ .. 36..

ഗംഗാസ്നാനഫലം തസ്യ ജായതേ നാത്ര സംശയഃ .
ഏകവക്ത്രഃ പഞ്ചവക്ത്ര ഏകാദശമുഖാഃ പരേ .. 37..

ചതുർദശമുഖാഃ കേചിദ്രുദ്രാക്ഷാ ലോകപൂജിതാഃ .
ഭക്ത്യാ സമ്പൂജ്യതേ നിത്യം രുദ്രാക്ഷഃ ശങ്കരാത്മകഃ .. 38..

ദരിദ്രം വാപി പുരുഷം രാജാനം കുരുതേ ഭുവി .
അത്ര തേ കഥയിഷ്യാമി പുരാണം മതമുത്തമം .. 39..

കോസലേഷു ദ്വിജഃ കശ്ചിദ്ഗിരിനാഥ ഇതി ശ്രുതഃ .
മഹാധനീ ച ധർമാത്മാ വേദവേദാംഗപാരഗഃ .. 40..

യജ്ഞകൃദ്ദീക്ഷിതസ്തസ്യ തനയഃ സുന്ദരാകൃതിഃ .
നാമ്നാ ഗുണനിധിഃ ഖ്യാതസ്തരുണഃ കാമസുന്ദരഃ .. 41..

ഗുരോഃ സുധിഷണസ്യാഥ പത്നീം മുക്താവലീമഥ .
മോഹയാമാസ രൂപേണ യൗവനേന മദേന ച .. 42..

സംഗതസ്തു തയാ സാർധം കഞ്ചിത്കാലം തതോ ഭിയാ .
വിഷം ദദൗ ച ഗുരവേ യേഭേ പശ്ചാത്തു നിർഭയഃ .. 43..

യദാ മാതാ പിതാ കർമ കിഞ്ചിജ്ജാനാതി യത്ക്ഷണേ .
മാതരം പിതരം ചാപി മാരയാമാസ തദ്വിഷാത് .. 44..

നാനാവിലാസഭോഗൈശ്ച ജാതേ ദ്രവ്യവ്യയേ തതഃ .
ബ്രാഹ്മണാനാം ഗൃഹേ ചൗര്യം ചകാര സ തദാ ഖലഃ .. 45..

സുരാപാനമദോന്മത്തസ്തദാ ജ്ഞാതിബഹിഷ്കൃതഃ .
ഗ്രാമാന്നിഷ്കാസിതഃ സർവൈസ്തദാ സോഽഭൂദ്വനേചരഃ .. 46..

മുക്താവല്യാ തയാ സാർധം ജഗാമ ഗഹനം വനം .
മാർഗേ സ്ഥിതോ ദ്രവ്യലോഭാജ്ജഘാന ബ്രാഹ്മണാൻബഹൂൻ .. 47..

ഏവം ബഹുഗതേ കാലേ മമാര സ തദാധമഃ .
നേതും തം യമദൂതാശ്ച സമാജഗ്മുഃ സഹസ്രശഃ .. 48..

ശിവലോകാച്ഛിവഗണാസ്തഥൈവ ച സമാഗതാഃ .
തയോഃ പരസ്പരം വാദോ ബഭൂവ ഗിരിജാസുത .. 49..

യമദൂതാസ്തദാ പ്രോചുഃ പുണ്യമസ്യ കിമസ്തി ഹി .
ബ്രുവന്തു സേവകാഃ ശംഭോര്യദ്യേനം നേതുമിച്ഛഥ .. 50..

ശിവദൂതാസ്തദാ പ്രോചുരയം യസ്മിൻസ്ഥലേ മൃതഃ .
ദശഹസ്താദധോ ഭൂമേ രുദ്രാക്ഷസ്തത്ര ചാസ്തി ഹി .. 51..

തത്പ്രഭാവേണ ഹേ ദൂതാ നേഷ്യാമഃ ശിവസന്നിധിം .
തതോ വിമാനമാരുഹ്യ ദിവ്യരൂപധരോ ദ്വിജഃ .. 52..

ഗതോ ഗുണനിധിർദൂതൈഃ സഹിതഃ ശങ്കരാലയം .
ഇതി രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം കഥിതം തവ സുവ്രത .. 53..

ഏവം രുദ്രാക്ഷമഹിമാ സമാസാത്കഥിതോ മയാ .
സർവപാപക്ഷയകരോ മഹാപുണ്യഫലപ്രദഃ .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യേ
ഗുണനിധിമോക്ഷവർണനം നാമ ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ .. 11.6..

11.7 സപ്തമോഽധ്യായഃ . രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഏവം നാരദ ഷഡ്വക്ത്രോ ഗിരിശേന വിബോധിതഃ .
രുദ്രാക്ഷമഹിമാനം ച ജ്ഞാത്വാസീത്സ കൃതാർഥകഃ .. 1..

ഇത്ഥം ഭൂതാനുഭാവോഽയം രുദ്രാക്ഷോ വർണിതോ മയാ .
സദാചാരപ്രസംഗേന ശൃണു ചാന്യത്സമാഹിതഃ .. 2..

യഥാ രുദ്രാക്ഷമഹിമാ വർണിതോഽനന്തപുണ്യദഃ .
ലക്ഷണം മന്ത്രവിന്യാസം തഥാഹം വർണയാമി തേ .. 3..

ലക്ഷം തു ദർശനാത്പുണ്യം കോടിസ്തത്സ്പർശനാദ്ഭവേത് .
തസ്യ കോടിഗുണം പുണ്യം ലഭതേ ധാരണാന്നരഃ .. 4..

ലക്ഷകോടിസഹസ്രാണി ലക്ഷകോടിശതാനി ച .
തജ്ജപാല്ലഭതേ പുണ്യം നരോ രുദ്രാക്ഷധാരണാത് .. 5..

രുദ്രാക്ഷാണാം തു ഭദ്രാക്ഷധാരണാത്സ്യാന്മഹാഫലം .
ധാത്രീഫലപ്രമാണം യച്ഛ്രേഷ്ഠമേതദുദാഹൃതം .. 6..

ബദരീഫലമാത്രം തു പ്രോച്യതേ മധ്യമം ബുധൈഃ .
അധമം ചണമാത്രം സ്യാത്പ്രതിജ്ഞൈഷാ മയോദിതാ .. 7..

ബ്രാഹ്മണാഃ ക്ഷത്രിയാ വൈശ്യാഃ ശൂദ്രാശ്ചേതി ശിവാജ്ഞയാ .
വൃക്ഷാ ജാതാഃ പൃഥിവ്യാം തു തജ്ജാതീയാഃ ശുഭാക്ഷകാഃ .. 8..

ശ്വേതാസ്തു ബ്രാഹ്മണാ ജ്ഞേയാഃ ക്ഷത്രിയാ രക്തവർണകാഃ .
പീതാ വൈശ്യാസ്തു വിജ്ഞേയാഃ കൃഷ്ണാഃ ശൂദ്രാഃ പ്രകീർതിതാഃ .. 9..

ബ്രാഹ്മണോ ബിഭൃയാച്ഛ്വേതാൻ രക്താൻ രാജാ തു ധാരയേത് .
പീതാന്വൈശ്യസ്തു ബിഭൃയാത്കൃഷ്ണാൻ ശൂദ്രസ്തു ധാരയേത് .. 10..

സമാഃ സ്നിഗ്ധാ ദൃഢാസ്തദ്വത്കണ്ടകൈഃ സംയുതാഃ ശുഭാഃ .
കൃമിദഷ്ടാഞ്ഛിന്നഭിന്നാൻകണ്ടകൈരഹിതാംസ്തഥാ .. 11..

വ്രണയുക്താനാവൃതാംശ്ച ഷഡ്രുദ്രാക്ഷാംസ്തു വർജയേത് .
സ്വയമേവ കൃതദ്വാരോ രുദ്രാക്ഷഃ സ്യാദിഹോത്തമഃ .. 12..

യത്തു പൗരുഷയത്നേന കൃതം തന്മധ്യമം ഭവേത് .
സമാൻസ്നിഗ്ധാന്ദൃഢാന്വൃത്താൻക്ഷൗമസൂത്രേണ ധാരയേത് .. 13..

സർവഗാത്രേഷു സാമ്യേന സമാനാതിവിലക്ഷണാ .
നിർഘർഷേ ഹേമലേഖാഭാ യത്ര ലേഖാ പ്രദൃശ്യതേ .. 14..

തദക്ഷമുത്തമം വിദ്യാത്സ ധാര്യഃ ശിവപൂജകൈഃ .
ശിഖായാമേകരുദ്രാക്ഷം ത്രിംശദ്വൈ ശിരസാ വഹേത് .. 15..

ഷട്ത്രിംശച്ച ഗലേ ധാര്യാ ബാഹ്വോഃ ഷോഡശ ഷോഡശ .
മണിബന്ധേ ദ്വാദശാക്ഷാൻസ്കന്ധേ പഞ്ചാശതം ഭവേത് .. 16..

അഷ്ടോത്തരശതൈർമാലോപവീതം ച പ്രകല്പയേത് .
ദ്വിസരം ത്രിസരം വാപി ബിഭൃയാത്കണ്ഠദേശതഃ .. 17..

കുണ്ഡലേ മുകുടേ ചൈവ കർണികാഹാരകേഷു ച .
കേയൂരേ കടകേ ചൈവ കുക്ഷിവംശേ തഥൈവ ച .. 18..

സുപ്തേ പീതേ സർവകാലം രുദ്രാക്ഷം ധാരയേന്നരഃ .
ത്രിശതം ത്വധമം പഞ്ചശതം മധ്യമമുച്യതേ .. 19..

സഹസ്രമുത്തമം പ്രോക്തം ചൈവം ഭേദേന ധാരയേത് .
ശിരസീശാനമന്ത്രേണ കർണേ തത്പുരുഷേണ ച .. 20..

അഘോരേണ ലലാടേ തു തേനൈവ ഹൃദയേഽപി ച .
അഘോരബീജമന്ത്രേണ കരയോർധാരയേത്പുനഃ .. 21..

പഞ്ചാശദക്ഷഗ്രഥിതാം വാമദേവേന ചോദരേ .
പഞ്ചബ്രഹ്മഭിരംഗൈശ്ചാപ്യേവം രുദ്രാക്ഷധാരണം .. 22..

ഗ്രഥിതാന്മൂലമന്ത്രേണ സർവാനക്ഷാംസ്തു ധാരയേത് .
ഏകവക്ത്രസ്തു രുദ്രാക്ഷഃ പരതത്ത്വപ്രകാശകഃ .. 23..

പരതത്ത്വധാരണാച്ച ജായതേ തത്പ്രകാശനം .
ദ്വിവക്ത്രസ്തു മുനിശ്രേഷ്ഠ അർധനാരീശ്വരോ ഭവേത് .. 24..

ധാരണാദർധനാരീശഃ പ്രീയതേ തസ്യ നിത്യശഃ .
ത്രിവക്ത്രസ്ത്വനലഃ സാക്ഷാത്സ്ത്രീഹത്യാം ദഹതി ക്ഷണാത് .. 25..

ത്രിമുഖശ്ചൈവ രുദ്രാക്ഷോഽപ്യഗ്നിത്രയസ്വരൂപകഃ .
തദ്ധാരണാച്ച ഹുതഭുക് തസ്യ തുഷ്യതി നിത്യശഃ .. 26..

ചതുർമുഖസ്തു രുദ്രാക്ഷഃ പിതാമഹസ്വരൂപകഃ .
തദ്ധാരണാന്മഹാശ്രീമാന്മഹദാരോഗ്യമുത്തമം .. 27..

മഹതീ ജ്ഞാനസമ്പത്തിഃ ശുദ്ധയേ ധാരയേന്നരഃ .
പഞ്ചമുഖസ്തു രുദ്രാക്ഷഃ പഞ്ചബ്രഹ്മസ്വരൂപകഃ .. 28..

തസ്യ ധാരണമാത്രേണ സന്തുഷ്യതി മഹേശ്വരഃ .
ഷഡ്വക്ത്രശ്ചൈവ രുദ്രാക്ഷഃ കാർതികേയാധിദൈവതഃ .. 29..

വിനായകം ചാപി ദേവം പ്രവദന്തി മനീഷിണഃ .
സപ്തവക്ത്രസ്തു രുദ്രാക്ഷഃ സപ്തമാത്രാധിദൈവതഃ .. 30..

സപ്താശ്വദൈവതശ്ചൈവ മുനിസപ്തകദൈവതഃ .
തദ്ധാരണാന്മഹാശ്രീഃ സ്യാന്മഹദാരോഗ്യമുത്തമം .. 31..

മഹതീ ജ്ഞാനസമ്പത്തിഃ ശുചിർവൈ ധാരയേന്നരഃ .
അഷ്ടവക്ത്രസ്തു രുദ്രാക്ഷോഽപ്യഷ്ടമാത്രാധിദൈവതഃ .. 32..

വസ്വഷ്ടകപ്രീതികരോ ഗംഗാപ്രീതികരഃ ശുഭഃ .
തദ്ധാരണാദിമേ പ്രീതാ ഭവേയുഃ സത്യവാദിനഃ .. 33..

നവവക്ത്രസ്തു രുദ്രാക്ഷോ യമദേവ ഉദാഹൃതഃ .
തദ്ധാരണാദ്യമഭയം ന ഭവത്യേവ സർവഥാ .. 34..

ദശവക്ത്രസ്തു രുദ്രാക്ഷോ ദശാശാദൈവതഃ സ്മൃതഃ .
ദശാശാപ്രീതിജനകോ ധാരണേ നാത്ര സംശയഃ .. 35..

ഏകാദശമുഖസ്ത്വക്ഷോ രുദ്രൈകാദശദൈവതഃ .
തമിന്ദ്രദൈവതം ചാഹുഃ സദാ സൗഖ്യവിവർധനം .. 36..

രുദ്രാക്ഷോ ദ്വാദശമുഖോ മഹാവിഷ്ണുസ്വരൂപകഃ .
ദ്വാദശാദിത്യദൈവശ്ച ബിഭർത്യേവ ഹി തത്പരഃ .. 37..

ത്രയോദശമുഖശ്ചാക്ഷഃ കാമദഃ സിദ്ധിദഃ ശുഭഃ .
തസ്യ ധാരണമാത്രേണ കാമദേവഃ പ്രസീദതി .. 38..

ചതുർദശമുഖശ്ചാക്ഷോ രുദ്രനേത്രസമുദ്ഭവഃ .
സർവവ്യാധിഹരശ്ചൈവ സർവാരോഗ്യപ്രദായകഃ .. 39..

മദ്യം മാംസം ച ലശുനം പലാണ്ഡും ശിഗ്രുമേവ ച .
ശ്ലേഷ്മാതകം വിഡ്വരാഹം ഭക്ഷണേ വർജയേത്തതഃ .. 40..

ഗ്രഹണേ വിഷുവേ ചൈവ സങ്ക്രമേ ത്വയനേ തഥാ .
ദർശേ ച പൗർണമാസേ ച പുണ്യേഷു ദിവസേഷ്വപി .
രുദ്രാക്ഷധാരണാത്സദ്യഃ സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 41..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ

രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ സപ്തമോഽധ്യായഃ .. 11.7..

11.8 അഷ്ടമോഽധ്യായഃ . ഭൂതശുദ്ധിവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഭൂതശുദ്ധിപ്രകാരം ച കഥയാമി മഹാമുനേ .
മൂലാധാരാത്സമുത്ഥായ കുണ്ഡലീം പരദേവതാം .. 1..

സുഷുമ്ണാമാർഗമാശ്രിത്യ ബ്രഹ്മരന്ധ്രഗതാം സ്മരേത് .
ജീവം ബ്രഹ്മണി സംയോജ്യ ഹംസമന്ത്രേണ സാധകഃ .. 2..

പാദാദിജാനുപര്യന്തം ചതുഷ്കോണം സവജ്രകം .
ലം ബീജാഖ്യം സ്വർണവർണം സ്മരേദവനിമണ്ഡലം .. 3..

ജാന്വാദ്യാനാഭിചന്ദ്രാർധനിഭം പദ്മദ്വയാങ്കിതം .
വം ബീജയുക്തം ശ്വേതാഭമംഭസോ മണ്ഡലം സ്മരേത് .. 4..

നാഭേർഹൃദയപര്യന്തം ത്രികോണം സ്വസ്തികാന്വിതം .
രം ബീജേന യുതം രക്തം സ്മരേത്പാവകമണ്ഡലം .. 5..

ഹൃദോ ഭ്രൂമധ്യപര്യന്തം വൃത്തം ഷഡ്ബിന്ദുലാഞ്ഛിതം .
യം ബീജയുക്തം ധൂമ്രാഭം നഭസ്വന്മണ്ഡലം സ്മരേത് .. 6..

ആബ്രഹ്മരന്ധ്രം ഭ്രൂമധ്യാദ്വൃത്തം സ്വച്ഛം മനോഹരം .
ഹം ബീജയുക്തമാകാശമണ്ഡലം ച വിചിന്തയേത് .. 7..

ഏവം ഭൂതാനി സഞ്ചിന്ത്യ പ്രത്യേകം സംവിലാപയേത് .
ഭുവം ജലേ ജലം വഹ്നൗ വഹ്നിം വായൗ നഭസ്യമും .. 8..

വിലാപ്യ ഖമഹങ്കാരേ മഹത്തത്ത്വേഽപ്യഹങ്കൃതിം .
മഹാന്തം പ്രകൃതൗ മായാമാത്മനി പ്രവിലാപയേത് .. 9..

ശുദ്ധസംവിന്മയോ ഭൂത്വാ ചിന്തയേത്പാപപൂരുഷം .
വാമകുക്ഷിസ്ഥിതം കൃഷ്ണമംഗുഷ്ഠപരിമാണകം .. 10..

ബ്രഹ്മഹത്യാശിരോയുക്തം കനകസ്തേയബാഹുകം .
മദിരാപാനഹൃദയം ഗുരുതല്പകടീയുതം .. 11..

തത്സംസർഗിപദദ്വന്ദ്വമുപപാതകമസ്തകം .
ഖഡ്ഗചർമധരം കൃഷ്ണമധോവക്ത്രം സുദുഃസഹം .. 12..

വായുബീജം സ്മരന്വായും സമ്പൂര്യൈനം വിശോഷയേത് .
സ്വശരീരയുതം മന്ത്രോ വഹ്നിബീജേന നിർദഹേത് .. 13..

കുംഭകേ പരിജപ്തേന തതഃ പാപനരോദ്ഭവം .
ബഹിർഭസ്മ സമുത്സാര്യ വായുബീജേന രേചയേത് .. 14..

സുധാബീജേന ദേഹോത്ഥം ഭസ്മ സമ്പ്ലാവയേത്സുധീഃ .
ഭൂബീജേന ഘനീകൃത്യ ഭസ്മ തത്കനകാണ്ഡവത് .. 15..

 വിശുദ്ധമുകുരാകാരം ജപൻബീജം വിഹായസഃ .

മൂർധാദിപാദപര്യന്താന്യംഗാനി രചയേത്സുധീഃ .. 16..

ആകാശാദീനി ഭൂതാനി പുനരുത്പാദയേച്ചിതഃ .
സോഽഹം മന്ത്രേണ ചാത്മാനമാനയേദ്ധൃദയാംബുജേ .. 17..

കുണ്ഡലീജീവമാദായ പരസംഗാത്സുധാമയം .
സംസ്ഥാപ്യ ഹൃദയാംഭോജേ മൂലാധാരഗതാം സ്മരേത് .. 18..

രക്താംഭോധിസ്ഥപോതോല്ലസദരുണ-
സരോജാധിരൂഢാ കരാബ്ജൈഃ
ശൂലം കോദണ്ഡമിക്ഷൂദ്ഭവമണിഗുണ-
മപ്യങ്കുശം പഞ്ചബാണാൻ .
ബിഭ്രാണാസൃക്കപാലം ത്രിനയന-
ലസിതാ പീനവക്ഷോരുഹാഢ്യാ
ദേവീ ബാലാർകവർണാ ഭവതു
സുഖകരീ പ്രാണശക്തിഃ പരാ നഃ .. 19..

ഏവം ധ്യാത്വാ പ്രാണശക്തിം പരമാത്മസ്വരൂപിണീം .
വിഭൂതിധാരണം കാര്യം സർവാധികൃതിസിദ്ധയേ .. 20..

വിഭൂതേർവിസ്തരം വക്ഷ്യേ ധാരണേ ച മഹാഫലം .
ശ്രുതിസ്മൃതിപ്രമാണോക്തം ഭസ്മധാരണമുത്തമം .. 21..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ ഭൂതശുദ്ധിവർണനം നാമാഷ്ടമോഽധ്യായഃ .. 11.8..

11.9 നവമോഽധ്യായഃ . സശിരോവ്രതം ത്രിപുണ്ഡധാരണവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഇദം ശിരോവ്രതം ചീർണം വിധിവദ്യൈർദ്വിജാതിഭിഃ .
തേഷാമേവ പരാം വിദ്യാം വദേദജ്ഞാനബാധികാം .. 1..

വിധിവച്ഛ്രദ്ധയാ സാർധം ന ചീർണം യൈഃ ശിരോവ്രതം .
ശ്രൗതസ്മാർതസമാചാരസ്തേഷാമനുപകാരകഃ .. 2..

ശിരോവ്രതസമാചാരാദേവ ബ്രഹ്മാദിദേവതാഃ .
ദേവതാ അഭവന്വിദ്വൻ ഖലു നാന്യേന ഹേതുനാ .. 3..

ശിരോവ്രതസ്യ മാഹാത്മ്യം പൂർവൈഃ പൂർവതരം കൃതം .
ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുശ്ച രുദ്രശ്ച ദേവതാഃ സകലാ അപി .. 4..

സർവപാതകയുക്തോഽപി മുച്യതേ സർവപാതകൈഃ .
ശിരോവ്രതമിദം യേന ചരിതം വിധിവദ്ബുധൈഃ .. 5..

ശിരോവ്രതമിദം നാമ ശിരസ്യാഥർവണശ്രുതേഃ .
യദുക്തം തദ്ധി നൈവാന്യത്തത്തു പുണ്യേന ലഭ്യതേ .. 6..

ശാഖാഭേദേഷു നാമാനി വ്രതസ്യാസ്യ വിഭേദതഃ .
പഠ്യന്തേ മുനിശാർദൂല ശാഖാസ്വേകവ്രതം ഹി തത് .. 7..

 സർവശാഖാസു വസ്ത്വേകം ശിവാഖ്യം സത്യചിദ്ഘനം .

തഥാ തദ്വിഷയം ജ്ഞാനം തഥൈവ ച ശിരോതവ്രതം .. 8..

ശിരോവ്രതവിഹീനസ്തു സർവധർമവിവർജിതഃ .
അപി സർവാസു വിദ്യാസു സോഽധികാരീ ന സംശയഃ .. 9..

ശിരോവ്രതമിദം കാര്യം പാപകാന്താരദാഹകം .
സാധനം സർവവിദ്യാനാം യതസ്തത്സമ്യഗാചരേത് .. 10..

ശ്രുതിരാഥർവണീ സൂക്ഷ്മാ സൂക്ഷ്മാർഥസ്യ പ്രകാശിനീ .
യദുവാച വ്രതം പ്രീത്യാ തന്നിത്യം സമ്യഗാചരേത് .. 11..

അഗ്നിരിത്യാദിഭിർമന്ത്രൈഃ ഷഡ്ഭിഃ ശുദ്ധേന ഭസ്മനാ .
സർവാംഗോദ്ധൂലനം കുര്യാച്ഛിരോവ്രതസമാഹ്വയം .. 12..

ഏതച്ഛിരോവ്രതം കുര്യാത്സന്ധ്യാകാലേഷു സാദരം .
യാവദ്വിദ്യോദയസ്താവത്തസ്യ വിദ്യാ ഖലൂത്തമാ .. 13..

ദ്വാദശാബ്ദമഥാബ്ദം വാ തദർധം ച തദർധകം .
പ്രകുര്യാദ്ദ്വാദശാഹം വാ സങ്കല്പേന ശിരോവ്രതം .. 14..

ശിരോവ്രതേന യഃ സ്നാതസ്തം തു നോപദിശേത്തു യഃ .
തസ്യ വിദ്യാ വിനഷ്ടാ സ്യാന്നിർഘൃണഃ സ ഗുരുഃ ഖലു .. 15..

ബ്രഹ്മവിദ്യാഗുരുഃ സാക്ഷാന്മുനിഃ കാരുണികഃ ഖലു .
യഥാ സർവേശ്വരഃ ശ്രീമാന്മൃദുഃ കാരുണികഃ ഖലു .. 16..

ജന്മാന്തരസഹസ്രേഷു നരാ യേ ധർമചാരിണഃ .
തേഷാമേവ ഖലു ശ്രദ്ധാ ജായതേ ന കദാചന .. 17..

പ്രത്യുതാജ്ഞാനബാഹുല്യാദ്ദ്വേഷ ഏവ വിജായതേ .
അതഃ പ്രദ്വേഷയുക്തസ്യ ന ഭവേദാത്മവേദനം .. 18..

ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേശസ്യ സാക്ഷാദേവാധികാരിണഃ .
ത ഏവ നേതരേ വിദ്വൻ യേ തു സ്നാതാഃ ശിരോവ്രതൈഃ .. 19..

വ്രതം പാശുപതം ചീർണം യൈർദ്വിജൈരാദരേണ തു .
തേഷാമേവോപദേഷ്ടവ്യമിതി വേദാനുശാസനം .. 20..

യഃ പശുസ്തത്പശുത്വം ച വ്രതേനാനേന സന്ത്യജേത് .
താൻഹത്വാ ന സ പാപീയാൻഭവേദ്വേദാന്തനിശ്ചയഃ .. 21..

ത്രിപുണ്ഡ്രധാരണം പ്രോക്തം ജാബാലൈരാദരേണ തു .
ത്രിയംബകേന മന്ത്രേണ സതാരേണ ശിവേന ച .. 22..

ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാരയേന്നിത്യം ഗഹസ്ഥാശ്രമമാശ്രിതഃ .
ഓങ്കാരേണ ത്രിരുക്തേന സഹംസേന ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 23..

ധാരയേദ്ഭിക്ഷുകോ നിത്യമിതി ജാബാലികീ ശ്രുതിഃ .
ത്രിയംബകേന മന്ത്രേണ പ്രണവേന ശിവേന ച .. 24..

ഗൃഹസ്ഥശ്ച വാനപ്രസ്ഥോ ധാരയേച്ച ത്രിപുണ്ഡ്രകം .
മേധാവീത്യാദിനാ വാപി ബ്രഹ്മചാരീ ദിനേ ദിനേ .. 25..

ഭസ്മനാ സജലേനാപി ധാരയേച്ച ത്രിപുണ്ഡ്രകം .
ബ്രാഹ്മണോ വിധിനോത്പന്നസ്ത്രിപുണ്ഡ്രഭസ്മനൈവ തു .. 26..

ലലാടേ ധാരയേന്നിത്യം തിര്യഗ്ഭസ്മാവഗുണ്ഠനം .
(മഹാദേവസ്യ സംബന്ധാത്തദ്ധർമ്മേഽപ്യസ്തി സംഗതിഃ .)
സമ്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രധർമം ച ബ്രാഹ്മണോ നിത്യമാചരേത് .. 27..

ആദിബ്രാഹ്മണഭൂതേന ത്രിപുണ്ഡ്രം ഭസ്മനാ ധൃതം .
യതോഽത ഏവ വിപ്രസ്തു ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാരയേത്സദാ .. 28..

ഭസ്മനാ വേദസിദ്ധേന ത്രിപുണ്ഡ്രം ദേഹഗുണ്ഠനം .
രുദ്രലിംഗാർചനം വാപി മോഹതോഽപി ച ന ത്യജേത് .. 29..

ത്രിയംബകേന മന്ത്രേണ സതാരേണ തഥൈവ ച .
പഞ്ചാക്ഷരേണ മന്ത്രേണ പ്രണവേന തഥൈവ ച .. 30..

ലലാടേ ഹൃദയേ ചൈവ ദോർദ്വന്ദ്വേ ച മഹാമുനേ .
ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാരയേന്നിത്യം സംന്യാസാശ്രമമാശ്രിതഃ .. 31..

ത്രിയായുഷേണ മന്ത്രേണ മേധാവീത്യാദിനാഥവാ .
ഗൗണേന ഭസ്മനാ ധാര്യം ത്രിപുണ്ഡ്രം ബ്രഹ്മചാരിണാ .. 32..

നമോഽന്തേന ശിവേനൈവ ശൂദ്രഃ ശുശ്രൂഷണേ രതഃ .
ഉദ്ധൂലനം ത്രിപുണ്ഡ്രം ച നിത്യം ഭക്ത്യാ സമാചരേത് .. 33..

അന്യേഷാമപി സർവേഷാം വിനാ മന്ത്രേണ സുവ്രത .
ഉദ്ധൂലനം ത്രിപുണ്ഡ്രം ച കർതവ്യം ഭക്തിതോ മുനേ .. 34..

ഭൂത്യൈവോദ്ധൂലനം തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ ച ധാരണം .
വരേണ്യം സർവധർമേഭ്യസ്തസ്മാന്നിത്യം സമാചരേത് .. 35..

ഭസ്മാഗ്നിഹോത്രജം വാഥ വിരജാഗ്നിസമുദ്ഭവം .
ആദരേണ സമാദായ ശുദ്ധേ പാത്രേ നിധായ തത് .. 36..

പ്രക്ഷാല്യ പാദൗ ഹസ്തൗ ച ദ്വിരാചമ്യ സമാഹിതഃ .
ഗൃഹീത്വാ ഭസ്മ തത്പഞ്ചബ്രഹ്മമന്ത്രൈഃ ശനൈഃ ശനൈഃ .. 37..

പ്രാണായാമത്രയം കൃത്വാ അഗ്നിരിത്യാദിമന്ത്രിതം .
തൈരേവ സപ്തഭിർമന്ത്രൈസ്ത്രിവാരമഭിമന്ത്രയേത് .. 38..

ഓമാപോജ്യോതിരിത്യുക്ത്വാ ധ്യാത്വാ മന്ത്രാനുദീരയേത് .
സിതേന ഭസ്മനാ പൂർവം സമുദ്ധൂല്യ ശരീരകം .. 39..

വിപാപോ വിരജോ മർത്യോ ജായതേ നാത്ര സംശയഃ .
തതോ ധ്യാത്വാ മഹാവിഷ്ണും ജഗന്നാഥം ജലാധിപം .. 40..

സംയോജ്യ ഭസ്മനാ തോയമഗ്നിരിത്യാദിഭിഃ പുനഃ .
വിമൃജ്യ സാംബം ധ്യാത്വാ ച സമുദ്ധൂല്യോർധ്വമസ്തകം .. 41..

തേന ഭാവനയാ ബ്രാഹ്മഭൂതേന സിതഭസ്മനാ .

ലലാടവക്ഷഃസ്കന്ധേഷു സ്വാശ്രമോചിതമന്ത്രതഃ .. 42..

മധ്യമാനാമികാംഗുഷ്ഠൈരനുലോമവിലോമതഃ .
ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാരയേന്നിത്യം ത്രികാലേഷ്വപി ഭക്തിതഃ .. 43..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ സശിരോവ്രതം
ത്രിപുണ്ഡധാരണവർണനം നാമ നവമോഽധ്യായഃ .. 11.9..

11.10 ദശമോഽധ്യായഃ . ഭസ്മമാഹാത്മ്യേ പാശുപതവ്രതവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ആഗ്നേയം ഗൗണമജ്ഞാനധ്വംസകം ജ്ഞാനസാധകം .
ഗൗണം നാനാവിധം വിദ്ധി ബ്രഹ്മൻബ്രഹ്മവിദാംവര .. 1..

അഗ്നിഹോത്രാഗ്നിജം തദ്വദ്വിരജാനലജം മുനേ .
ഔപാസനസമുത്പന്നം സമിദഗ്നിസമുദ്ഭവം .. 2..

പചനാഗ്നിസമുത്പന്നം ദാവാനലസമുദ്ഭവം .
ത്രൈവർണികാനാം സർവേഷാമഗ്നിഹോത്രസമുദ്ഭവം .. 3..

വിരജാനലജം ചൈവ ധാര്യം ഭസ്മ മഹാമുനേ .
ഔപാസനസമുത്പന്നം ഗൃഹസ്ഥാനാം വിശേഷതഃ .. 4..

സമിദഗ്നിസമുത്പന്നം ധാര്യം വൈ ബ്രഹ്മചാരിണാ .
ശൂദ്രാണാം ശ്രോത്രിയാഗാരപചനാഗ്നിസമുദ്ഭവം .. 5..

അന്യേഷാമപി സർവേഷാം ധാര്യം ദാവാനലോദ്ഭവം .
കാലശ്ചിത്രാ പൗർണമാസീ ദേശഃ സ്വീയഃ പരിഗ്രഹഃ .. 6..

ക്ഷേത്രാരാമാദ്യരണ്യം വാ പ്രശസ്തഃ ശുഭലക്ഷണഃ .
തത്ര പൂർവത്രയോദശ്യാം സുസ്നാതഃ സുകൃതാഹ്നികഃ .. 7..

അനുജ്ഞാപ്യ സ്വമാചാര്യം സമ്പൂജ്യ പ്രണിപത്യ ച .
പൂജാം വൈശേഷികീം കൃത്വാ ശുക്ലാംബരധരഃ സ്വയം .. 8..

ശുദ്ധയജ്ഞോപവീതീ ച ശുക്ലമാല്യാനുലേപനഃ .
ദർഭാസനേ സമാസീനോ ദർഭമുഷ്ടിം പ്രഗൃഹ്യ ച .. 9..

പ്രാണായാമത്രയം കൃത്വാ പ്രാങ്മുഖോ വാപ്യുദങ്മുഖഃ .
ധ്യാത്വാ ദേവം ച ദേവീം ച തദ്വിജ്ഞാപനവർത്മനാ .. 10..

വ്രതമേതത്കരോമീതി ഭവേത്സങ്കല്പദീക്ഷിതഃ .
യാവച്ഛരീരപാതം വാ ദ്വാദശാബ്ദമഥാപി വാ .. 11..

തദർധം വാ തദർധം വാ മാസദ്വാദശകം തു വാ .
തദർധം വാ തദർധം വാ മാസമേകമഥാപി വാ .. 12..

ദിനദ്വാദശകം വാപി ദിനഷട്കമഥാപി വാ .
തദർധം ദിനമേകം വാ വ്രതസങ്കല്പനാവധി .. 13..

 അഗ്നിമാധായ വിധിവദ്വിരജാഹോമകാരണാത് .

ഹുത്വാഽഽജ്യേന സമിദ്ഭിശ്ച ചരുണാ ച യഥാവിധി .. 14..

പൂതാഹാത്പുരതോ ഭൂയസ്തത്ത്വാനാം ശുദ്ധിമുദ്ദിശൻ .
ജുഹുയാന്മൂലമന്ത്രേണ തൈരേവ സമിദാദിഭിഃ .. 15..

തത്ത്വാന്യേതാനി മേ ദേഹേ ശുധ്യന്താമിത്യനുസ്മരൻ .
പശ്ചാദ്ഭൂതാദിതന്മാത്രാഃ പഞ്ചകർമേന്ദ്രിയാണി ച .. 16..

ജ്ഞാനകർമവിഭേദേന പഞ്ച പഞ്ച വിഭാഗശഃ .
ത്വഗാദിധാതവഃ സപ്ത പഞ്ച പ്രാണാദിവായവഃ .. 17..

മനോ ബുദ്ധിരഹങ്കാരോ ഗുണാഃ പ്രകൃതിപൂരുഷൗ .
രാഗോ വിദ്യാ കലാ ചൈവ നിയതിഃ കാല ഏവ ച .. 18..

മായാ ച ശുദ്ധവിദ്യാ ച മഹേശ്വരസദാശിവൗ .
ശക്തിശ്ച ശിവതത്ത്വം ച തത്ത്വാനി ക്രമശോ വിദുഃ .. 19..

മന്ത്രൈസ്തു വിരജൈർഹുത്വാ ഹോതാസൗ വിരജോ ഭവേത് .
അഥ ഗോമയമാദായ പിണ്ഡീകൃത്യാഭിമന്ത്ര്യ ച .. 20..

ന്യസ്യാഗ്നൗ തം ച സംരക്ഷ്യ ദിനേ തസ്മിൻ ഹവിഷ്യഭുക് .
പ്രഭാതേ ച ചതുർദശ്യാം കൃത്വാ സർവം പുരോദിതം .. 21..

തസ്മിന്ദിനേ നിരാഹാരഃ കാലശേഷം സമാപയേത് .
പ്രാതഃ പർവണി ചാപ്യേവം കൃത്വാ ഹോമാവസാനതഃ .. 22..

ഉപസംഹൃത്യ രുദ്രാഗ്നിം ഗൃഹീത്വാ ഭസ്മ യത്നതഃ .
തതശ്ച ജടിലോ മുണ്ഡഃ ശിഖൈകജട ഏവ ച .. 23..

ഭൂത്വാ സ്നാത്വാ പുനർവീതലജ്ജശ്ചേത്സ്യാദ്ദിഗംബരഃ .
അന്യഃ കാഷായവസനശ്ചർമചീരാംബരോഽഥവാ .. 24..

ഏകാംബരോ വൽകലവാൻഭവേദ്ദണ്ഡീ ച മേഖലീ .
പ്രക്ഷാല്യ ചരണൗ പശ്ചാദ്ദ്വിരാചമ്യാത്മനസ്തനും .. 25..

സങ്കലീകൃത്യ തദ്ഭസ്മ വിരജാനലസംഭവം .
അഗ്നിരിത്യാദിഭിർമന്ത്രൈഃ ഷഡ്ഭിരാഥർവണൈഃ ക്രമാത് .. 26..

വിമൃജ്യാംഗാനി മൂർധാദിചരണാന്തം ച തൈഃ സ്പൃശേത് .
തതസ്തേന ക്രമേണൈവ സമുദ്ധൂല്യ ച ഭസ്മനാ .. 27..

സർവാംഗോദ്ധൂലനം കുര്യാത്പ്രണവേന ശിവേന വാ .
തതശ്ച പുണ്ഡ്രം രചയേത്ത്രിയായുഷസമാഹ്വയം .. 28..

ശിവഭാവം സമാഗമ്യ ശിവഭാവമഥാചരേത് .
കുര്യാത്ത്രിസന്ധ്യമപ്യേവമേതത്പാശുപതം വ്രതം .. 29..

ഭുക്തിമുക്തിപ്രദം ചൈവ പശുത്വം വിനിവർതയേത് .
തത്പശുത്വം പരിത്യജ്യ കൃത്വാ പാശുപതം വ്രതം .. 30..

പൂജനീയോ മഹാദേവോ ലിംഗമൂർതിഃ സദാശിവഃ .
ഭസ്മസ്നാനം മഹാപുണ്യം സർവസൗഖ്യകരം പരം .. 31..

ആയുഷ്യം ബലമാരോഗ്യം ശ്രീപുഷ്ടിവർധനം യതഃ .
രക്ഷാർഥം മംഗലാർഥം ച സർവസമ്പത്സമൃദ്ധയേ .. 32..

ഭസ്മസ്നിഗ്ധമനുഷ്യാണാം മഹാമാരീഭയം ന ച .
ശാന്തികം പൗഷ്ടികം ഭസ്മ കാമദം ച ത്രിധാ ഭവേത് .. 33..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ ഭസ്മമാഹാത്മ്യേ
പാശുപതവ്രതവർണനം നാമ ദശമോഽധ്യായഃ .. 11.10..

11.11 ഏകാദശോഽധ്യായഃ . ത്രിവിധഭസ്മമാഹാത്മ്യവർണനം .

നാരദ ഉവാച .
ത്രിവിധത്വം കഥം ചാസ്യ ഭസ്മനഃ പരികീർതിതം .
ഏതത്കഥയ മേ ദേവ മഹത്കൗതൂഹലം മമ .. 1..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ത്രിവിധത്വം പ്രവക്ഷ്യാമി ദേവർഷേ ഭസ്മനഃ ശൃണു .
മഹാപാപക്ഷയകരം മഹാകീർതികരം പരം .. 2..

ഗോമയം യോനിസംബദ്ധം തദ്ധസ്തേനൈവ ഗൃഹ്യതേ .
ബ്രാഹ്മൈർമന്ത്രൈസ്തു സന്ദഗ്ധം തച്ഛാന്തികൃദിഹോച്യതേ .. 3..

സാവധാനസ്തു ഗൃഹ്ണീയാന്നരോ വൈ ഗോമയം തു യത് .
അന്തരിക്ഷേ ഗൃഹീത്വാ തത്ഷഡംഗേന ദഹേദതഃ .. 4..

പൗഷ്ടികം തത്സമാഖ്യാതം കാമദം ച തതഃ ശൃണു .
പ്രാസാദേന ദഹേദേതത്കാമദം ഭസ്മ കീർതിതം .. 5..

പ്രാതരുത്ഥായ ദേവർഷേ ഭസ്മവ്രതപരഃ ശുചിഃ .
ഗവാം ഗോഷ്ഠേഷു ഗത്വാ തു നമസ്കൃത്യ തു ഗോകുലം .. 6..

ഗവാം വർണാനുരൂപാണാം ഗൃഹ്ണീയാദ്ഗോമയം ശുഭം .
ബ്രാഹ്മണസ്യ ച ഗൗഃ ശ്വേതാ രക്താ ഗൗഃ ക്ഷത്രിയസ്യ ച .. 7..

പീതവർണാ തു വൈശ്യസ്യ കൃഷ്ണാ ശൂദ്രസ്യ കഥ്യതേ .
പൗർണമാസ്യാമമാവാസ്യാമഷ്ടമ്യാം വാ വിശുദ്ധധീഃ .. 8..

പ്രാസാദേന തു മന്ത്രേണ ഗൃഹീത്വാ ഗോമയം ശുഭം .
ഹൃദയേന തു മന്ത്രേണ പിണ്ഡീകൃത്യ തു ഗോമയം .. 9..

രവിരശ്മിസുസന്തപ്തം ശുചൗ ദേശേ മനോഹരേ .
തുഷേണ വാ ബുസൈർവാപി പ്രാസാദേന തു നിക്ഷിപേത് .. 10..

അരണ്യുദ്ഭവമഗ്നിം വാ ശ്രോത്രിയാഗാരജം തു വാ .
തദഗ്നൗ വിന്യസേത്തം ച ശിവബീജേന മന്ത്രതഃ .. 11..

ഗൃഹ്ണീയാദഥ തത്രാഗ്നികുണ്ഡാദ്ഭസ്മ വിചക്ഷണഃ .
നവപാത്രം സമാദായ പ്രാസാദേന തു നിക്ഷിപേത് .. 12..

കേതകീ പാടലീ തദ്വദുശീരം ചന്ദനം തഥാ .
നാനാസുഗന്ധിദ്രവ്യാണി കാശ്മീരപ്രഭൃതീനി ച .. 13..

നിക്ഷിപേത്തത്ര പാത്രേ തു സദ്യോമന്ത്രേണ ശുദ്ധധീഃ .
ജലസ്നാനം പുരാ കൃത്വാ ഭസ്മസ്നാനമതഃ പരം .. 14..

ജലസ്നാനേ ത്വശക്തശ്ച ഭസ്മസ്നാനം സമാചരേത് .
പ്രക്ഷാല്യ പാദൗ ഹസ്തൗ ച ശിരശ്ചേശാനമന്ത്രതഃ .. 15..

സമുദ്ധൂല്യ തതഃ പശ്ചാദാനനം തത്പുരുഷേണ തു .
അഘോരേണ തു ഹൃദയം നാഭിം വാമേന തത്പരം .. 16..

സദ്യോമന്ത്രേണ സർവാംഗം സമൂദ്ധൂല്യ വിചക്ഷണഃ .
പൂർവവസ്ത്രം പരിത്യജ്യ ശുദ്ധവസ്ത്രം പരിഗ്രഹേത് .. 17..

പ്രക്ഷാല്യ പാദൗ ഹസ്തൗ ച പശ്ചാദാചമനം ചരേത് .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനാഭാവേ ത്രിപുണ്ഡ്രം തു വിധീയതേ .. 18..

മധ്യാഹ്നാത്പ്രാഗ്ജലൈര്യുക്തം പരതോ ജലവർജിതം .
തർജന്യനാമികാമധ്യൈസ്ത്രിപുണ്ഡ്രം ച സമാചരേത് .. 19..

മൂർധ്നി ചൈവ ലലാടേ ച കർണേ കണ്ഠേ തഥൈവ ച .
ഹൃദയേ ചൈവ ബാഹ്വോശ്ച ന്യാസസ്ഥാനം ഹി ചോച്യതേ .. 20..

പഞ്ചാംഗുലൈർന്യസേന്മൂർധ്നി പ്രാസാദേന തു മന്ത്രതഃ .
ത്ര്യംഗുലൈർവിന്യസേദ്ഭാലേ ശിരോമന്ത്രേണ ദേശികഃ .. 21..

സദ്യേന ദക്ഷിണേ കർണേ വാമദേവേന വാമതഃ .
അഘോരേണ തു കണ്ഠേ ച മധ്യാംഗുല്യാ സ്പൃശേദ്ബുധഃ .. 22..

ഹൃദയം ഹൃദയേനൈവ ത്രിഭിരംഗുലിഭിഃ സ്പൃശേത് .
വിന്യസേദ്ദക്ഷിണേ ബാഹൗ ശിഖാമന്ത്രേണ ദേശികഃ .. 23..

വാമബാഹൗ ന്യസേദ്ധീമാൻകവചേന ത്രിയംഗുലൈഃ .
മധ്യേന സംസ്പൃശേന്നാഭ്യാമീശാന ഇതി മന്ത്രതഃ .. 24..

ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാസ്തിസ്രോ രേഖാ ഇതി സ്മൃതാഃ .
ആദ്യോ ബ്രഹ്മാ തതോ വിഷ്ണുസ്തദൂർധ്വം തു മഹേശ്വരഃ .. 25..

ഏകാംഗുലേന ന്യസ്തം യദീശ്വരസ്തത്ര ദേവതാ .
ശിരോമധ്യേ ത്വയം ബ്രഹ്മാ ഈശ്വരസ്തു ലലാടകേ .. 26..

കർണയോരശ്വിനൗ ദേവൗ ഗണേശസ്തു ഗലേ തഥാ .
ക്ഷത്രിയശ്ച തഥാ വൈശ്യഃ ശൂദ്രശ്ചോദ്ധൂലനം ത്യജേത് .. 27..

സർവേഷാമന്ത്യജാതീനാം മന്ത്രേണ രഹിതം ഭവേത് .
(അദീക്ഷിതം മനുഷ്യാണാമപി മന്ത്രം വിനാ ഭവേത്).. 28..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ത്രിവിധഭസ്മമാഹാത്മ്യവർണനം നാമകാദശോഽധ്യായഃ .. 11.11..

11.12 ദ്വാദശോഽധ്യായഃ . ഭസ്മധാരണമാഹാത്മ്യവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ദേവർഷേ ശൃണു തത്സർവം ഭസ്മോദ്ധൂലനജം ഫലം .
സരഹസ്യവിധാനം ച സർവകാമഫലപ്രദം .. 1..

കപിലായാഃ ശകൃത്സ്വച്ഛം ഗൃഹീത്വാ ഗഗനേഽപതത് .
ന ക്ലിന്നം നാപി കഠിനം ന ദുർഗന്ധം ന ചോഷിതം .. 2..

ഉപര്യധഃ പരിത്യജ്യ ഗഹ്ണീയാത്പതിതം യദി .
പിണ്ഡീകൃത്യ ശിവാഗ്ന്യാദൗ തത്ക്ഷിപേന്മൂലമന്ത്രിതം .. 3..

ആദായ വാസസാഽഽച്ഛാദ്യ ഭസ്മാധാനേ വിനിക്ഷിപേത് .
സുകൃതേ സുദൃഢേ ശുദ്ധേ ക്ഷാലിതേ പ്രോക്ഷിതേ ശുഭേ .. 4..

വിന്യസ്യ മന്ത്രീ മന്ത്രേണ പാത്രേ ഭസ്മ വിനിക്ഷിപേത് .
തൈജസം ദാരവം ചാഥ മൃണ്മയം ചൈലമേവ ച .. 5..

അന്യദ്വാ ശോഭനം ശുദ്ധം ഭസ്മാധാരം പ്രകല്പയേത് .
ക്ഷൗമേ ചൈവാതിശുദ്ധേ വാ ധനവദ്ഭസ്മ നിക്ഷിപേത് .. 6..

പ്രസ്ഥിതോ ഭസ്മ ഗൃഹ്ണീയാത്സ്വയം ചാനുചരോഽപി വാ .
ന ചായുക്തകരേ ദദ്യാന്ന ചാശുചിതലേ ക്ഷിപേത് .. 7..

ന സംസ്പൃശേത്തു നീചാംഗൈർന ക്ഷിപേന്ന ച ലംഘയേത് .
തസ്മാദ്ഭസിതമാദായ വിനിയുഞ്ജീത മന്ത്രിതം .. 8..

വിഭൂതിധാരണവിധിഃ സ്മൃതിപ്രോക്തോ മയേരിതഃ .
യദീയാചരണേനൈവ ശിവതുല്യോ ന സംശയഃ .. 9..

ശൈവൈഃ സമ്പാദിതം ഭസ്മ വൈദികൈഃ ശിവസന്നിധൗ .
ഭക്ത്യാ പരമയാ ഗ്രാഹ്യം പ്രാർഥയിത്വാ തു പൂജയേത് .. 10..

തന്ത്രോക്തവർത്മനാ സിദ്ധം ഭസ്മ താന്ത്രികപൂജകൈഃ .
യത്രകുത്രാപി ദത്തം ചേത്തദ്ഗ്രാഹ്യം നൈവ വൈദികൈഃ .. 11..

ശൂദ്രൈഃ കാപാലികൈർവാഥ പാഖണ്ഡൈരപരൈസ്തു തത് .
ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാരയേദ്ഭക്ത്യാ മനസാപി ന ലംഘയേത് .. 12..

ശ്രുത്യാ വിധീയതേ യസ്മാത്തത്ത്യാഗീ പതിതോ ഭവേത് .
ത്രിപുണ്ഡ്രധാരണം ഭക്ത്യാ തഥാ ദേഹാവഗുണ്ഠനം .. 13..

ദ്വിജഃ കുര്യാദ്ധി മന്ത്രേണ തത്ത്യാഗീ പതിതോ ഭവേത് .
ഉദ്ധൂലനം ത്രിപുണ്ഡ്രം ച ഭക്ത്യാ നൈവാചരന്തി യേ .. 14..

തേഷാം നാസ്തി വിനിർമോക്ഷഃ സംസാരാജ്ജന്മകോടിഭിഃ .
യേന ഭസ്മോക്തമാർഗേണ ധൃതം ന മുനിപുംഗവ .. 15..

തസ്യ വിദ്ധി മുനേ ജന്മ നിഷ്കലം സൗകരം യഥാ .
യേഷാം വപുർമനുഷ്യാണാം ത്രിപുണ്ഡ്രേണ വിനാ സ്ഥിതം .. 16..

ശ്മശാനസദൃശം തത്സ്യാന്ന പ്രേക്ഷ്യം പുണ്യകൃജ്ജനൈഃ .

ധിഗ്ഭസ്മരഹിതം ഭാലം ധിഗ്ഗ്രാമമശിവാലയം .. 17..

ധിഗനീശാർചനം ജന്മ ധിഗ്വിദ്യാമശിവാശ്രയാം .
ത്രിപുണ്ഡ്രം യേ വിനിന്ദന്തി നിന്ദന്തി ശിവമേവ തേ .. 18..

ധാരയന്തി ച യേ ഭക്ത്യാ ധാരയന്തി തമേവ തേ .
യഥാ കൃശാനുരഹിതോ ഭൂധരോ ന വിരാജതേ .. 19..

അശേഷസാധനേഷ്വേവം ഭസ്മഹീനം ശിവാർചനം .
ഉദ്ധൂലനം ത്രിപുണ്ഡ്രം ച ശ്രദ്ധയാ നാചരന്തി യേ .. 20..

തൈഃ പൂർവാചരിതം സർവം വിപരീതം ഭവേദപി .
ഭസ്മനാ വേദമന്ത്രേണ ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ ച ധാരണം .. 21..

വിനാ വേദോചിതാചാരം സ്മാർതസ്യാനർഥകാരണം .
കൃതം സ്യാദകൃതം തേന ശ്രുതമപ്യശ്രുതം ഭവേത് .. 22..

അധീതമനധീതം ച ത്രിപുണ്ഡ്രം യോ ന ധാരയേത് .
വൃഥാ വേദാ വൃഥാ യജ്ഞാ വൃഥാ ദാനം വൃഥാ തപഃ .. 23..

വൃഥാ വ്രതോപവാസേന ത്രിപുണ്ഡ്രം യോ ന ധാരയേത് .
ഭസ്മധാരണകം ത്യക്ത്വാ മുക്തിമിച്ഛതി യഃ പുമാൻ .. 24..

വിഷപാനേന നിത്യത്വം കുരുതേ ഹ്യാത്മനോ ഹി സഃ .
സ്രഷ്ടാ സൃഷ്ടിച്ഛലേനാഹ ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ ച ധാരണം .. 25..

സസർജ സ ലലാടം ഹി തിര്യഗൂർധ്വം ന വർതുലം .
തിര്യഗ്രേഖാഃ പ്രദൃശ്യന്തേ ലലാടേ സർവദേഹിനാം .. 26..

തഥാപി മാനവാ മൂർഖാ ന കുർവന്തി ത്രിപുണ്ഡ്രകം .
ന തദ്ധ്യാനം ന തന്മോക്ഷം ന തജ്ജ്ഞാനം ന തത്തപഃ .. 27..

വിനാ തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രം ച വിപ്രേണ യദനുഷ്ഠിതം .
വേദസ്യാധ്യയനേ ശൂദ്രോ നാധികാരീ യഥാ ഭവേത് .. 28..

ത്രിപുണ്ഡ്രേണ വിനാ വിപ്രോ നാധികാരീ ശിവാർചനേ .
പ്രാങ്മുഖശ്ചരണൗ ഹസ്തൗ പ്രക്ഷാല്യാചമ്യ പൂർവവത് .. 29..

പ്രാണാനായമ്യ സങ്കല്പ്യ ഭസ്മസ്നാനം സമാചരേത് .
ആദായ ഭസിതം ശുദ്ധമഗ്നിഹോത്രസമുദ്ഭവം .. 30..

ഈശാനേന തു മന്ത്രേണ സ്വമൂർധനി വിനിക്ഷിപേത് .
തത ആദായ തദ്ഭസ്മ മുഖേ ച പുരുഷേണ തു .. 31..

അഘോരാഖ്യേണ ഹൃദയേ ഗുഹ്യേ വാമാഹ്വയേന ച .
സദ്യോജാതാഭിധാനേന ഭസ്മ പാദദ്വയേ ക്ഷിപേത് .. 32..

സർവാംഗം പ്രണവേനൈവ മന്ത്രേണോദ്ധൂലനം തതഃ .
ഏതദാഗ്നേയകം സ്നാനമുദിതം പരമർഷിഭിഃ .. 33..

സർവകർമസമൃദ്ധ്യർഥം കുര്യാദാദാവിദം ബുധഃ .
തതഃ പ്രക്ഷാല്യ ഹസ്താദീനുപസ്പൃശ്യ യഥാവിധി .. 34..

തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രം വിധിനാ ലലാടേ ഹൃദയേ ഗലേ .
പഞ്ചഭിർബ്രഹ്മഭിർവാപി കൃതേന ഭസിതേന ച .. 35..

ഘൃതമേതത്ത്രിപുണ്ഡ്രം സ്യാത്സർവകർമസു പാവനം .
ശൂദ്രൈരന്ത്യജഹസ്തസ്ഥം ന ധാര്യം ഭസ്മ ച ക്വചിത് .. 36..

ഭസ്മനാ സാഗ്നിഹോത്രേണ ലിപ്തഃ കർമ സമാചരേത് .
അന്യഥാ സർവകർമാണി ന ഫലന്തി കദാചന .. 37..

സത്യം ശൗചം ജപോ ഹോമസ്തീർഥം ദേവാദിപൂജനം .
തസ്യ വ്യർഥമിദം സർവം യസ്ത്രിപുണ്ഡ്രം ന ധാരയേത് .. 38..

ത്രിപുണ്ഡ്രധൃഗ്വിപ്രവരോ യോ രുദ്രാക്ഷധരഃ ശുചിഃ .
സ ഹന്തി രോഗദുരിതവ്യാധിദുർഭിക്ഷതസ്കരാൻ .. 39..

സമാപ്നോതി പരം ബ്രഹ്മ യതോ നാവർതതേ പുനഃ .
സ പങ്ക്തിപാവനഃ ശ്രാദ്ധേ പൂജ്യോ വിപ്രൈഃ സുരൈരപി .. 40..

ശ്രാദ്ധേ യജ്ഞേ ജപേ ഹോമേ വൈശ്വദേവേ സുരാർചനേ .
ധൃതത്രിപുണ്ഡ്രഃ പൂതാത്മാ മൃത്യും ജയതി മാനവഃ .
ഭസ്മധാരണമാഹാത്മ്യം ഭൂയോഽപി കഥയാമി തേ .. 41..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ഭസ്മധാരണമാഹാമ്യവർണനം നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ .. 11.12..

11.13 ത്രയോദശോഽധ്യായഃ . ത്രിപുണ്ഡധാരണമാഹാത്മ്യവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
മഹാപാതകസംഘാശ്ച പാതകാന്യപരാണ്യപി .
നശ്യന്തി മുനിശാർദൂല സത്യം സത്യം ന ചാന്യഥാ .. 1..

ഏകം ഭസ്മ ധൃതം യേന തസ്യ പുണ്യഫലം ശൃണു .
യതീനാം ജ്ഞാനദം പ്രോക്തം വാനസ്ഥാനാം വിരക്തിദം .. 2..

ഗൃഹസ്ഥാനാം മുനേ തദ്വദ്ധർമവൃദ്ധികരം തഥാ .
ബ്രഹ്മചര്യാശ്രമസ്ഥാനാം സ്വാധ്യായപ്രദമേവ ച .. 3..

ശൂദ്രാണാം പുണ്യദം നിത്യമന്യേഷാം പാപനാശനം .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനം ചൈവ തഥാ തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 4..

രക്ഷാർഥം സർവഭൂതാനാം വിധത്തേ വൈദികീ ശ്രുതിഃ .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനം ചൈവ തഥാ തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 5..

യജ്ഞത്വേനൈവ സർവേഷാം വിധത്തേ വൈദികീ ശ്രുതിഃ .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനം ചൈവ തഥാ തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 6..

സർവധർമതയാ തേഷാം വിധത്തേ വൈദികീ ശ്രുതിഃ .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനം ചൈവ തഥാ തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 7..

മാഹേശ്വരാണാം ലിംഗാർഥം വിധത്തേ വൈദികീ ശ്രുതിഃ .
ഭസ്മനോദ്ധൂലനം ചൈവ തഥാ തിര്യക് ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 8..

വിജ്ഞാനാർഥം ച സർവേഷാം വിധത്തേ വൈദികീ ശ്രുതിഃ .
ശിവേന വിഷ്ണുനാ ചൈവ ബ്രഹ്മണാ വജ്രിണാ തഥാ .. 9..

ഹിരണ്യഗർഭേണ തദവതാരൈർവരുണാദിഭിഃ .
ദേവതാഭിർധൃതം ഭസ്മ ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാത്മകം .. 10..

ഉമാദേവ്യാ ച ലക്ഷ്യാ ച വാചാ ചാന്യാഭിരാസ്തികൈഃ .
സർവസ്ത്രീഭിർധൃതം ഭസ്മ ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാത്മനാ .. 11..

യക്ഷരാക്ഷസഗന്ധർവസിദ്ധവിദ്യാധരാദിഭിഃ .
മുനിഭിശ്ച ധൃതം ഭസ്മ ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാത്മനാ .. 12..

ബ്രാഹ്മണൈഃ ക്ഷത്രിയൈർവൈശ്യൈഃ ശൂദ്രൈരപി ച സങ്കരൈഃ .
അപഭ്രംശൈർധൃതം ഭസ്മ ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാത്മനാ .. 13..

ഉദ്ധൂലനം ത്രിപുണ്ഡ്രം ച യൈഃ സമാചരിതം മുദാ .
ത ഏവ ശിഷ്ടാ വിദ്വാംസോ നേതരേ മുനിപുംഗവ .. 14..

ശിവലിംഗം മണിഃ സഖ്യം മന്ത്രഃ പഞ്ചാക്ഷരസ്തഥാ .
വിഭൂതിരൗഷധം പുംസാം മുക്തിസ്ത്രീവശ്യകർമണി .. 15..

ഭുനക്തി യത്ര ഭസ്മാംഗോ മൂർഖോ വാ പണ്ഡിതോഽപി വാ .
തത്ര ഭുങ്ക്തേ മഹാദേവഃ സപത്നീകോ വൃഷധ്വജഃ .. 16..

ഭസ്മസഞ്ഛന്നസർവാംഗമനുഗച്ഛതി യഃ പുമാൻ .
സർവപാതകയുക്തോഽപി പൂജിതോ മാനവോഽചിരാത് .. 17..

ഭസ്മസഞ്ഛന്നസർവാംഗം യഃ സ്തൗതി ശ്രദ്ധയാ സഹ .
സർവപാതകയുക്തോഽപി പൂജ്യതേ മാനവോഽചിരാത് .. 18..

ത്രിപുണ്ഡ്രധാരിണേ ഭിക്ഷാപ്രദാനേന ഹി കേവലം .
തേനാധീതം ശ്രുതം തേന തേന സർവമനുഷ്ഠിതം .. 19..

യേന വിപ്രേണ ശിരസി ത്രിപുണ്ഡ്രം ഭസ്മനാ കൃതം .
കീകടേഷ്വപി ദേശേഷു യത്ര ഭൂതിവിഭൂഷണഃ .. 20..

മാനവസ്തു വസേന്നിത്യം കാശീക്ഷേത്രസമം ഹി തത് .
ദുഃശീലഃ ശീലയുക്തോ വാ യോഗയുക്തോഽപ്യലക്ഷണഃ .. 21..

ഭൂതിശാസനയുക്തോ വാ സ പൂജ്യോ മമ പുത്രവത് .
ഛദ്മനാപി ചരേദ്യോ ഹി ഭൂതിശാസനമൈശ്വരം .. 22..

സോഽപി യാം ഗതിമാപ്നോതി ന താം യജ്ഞശതൈരപി .
സമ്പർകാല്ലീലയാ വാപി ഭയാദ്വാ ധാരയേത്തു യഃ .. 23..

വിധിയുക്തോ വിഭൂതിം തു സ ച പൂജ്യോ യഥാ ഹ്യഹം .
ശിവസ്യ വിഷ്ണോർദേവാനാം ബ്രഹ്മണസ്തൃപ്തികാരണം .. 24..

 പാർവത്യാശ്ച മഹാലക്ഷ്യാ ഭാരത്യാസ്തൃപ്തികാരണം .

ന ദാനേന ന യജ്ഞേന ന തപോഭിഃ സുദുർലഭൈഃ .. 25..

ന തീർഥയാത്രയാ പുണ്യം ത്രിപുണ്ഡ്രേണ ച ലഭ്യതേ .
ദാനം യജ്ഞാശ്ച ധർമാശ്ച തീർഥയാത്രാശ്ച നാരദ .. 26..

ധ്യാനം തപസ്ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ കലാം നാർഹന്തി ഷോഡശീം .
യഥാ രാജാ സ്വചിഹ്നാങ്കം സ്വജനം മന്യതേ സദാ .. 27..

തഥാ ശിവസ്ത്രിപുണ്ഡ്രാങ്കം സ്വകീയമിവ മന്യതേ .
ദ്വിജാതിർവാന്യജാതിർവാ ശുദ്ധചിത്തേന ഭസ്മനാ .. 28..

ധാരയേദ്യസ്ത്രിപുണ്ഡ്രാങ്കം രുദ്രസ്തേന വശീകൃതഃ .
ത്യക്തസർവാശ്രമാചാരോ ലുപ്തസർവക്രിയോഽപി സഃ .. 29..

സകൃത്തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രാങ്കം ധാരയേത്സോഽപി മുച്യതേ .
നാസ്യ ജ്ഞാനം പരീക്ഷേത ന കുലം ന വ്രതം തഥാ .. 30..

ത്രിപുണ്ഡ്രാങ്കിതഭാലേന പൂജ്യ ഏവ ഹി നാരദ .
ശിവമന്ത്രാത്പരോ മന്ത്രോ നാസ്തി തുല്യം ശിവാത്പരം .. 31..

ശിവാർചനാത്പരം പുണ്യം ന ഹി തീർഥം ച ഭസ്മനാ .
രുദ്രാഗ്നേര്യത്പരം തീർഥം തദ്ഭസ്മ പരികീർതിതം .. 32..

ധ്വംസനം സർവദുഃഖാനാം സർവപാപവിശോധനം .
അന്ത്യജോ വാധമോ വാപി മൂർഖോ വാ പണ്ഡിതോഽപി വാ .. 33..

യസ്മിന്ദേശേ വസേന്നിത്യം ഭൂതിശാസനസംയുതഃ .
തസ്മിൻസദാശിവഃ സോമഃ സർവഭൂതഗണൈർവൃതഃ .
സർവതീർഥേശ്ച സംയുക്തഃ സാന്നിധ്യം കുരുതേ സദാ .. 34..

ഏതാനി പഞ്ചശിവമന്ത്രപവിത്രിതാനി
ഭസ്മാനി കാമദഹനാംഗവിഭൂഷിതാനി .
ത്രൈപുണ്ഡ്രകാണി രചിതാനി ലലാടപട്ടേ
ലുമ്പന്തി ദൈവലിഖിതാനി ദുരക്ഷരാണി .. 35..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ത്രിപുണ്ഡധാരണമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ ത്രയോദശോഽധ്യായഃ .. 11.13..

11.14 ചതുർദശോഽധ്യായഃ . വിഭൂതിധാരണമാഹാത്മ്യവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഭസ്മദിഗ്ധശരീരായ യോ ദദാതി ധനം മുദാ .
തസ്യ സർവാണി പാപാനി വിനശ്യന്തി ന സംശയഃ .. 1..

ശ്രുതയഃ സ്മൃതയഃ സർവാഃ പുരാണാന്യഖിലാന്യപി .
വദന്തി ഭൂതിമാഹാമ്യം തത്തസ്മാദ്ധാരയേദ്ദ്വിജഃ .. 2..

സിതേന ഭസ്മനാ കുര്യാത്ത്രിസന്ധ്യം യസ്ത്രിപുണ്ഡ്രകം .
സർവപാപവിനിർമുക്തഃ ശിവലോകേ മഹീയതേ .. 3..

യോഗീ സർവാംഗകം സ്താനമാപാദതലമസ്തകം .
ത്രിസന്ധ്യമാചരേന്നിത്യമാശു യോഗമവാപ്നുയാത് .. 4..

ഭസ്മസ്നാനേന പുരുഷഃ കുലസ്യോദ്ധാരകോ ഭവേത് .
ഭസ്മസ്നാനം ജലസ്നാനാദസംഖ്യേയഗുണാന്വിതം .. 5..

സർവതീർഥേഷു യത്പുണ്യം സർവതീർഥേഷു യത്ഫലം .
തത്ഫലം ലഭതേ സർവം ഭസ്മസ്നാനാന്ന സംശയഃ .. 6..

മഹാപാതകയുക്തോ വാ യുക്തോ വാപ്യുപപാതകൈഃ .
ഭസ്മസ്നാനേന തത്സർവം ദഹത്യഗ്നിരിവേന്ധനം .. 7..

ഭസ്മസ്നാനാത്പരം സ്നാനം പവിത്രം നൈവ വിദ്യതേ .
ഏവമുക്തം ശിവേനാദൗ തദാ സ്നാതഃ സ്വയം ശിവഃ .. 8..

തദാപ്രഭൃതി ബ്രഹ്മാദ്യാ മുനയശ്ച ശിവാർഥിനഃ .
സർവകർമസു യത്നേന ഭസ്മസ്നാനം പ്രചക്രിരേ .. 9..

തസ്മാദേതച്ഛിരഃസ്നാനമാഗ്നേയം യഃ സമാചരേത് .
അനേനൈവ ശരീരേണ സ ഹി രുദ്രോ ന സംശയഃ .. 10..

യേ ഭസ്മധാരിണം ദൃഷ്ട്വാ പരിതൃപ്താ ഭവന്തി തേ .
ദേവാസുരമുനീന്ദ്രൈശ്ച പൂജ്യാ നിത്യം ന സംശയഃ .. 11..

ഭസ്മസഞ്ഛന്നസർവാംഗം ദൃഷ്ട്വോത്തിഷ്ഠതി യഃ പുമാൻ .
തം ദൃഷ്ട്വാ ദേവരാജോഽപി ദണ്ഡവത്പ്രണമിഷ്യതി .. 12..

അഭക്ഷ്യഭക്ഷണം യേഷാം ഭസ്മധാരണപൂർവകം .
തേഷാം തദ്ഭക്ഷ്യമേവ സ്യാന്മുനേ നാത്ര വിചാരണാ .. 13..

യഃ സ്നാതി ഭസ്മനാ നിത്യം ജലേ സ്നാത്വാ തതഃ പരം .
ബ്രഹ്മചാരീ ഗൃഹസ്ഥോ വാ വാനപ്രസ്ഥോഽഥവാദരാത് .. 14..

സർവപാപവിനിർമുക്തഃ സ യാതി പരമാം ഗതിം .
ആഗ്നേയം ഭസ്മനാ സ്നാനം യതീനാം ച വിശിഷ്യതേ .. 15..

ആർദ്രസ്നാനാദ്വരം ഭസ്മസ്നാനമാർദ്രവധോ ധ്രുവഃ .
ആർദ്രം തു പ്രകൃതിം വിദ്യാത്പ്രകൃതിം ബന്ധനം വിദുഃ .. 16..

പ്രകൃതേസ്തു പ്രഹാണായ ഭസ്മനാ സ്നാനമിഷ്യതേ .
ഭസ്മനാ സദൃശം ബ്രഹ്യന്നാസ്തി ലോകത്രയേഷ്വപി .. 17..

രക്ഷാർഥം മംഗലാർഥം ച പവിത്രാർഥം പുരാ സുരൈഃ .
ഭസ്മ ദൃഷ്ട്വാ മുനേ പൂർവം ദത്തം ദേവ്യൈ പ്രിയേണ തു .. 18..

തസ്മാദേതച്ഛിരഃസ്നാനമാഗ്നേയം യഃ സമാചരേത് .
ഭവപാശൈർവിനിർമുക്തഃ ശിവലോകേ മഹീയതേ .. 19..

ജ്വരരക്ഷഃപിശാചാശ്ച പൂതനാകുഷ്ഠഗുല്മകാഃ .
ഭഗന്ദരാണി സർവാണി ചാശീതിർവാതരോഗകാഃ .. 20..

 ചതുഃഷഷ്ടിഃ പിത്തരോഗാഃ ശ്ലേഷ്മാ സപ്തത്രിപഞ്ചകാഃ .

വ്യാഘ്രചൗരഭയം ചൈവാപ്യന്യേ ദുഷ്ടഗ്രഹാ അപി .. 21..

ഭസ്മസ്നാനേന നശ്യന്തി സിംഹേനൈവ യഥാ ഗജാഃ .
ശുദ്ധശീതജലേനൈവ ഭസ്മനാ ച ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 22..

യോ ധാരയേത്പരം ബ്രഹ്മ സ പ്രാപ്നോതി ന സംശയഃ .
(ഭസ്മനാ ച ത്രിപുണ്ഡ്രം ച യഃ കോഽപി ധാരയേത്പരം .
സ ബ്രഹ്മലോകമാപ്നോതി മുക്തപാപോ ന സംശയഃ ..)
യഥാവിധി ലലാടേ വൈ വഹ്നിവീര്യപ്രധാരണാത് .. 23..

നാശയേല്ലിഖിതാം യാമീം ലലാടസ്ഥാം ലിപിം ധ്രുവം .
കണ്ഠോപരികൃതം പാപം നാശയേത്തത്പ്രധാരണാത് .. 24..

കണ്ഠേ ച ധാരണാത്കണ്ഠഭോഗാദികൃതപാതകം .
ബാഹ്വോർബാഹുകൃതം പാപം വക്ഷസാ മനസാ കൃതം .. 25..

നാഭ്യാം ശിശ്നകൃതം പാപം ഗുദേ ഗുദകൃതം ഹരേത് .
പാർശ്വയോർധാരണാദ്ബ്രഹ്മൻ പരസ്ത്ര്യാലിംഗനാദികം .. 26..

തദ്ഭസ്മധാരണം ശസ്തം സർവത്രൈവ ത്രിലിംഗകം .
ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാം ത്ര്യഗ്നീനാം ച ധാരണം .. 27..

ഗുണലോകത്രയാണാം ച ധാരണം തേന വൈ കൃതം .
ഭസ്മച്ഛന്നോ ദ്വിജോ വിദ്വാന്മഹാപാതകസംഭവൈഃ .. 28..

ദോഷൈർവിയുജ്യതേ സദ്യോ മുച്യതേ ച ന സംശയഃ .
ഭസ്മനിഷ്ഠസ്യ ദഹ്യന്തേ ദോഷാ ഭസ്മാഗ്നിസംഗമാത് .. 29..

ഭസ്മസ്നാനവിശുദ്ധാത്മാ ആത്മനിഷ്ഠ ഇതി സ്മൃതഃ .
ഭസ്മനാ ദിഗ്ധസർവാംഗോ ഭസ്മദീപ്തത്രിപുണ്ഡ്രകഃ .. 30..

ഭസ്മശായീ ച പുരുഷോ ഭസ്മനിഷ്ഠ ഇതി സ്മൃതഃ .
ഭൂതപ്രേതപിശാചാദ്യാ രോഗാശ്ചാതീവ ദുഃസഹാഃ .. 31..

ഭസ്മനിഷ്ഠസ്യ സാന്നിധ്യാദ്വിദ്രവന്തി ന സംശയഃ .
ഭാസനാദ്ഭസിതം പ്രോക്തം ഭസ്മ കല്മഷഭക്ഷണാത് .. 32..

ഭൂതിർഭൂതികരീ പുംസാം രക്ഷാ രക്ഷാകരീ പുരാ .
ത്രിപുണ്ഡ്രധാരിണം ദൃഷ്ട്വാ ഭൂതപ്രേതപുരഃസരാഃ .. 33..

ഭീതാഃ പ്രകമ്പിതാഃ ശീഘ്രം നശ്യന്ത്യേവ ന സംശയഃ .
സ്മരണാദേവ രുദ്രസ്യ യഥാ പാപം പ്രണശ്യതി .. 34..

അപ്യകാര്യസഹസ്രാണി കൃത്വാ യഃ സ്നാതി ഭസ്മനാ .
തത്സർവം ദഹതേ ഭസ്മ യഥാഗ്നിസ്തേജസാ വനം .. 35..

കൃത്വാപി ചാതുലം പാപം മൃത്യുകാലേഽപി യോ ദ്വിജഃ .
ഭസ്മസ്നായീ ഭവേത്കശ്ചിത്ക്ഷിപ്രം പാപൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 36..

ഭസ്മസ്നാനാദ്ധി ശുദ്ധാത്മാ ജിതക്രോധോ ജിതേന്ദ്രിയഃ .
മത്സമീപം സമാഗമ്യ ന സ ഭൂയോഽഭിവർതതേ .. 37..

വനസ്പതിഗതേ സോമേ ഭസ്മോദ്ധൂലിതവിഗ്രഹഃ .
അർചിതം ശങ്കരം ദൃഷ്ട്വാ സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 38..

ആയുഷ്കാമോഽഥവാ വിദ്വാൻഭൂതികാമോഽഥവാ നരഃ .
നിത്യം വൈ ധാരയേദ്ഭസ്മ മോക്ഷകാമീ ച വൈ ദ്വിജഃ .. 39..

ത്രിപുണ്ഡ്രം പരമം പുണ്യം ബ്രഹ്മവിഷ്ണുശിവാത്മകം .
യേ ഘോരാ രാക്ഷസാഃ പ്രേതാ യേ ചാന്യേ ക്ഷുദ്രജന്തവഃ .. 40..

ത്രിപുണ്ഡ്രധാരണം ദൃഷ്ട്വാ പലായന്തേ ന സംശയഃ .
കൃത്വാ ശൗചാദികം കർമ സ്നാത്വാ തു വിമലേ ജലേ .. 41..

ഭസ്മനോദ്ധൂലനം കാര്യമാപാദതലമസ്തകം .
കേവലം വാരുണം സ്നാനം ദേഹേ ബാഹ്യമലാപഹം .. 42..

വിഭൂതിസ്താനമനഘം ബാഹ്യാന്തരമലാപഹം .
ത്യക്ത്വാപി വാരുണം സ്നാനം തത്പരഃ സ്യാന്ന സംശയഃ .. 43..

കൃതമപ്യകൃതം സത്യം ഭസ്മസ്നാനം വിനാ മുനേ .
ഭസ്മസ്നാനം ശ്രുതിപ്രോക്തമാഗ്നേയം സ്നാനമുച്യതേ .. 44..

അന്തർബഹിശ്ച സംശുദ്ധം ശിവപൂജാഫലം ലഭേത് .
യദ്ബാഹ്യമലമാത്രസ്യ നാശകം സ്താനമസ്തി തത് .. 45..

തന്നാശയതി തീവ്രേണ പ്രാണിബാഹ്യാന്തരം മലം .
കൃത്വാപി കോടിശോ നിത്യം വാരുണം സ്നാനമാദരാത് .. 46..

ന ഭവത്യേവ പൂതാത്മാ ഭസ്മസ്നാനം വിനാ മുനേ .
യദ്ഭസ്മസ്നാനമാഹാത്മ്യം തദ്വേദോ വേദ തത്ത്വതഃ .. 47..

യദ്വാ വേദ മഹാദേവഃ സർവദേവശിഖാമണിഃ .
ഭസ്മസ്നാനമകൃത്വൈവ യഃ കുര്യാത്കർമ വൈദികം .. 48..

സ തത്കർമകലാർധാർധമപി നാപ്നോതി വസ്തുതഃ .
യഃ കരിഷ്യതി യത്നേന ഭസ്മസ്നാനം യഥാവിധി .. 49..

സ ഏവൈകഃ സർവകർമസ്വധികാരീ ശ്രുതിശ്രുതഃ .
പാവനം പാവനാനാം ച ഭസ്മസ്നാനം ശ്രുതിശ്രുതം .. 50..

ന കരിഷ്യതി യോ മോഹാത്സ മഹാപാതകീ ഭവേത് .
അനന്തൈർവാരുണൈഃ സ്നാനൈര്യത്പുണ്യം പ്രാപ്യതേ ദ്വിജൈഃ .. 51..

തതോഽനന്തഗുണം പുണ്യം ഭസ്മസ്നാനാദവാപ്യതേ .
കാലത്രയേഽപി കർതവ്യം ഭസ്മസ്നാനം പ്രയത്നതഃ .. 52..

ഭസ്മസ്നാനം സ്മൃതം ശ്രൗതം തത്ത്യാഗീ പതിതോ ഭവേത് .
മൂത്രാദ്യുത്സർജനാന്തേ തു ഭസ്മസ്നാനം പ്രയത്നതഃ .. 53..

കർതവ്യമന്യഥാ പൂതാ ന ഭവിഷ്യന്തി മാനവാഃ .
വിധിവത്കൃതശൗചോഽപി ഭസ്മസ്നാനം വിനാ ദ്വിജഃ .. 54..

ന ഭവിഷ്യതി പൂതാത്മാ നാധികാര്യപി കർമണി .

അപാനവായുനിര്യാതേ ജൃംഭണേ സ്കന്ദനേ ക്ഷുതേ .. 55..

ശ്ലേഷ്മോദ്ഗാരേഽപി കർതവ്യം ഭസ്മസ്നാനം പ്രയത്നതഃ .
ശ്രീഭസ്മസ്നാനമാഹാത്മ്യസ്യൈകദേശോഽത്ര വർണിതഃ .. 56..

പുനശ്ച സമ്പ്രവക്ഷ്യാമി ഭസ്മസ്നാനോത്ഥിതം ഫലം .
സാവധാനേന മനസാ ശ്രോതവ്യം മുനിപുംഗവ .. 57..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
വിഭൂതിധാരണമാഹാത്മ്യവർണനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 11.14..

11.15 പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ . ത്രിപുണ്ഡ്രോർധ്വപുണ്ഡ്രധാരണവിധിവർണനം

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അഗ്നിരിത്യാദിഭിർമന്ത്രൈർഭസ്മ സംശോധ്യ സാദരം .
ധാരണീയം ലലാടാദൗ ത്രിപുണ്ഡ്രം കേവലം ദ്വിജൈഃ .. 1..

ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയവൈശ്യാശ്ച ഏതേ സർവേ ദ്വിജാഃ സ്മൃതാഃ .
തസ്മാദ്ദ്വിജൈഃ പ്രയത്നേന ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാര്യമന്വഹം .. 2..

യസ്യോപനയനം ബ്രഹ്മൻ സ ഏവ ദ്വിജ ഉച്യതേ .
തസ്മാച്ഛ്രൗതം ദ്വിജൈഃ കാര്യം ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ ച ധാരണം .. 3..

വിഭൂതിധാരണം ത്യക്ത്വാ യഃ സത്കർമ സമാചരേത് .
തത്കൃതം ചാകൃതപ്രായം ഭവത്യേവ ന സംശയഃ .. 4..

ന ഗായത്ര്യുപദേശോഽപി ഭസ്മനോ ധാരണം വിനാ .
തതോ ധൃത്വൈവ ഭസ്മാംഗേ ഗായത്രീജപമാചരേത് .. 5..

ഗായത്രീം മൂലമേവാഹുർബ്രാഹ്മണ്യേ മുനിപുംഗവ .
സാ ഭസ്മധാരണാഭാവേ ന കേനാപ്യുപദിശ്യതേ .. 6..

ന താവദധികാരോഽസ്തി ഗായത്രീഗ്രഹണേ മുനേ .
യാവന്ന ഭസ്മ ഭാലാദൗ ധൃതമഗ്നിസമുദ്ഭവം .. 7..

ഭസ്മഹീനലലാടത്വം ന ബ്രഹ്മണ്യാനുമാപകം .
ഏവമേവ മയാ ബ്രഹ്മൻ ഹേതുരുക്തഃ സുപുണ്യദഃ .. 8..

മന്ത്രപൂതം സിതം ഭസ്മ ലലാടേ പരിവർതതേ .
സ ഏവ ബ്രാഹ്മണോ വിദ്വാൻസത്യം സത്യം മയോച്യതേ .. 9..

യസ്യാസ്തി സഹജാ പ്രീതിർമണിവദ്ഭസ്മസംഗ്രഹേ .
സ ഏവ ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മൻ സത്യം സത്യം മയോച്യതേ .. 10..

ന യസ്യ സഹജാ പ്രീതിർമണിവദ്ഭസ്മസംഗ്രഹേ .
സ ചാണ്ഡാല ഇതി ജ്ഞേയോ ജന്മജന്മാന്തരേ ധ്രുവം .. 11..

ന യസ്യ സഹജാ പ്രീതിസ്ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാദിഷു .
സ ചാണ്ഡാല ഇതി ജ്ഞേയഃ സത്യം സത്യം മയോച്യതേ .. 12..

യേ ഭസ്മധാരണം ത്യക്ത്വാ ഭുഞ്ജന്തേ ച ഫലാദികം .
തേ സർവേ നരകം ഘോരം പ്രാപ്നുവന്തി ന സംശയഃ .. 13..

(വിഭൂതിധാരണം ത്യക്ത്വാ യഃ ശിവം പൂജയിഷ്യതി .
സ ദുർഭഗഃ ശിവദ്വേഷ്ടാ സ ദ്വേഷോ നരകപ്രദഃ .
സർവകർമബഹിർഭൂതോ ഭസ്മധാരണവർജിതഃ ..)
വിഭൂതിധാരണം ത്യക്ത്വാ കുർവൻ ഹേമതുലാമപി .
ന തത്ഫലമവാപ്നോതി പതിതോ ഹി ഭവേദ്ധി സഃ .. 14..

യഥോപവീതരഹിതൈഃ സന്ധ്യാ ന ക്രിയതേ ദ്വിജൈഃ .
തഥാ സന്ധ്യാ ന കർതവ്യാ വിഭൂതിരഹിതൈരപി .. 15..

ഗതോപവീതൈഃ സന്ധ്യായാം കാര്യഃ പ്രതിനിധിഃ ക്വചിത് .
ജപാദികം തു സാവിത്ര്യാസ്തഥൈവോപോഷണാദികം .. 16..

വിഭൂതിധാരണേ ത്വന്യോ നാസ്തി പ്രതിനിധിഃ ക്വചിത് .
വിഭൂതിധാരണം ത്യക്ത്വാ യദി സന്ധ്യാം കരോതി യഃ .. 17..

പ്രത്യവൈത്യേവ യേനാസൗ നാധികാരീ തദാ ദ്വിജഃ .
യഥാ ശ്രുത്വാന്ത്യജോ വേദാൻപ്രത്യവൈതി തഥാ ദ്വിജഃ .. 18..

പ്രത്യവൈതി ന സന്ദേഹഃ സന്ധ്യാകൃദ്ഭസ്മവർജിതഃ .
സമ്പാദനീയ യത്നേന ശ്രൗതം ഭസ്മ സദാ ദ്വിജൈഃ .. 19..

സ്മാർതം വാ തദഭാവേ തു ലൗകികം വാ സമാഹിതൈഃ .
യാദൃശം താദൃശം വാസ്തു പവിത്രം ഭസ്മ സന്തതം .. 20..

ധാരണീയം പ്രയത്നേന ദ്വിജൈഃ സന്ധ്യാദികർമസു .
ന സംവിശന്തി പാപാനി ഭസ്മനിഷ്ഠേ തതഃ സദാ .. 21..

കർതവ്യമപി യത്നേന ബ്രാഹ്മണൈർഭസ്മധാരണം .
മധ്യാംഗുലിത്രയേണൈവ സ്വദക്ഷിണകരസ്യ തു .. 22..

ഷഡംഗുലായതം മാനമപി ചാധികമാനകം .
നേത്രയുഗ്മപ്രമാണേന ഭാലേ ദീപ്തം ത്രിപുണ്ഡ്രകം .. 23..

കദാചിദ്ഭസ്മനാ കുര്യാത്സ രുദ്രോ നാത്ര സംശയഃ .
അകാരോഽനാമികാ പ്രോക്ത ഉകാരോ മധ്യമാംഗുലിഃ .. 24..

മകാരസ്തർജനീ തസ്മാത് ത്രിപുണ്ഡ്രം ത്രിഗുണാത്മകം .
ത്രിപുണ്ഡ്രം മധ്യമാതർജന്യനാമാഭിരനുലോമതഃ .. 25..

അത്ര തേ കഥയാമ്യേനമിതിഹാസം പുരാതനം .
കദാചിദഥ ദുർവാസാഃ പിതൃലോകം ഗതോഽഭവത് .. 26..

ഭസ്മസന്ദിഗ്ധസർവാംഗോ രുദ്രാക്ഷാഭരണാന്വിതഃ .
ശിവ ശങ്കര സർവാത്മഞ്ഛ്രീമാതർജഗദംബികേ .. 27..

നാമാനീതി ഗൃണന്നുച്ചൈസ്താപസാനാം ശിഖാമണിഃ .
കവ്യവാഡാദയസ്തേ തു പ്രത്യുത്ഥാനാഭിവാദനൈഃ .. 28..

 ആസനാദ്യുപചാരൈശ്ച സമ്മാനം ബഹു ചക്രിരേ .

നാനാകഥാഭിരന്യോന്യം സംഭാഷാഞ്ചക്രിരേ തദാ .. 29..

തസ്മിംസ്തു സമയേ കുംഭീപാകസ്ഥാനാം തു പാപിനാം .
ഘോരഃ സമഭവച്ഛബ്ദോ ഹാ ഹതാഃ സ്മേതിവാദിനാം .. 30..

മൃതാഃ സ്മേതി വദന്ത്യേകേ ദഗ്ധാഃ സ്മേതി പരേ ജഗുഃ .
ഛിന്നാഃ സ്മേതി വിഭിന്നാഃ സ്മേത്യേവം രോദനകാരിണഃ .. 31..

ശ്രുത്വാ തം കരുണ ശബ്ദം ദുഃഖിതോ മുനിരാഡ് ഹൃദി .
പപ്രച്ഛ പിതൃനാഥാംസ്താൻകേഷാം ശബ്ദോഽയമിത്യപി .. 32..

തേ സമൂചുർമുനേഽത്രൈവ പുരീ സംയമനീ പരാ .
വർതതേ യമരാഡത്ര പാപിനാം ഭോഗദായകഃ .. 33..

നാനാദൂതൈഃ കാലരൂപൈഃ കൃഷ്ണവർണേർഭയങ്കരൈഃ .
സഹിതോഽത്രൈവ തത്പുര്യാം നായകോ വിദ്യതേഽനഘ .. 34..

തത്ര കുണ്ഡാന്യനേകാനി പാപിനാം ഭോഗദാനി ച .
ഷഡശീതിർഘോരരൂപൈർദൂതൈഃ പരിവൃതാനി ച .. 35..

തത്ര മുഖ്യതമം കുണ്ഡം കുംഭീപാകാഭിധം മഹത് .
വർതതേ തദ്ഗതാനാം ച യാതനാനാം തു വർണനം .. 36..

കർതും ന ശക്യതേ കൈശ്ചിദപി വർഷശതൈരപി .
യേ ശിവദ്രോഹിണഃ സന്തി തഥാ ദേവീവിനിന്ദകാഃ .. 37..

യേ വിഷ്ണുദ്രോഹിണഃ സന്തി പതന്ത്യത്രൈവ തേ മുനേ .
യേ വേദനിന്ദകാഃ സന്തി സൂര്യസ്യ ച ഗണേശിതുഃ .. 38..

ബ്രാഹ്മണാനാം ദ്രോഹിണോ യേ പതന്ത്യത്രൈവ തേ മുനേ .
കാമാചാരാശ്ച യേ സന്തി തപ്തമുദ്രാങ്കിതാശ്ച യേ .. 39..

ത്രിശൂലധാരിണോ യേ ച പതന്ത്യത്രൈവ തേ മുനേ .
മാതൃപിതൃഗുരുജ്യേഷ്ഠപുരാണസ്മൃതിനിന്ദകാഃ .. 40..

യേ ധർമദൂഷകാഃ സന്തി പതന്ത്യത്രൈവ തേ മുനേ .
തേഷാമയം മഹാഘോരഃ ശബ്ദഃ ശ്രവണദാരുണഃ .. 41..

ശ്രൂയതേഽസ്മാഭിരനിശം വൈരാഗ്യം യച്ഛ്രുതേർഭവേത് .
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ മുനിരാട് തദ്ദിദൃക്ഷയാ .. 42..

ഉത്ഥായ ചലിതസ്തൂർണം യയൗ കുണ്ഡസമീപതഃ .
അവാങ്മുഖോ ദദർശാധസ്തസ്മിന്നേവ ക്ഷണേ മുനേ .. 43..

തത്രത്യാനാം പാപിനാം തു സ്വർഗാധികമഭൂത്സുഖം .
ഹസന്തി കേചിദ്ഗായന്തി നൃത്യന്തി ച തഥാപരേ .. 44..

പരസ്പരം രമന്തേ തേഽത്യുന്മത്താഃ സുഖവർധനാത് .
മൃദംഗമുരജാവീണാഢക്കാദുന്ദുഭിനിസ്വനാഃ .. 45..

സമുദ്ഭൂതാസ്തു മധുരാഃ പഞ്ചമസ്വരഭൂഷിതാഃ .
വസന്തവല്ലീപുഷ്പാണാം സുഗന്ധമരുതോ വവുഃ .. 46..

മുനിസ്തു ചകിതോ ദൃഷ്ട്വാ യമദൂതാശ്ച വിസ്മിതാഃ .
ശീഘ്രം തേ കഥയാമാസുർധർമരാജായ വേദിനേ .. 47..

മഹാരാജ മഹാശ്ചര്യമധുനൈവാഭവദ്വിഭോ .
സ്വർഗാദപ്യധികം സൗഖ്യം കുംഭീപാകസ്ഥപാപിനാം .. 48..

നിമിത്തം നൈവ ജാനീമഃ കസ്മാദിദമഭൂദ്വിഭോ .
ചകിതാഃ സ്മ വയം സർവേ പ്രാപ്താ ദേവ ത്വദന്തികം .. 49..

നിശമ്യ ദൂതവാണീം താം ധർമരാട് ശീഘ്രമുത്ഥിതഃ .
മഹാമഹിഷമാരൂഢോ യയൗ തേ യത്ര പാപിനഃ .. 50..

താം വാർതാം പ്രേഷയാമാസ ദൂതദ്വാരാമരാവതീം .
ശ്രുത്വാ താം ദേവരാജോ്പി പ്രാപ്തോ ദേവഗണൈഃ സഹ .. 51..

ബ്രഹ്മലോകാത്പദ്മജോ്പി വൈകുണ്ഠാദ്വിഷ്ടരശ്രവാഃ .
തത്തല്ലോകാച്ച ദിക്പാലാഃ സമാജഗ്മുർഗണൈഃ സഹ .. 52..

പരിവാര്യ സ്ഥിതാഃ സർവേ കുംഭീപാകമിതസ്തതഃ .
അപശ്യംസ്തദ്ഗതാഞ്ജീവാൻസ്വർഗാധികസുഖാന്വിതാൻ .. 53..

ചകിതാ ഏവ തേ സർവേ ന വിദുസ്തസ്യ കാരണം .
അഹോ പാപസ്യ ഭോഗാർഥം കുണ്ഡമേതദ്വിനിർമിതം .. 54..

തത്ര സൗഖ്യം യദാ ജാതം തദാ പാപാത്തു കിം ഭയം .
ഉച്ഛിന്നാ വേദമര്യാദാ പരമേശകൃതാ കഥം .. 55..

ഭഗവാൻ സ്വസ്യ സങ്കല്പം വിതഥം കൃതവാൻകഥം .
ആശ്ചര്യമേതദാശ്ചര്യമേതദിത്യേവ ഭാഷിണഃ .. 56..

തടസ്ഥാ അഭവൻസർവേ ന വിദുസ്തത്ര കാരണം .
ഏതസ്മിന്നന്തരേ ശൗരിഃ സമ്മന്ത്ര്യ വിബുധാദിഭിഃ .. 57..

യയൗ കൈശ്ചിത്സുരഗണൈഃ സഹിതഃ ശങ്കരാലയം .
പാർവത്യാ സഹിതം ദേവം കോടികന്ദർപസുന്ദരം .. 58..

രമണീയതമാംഗം തം ലാവണ്യഖനിമദ്ഭുതം .
സദാ ഷോഡശവർഷീയം നാനാലങ്കാരഭൂഷിതം .. 59..

നാനാഗണൈഃ പരിവൃതം ലാലയന്തം പരാം ശിവാം .
ദദർശ ചന്ദ്രമൗലിം സ ചതുർവേദം നനാമ ഹ .. 60..

വൃത്താന്തം കഥയാമാസ ചമത്കൃതമതിസ്ഫുടം .
ഏതസ്യ കാരണം ദേവ ന ജാനീമഃ കഥഞ്ചന .. 61..

വദ തത്കാരണം ദേവ സർവജ്ഞോ്സി യതഃ പ്രഭോ .
വിഷ്ണുവാക്യം തദാ ശ്രുത്വാ പ്രസന്നമുഖപങ്കജഃ .. 62..

ഉവാച മധുരം വാക്യം മേഘഗംഭീരയാ ഗിരാ .
ശൃണു വിഷ്ണോ തന്നിമിത്തം നാശ്ചര്യം ത്വത്ര വിദ്യതേ .. 63..

ഭസ്മനോ മഹിമൈവായം ഭസ്മനാ കിം ഭവേന്ന ഹി .
കുംഭീപാകം ഗതോ ദ്രഷ്ടും ദുർവാസാഃ ശൈവസമ്മതഃ .. 64..

അവാങ്മുഖോ ദദർശാധസ്തദാ വായുവശാദ്ധരേ .
ഭാലഭസ്മകണാസ്തത്ര പതിതാ ദൈവയോഗതഃ .. 65..

തേന ജാതമിദം സർവം ഭസ്മനോ മഹിമാ ത്വയം .
ഇതഃ പരം തു തത്തീർഥം പിതൃലോകനിവാസിനാം .. 66..

ഭവിഷ്യതി ന സന്ദേഹോ യത്ര സ്നാത്വാ സുഖീ ഭവേത് .
പിതൃതീർഥം തു തന്നാമ്നാപ്യത്ര ഊർധ്വം ഭവിഷ്യതി .. 67..

മല്ലിംഗസ്ഥാപനം തത്ര കാര്യം ദേവ്യാശ്ച സത്തമ .
പൂജയിഷ്യന്തി തേ തത്ര പിതൃലോകനിവാസിനഃ .. 68..

ത്രൈലോക്യേ യാനി തീർഥാനി തത്ര ശ്രേഷ്ഠമിദം ഭവേത് .
പിത്രീശ്വരീപൂജയാ തു ത്രൈലോക്യം പൂജിതം ഭവേത് .. 69..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഇതി ദേവവചഃ ശ്രുത്വാ ദേവം മൂർധ്നാ പ്രണമ്യ ച .
തദനുജ്ഞാം സമാദായ യയൗ ദേവാന്തികം ഹരിഃ .. 70..

തത്സർവം കഥയാമാസ കാരണം ശങ്കരോദിതം .
സാധു സാധ്വിതി തേ പ്രോചുരമരാ മൗലിചാലനൈഃ .. 71..

ശശംസുർഭസ്മമാഹാത്മ്യം ഹരിബ്രഹ്മാദയഃ സുരാഃ .
പിതരശ്ചൈവ സന്തുഷ്ടാസ്തീർഥലാഭാത്പരന്തപ .. 72..

തത്തീർഥതീരേ ലിംഗം ച ദേവ്യാ മൂർതിം യഥാവിധി .
സ്ഥാപയാമാസുരമരാഃ പൂജയാമാസുരന്വഹം .. 73..

തത്ര യേ പ്രാണിനോഽഭൂവൻപാപഭോഗാർഥമാസ്ഥിതാഃ .
തേ വിമാനം സമാരുഹ്യ ഗതാഃ കൈലാസമണ്ഡലം .. 74..

നാമ്നാ ഭദ്രഗണാസ്തേ തു വസന്ത്യദ്യാപി തത്ര ഹി .
പുനശ്ച ദൂരദേശേ തു കുംഭീപാകോ വിനിർമിതഃ .. 75..

നിരുദ്ധം ശൈവഗമനം ദേവൈസ്തത്ര തു തദ്ദിനാത് .
ഇതി തേ സർവമാഖ്യാതം ഭസ്മമാഹാത്മ്യമുത്തമം .. 76..

നാതഃ പരതരം കിഞ്ചിദധികം വിദ്യതേ മുനേ .
ഊർധ്വപുണ്ഡ്രവിധിം ചൈവാപ്യധികാരിവിഭേദതഃ .. 77..

പ്രവക്ഷ്യേ മുനിശാർദൂല വൈഷ്ണവാഗമലോകനാത് .
ഊർധ്വപുണ്ഡ്രപ്രമാണാനി ദിവ്യാന്യംഗുലിഭേദതഃ .. 78..

വർണാഭിമന്ത്രദേവാംശ്ച പ്രവക്ഷ്യാമി ഫലാനി ച .
പർവതാഗ്രേ നദീതീരേ ശിവക്ഷേത്രേ വിശേഷതഃ .. 79..

സിന്ധുതീരേ ച വല്മീകേ തുലസീമൂലമാശ്രിതേ .
മൃദ ഏതാസ്തു സംഗ്രാഹ്യാ വർജയേദന്യമൃത്തികാഃ .. 80..

ശ്യാമം ശാന്തികരം പ്രോക്തം രക്തം വശ്യകരം ഭവേത് .
ശ്രീകരം പീതമിത്യാഹുർധർമദം ശ്വേതമുച്യതേ .. 81..

അംഗുഷ്ഠഃ പുഷ്ടിദഃ പ്രോക്തോ മധ്യമായുഷ്കരീ ഭവേത് .
അനാമികാന്നദാ നിത്യം മുക്തിദാ ച പ്രദേശിനീ .. 82..

ഏതൈരംഗുലിഭേദൈസ്തു കാരയേന്ന നഖൈഃ സ്പൃശേത് .
വർതിദീപാവലികൃതിം വേണപത്രാകൃതിം തഥാ .. 83..

പദ്മസ്യ മുകുലാകാരം തഥാ കുര്യാത്പ്രയത്നതഃ .
മത്സ്യകൂർമാകൃതിം വാപി ശംഖാകാരം തതഃ പരം .. 84..

ദശാംഗുലിപ്രമാണം തു ഉത്തമോത്തമമുച്യതേ .
നവാംഗുലം മധ്യമം സ്യാദഷ്ടാംഗുലമതഃ പരം .. 85..

സപ്തഷട്പഞ്ചഭിഃ പുണ്ഡ്രം മധ്യമം ത്രിവിധം സ്മൃതം .
ചതുസ്ത്രിദ്വ്യംഗുലൈഃ പുണ്ഡ്രം കനിഷ്ഠം ത്രിവിധം ഭവേത് .. 86..

ലലാടേ കേശവം വിദ്യാന്നാരായണമഥോദരേ .
മാധവം ഹൃദി വിന്യസ്യ ഗോവിന്ദം കണ്ഠകൂപകേ .. 87..

ഉദരേ ദക്ഷിണേ പാർശ്വേ വിഷ്ണുരിത്യഭിധീയതേ .
തത്പാർശ്വബാഹുമധ്യേ ച മധുസൂദനമേവ ച .. 88..

ത്രിവിക്രമം കർണദേശേ വാമകുക്ഷൗ തു വാമനം .
ശ്രീധരം ബാഹുകേ വാമേ ഹൃഷീകേശം തു കർണകേ .. 89..

പൃഷ്ഠേ ച പദ്മനാഭം തു കകുദ്ദാമോദരം സ്മരേത് .
ദ്വാദശൈതാനി നാമാനി വാസുദേവേതി മൂർധനി .. 90..

പൂജാകാലേ ച ഹോമേ ച സായം പ്രാതഃ സമാഹിതഃ .
നാമാന്യുച്ചാര്യ വിധിനാ ധാരയേദൂർധ്വപുണ്ഡ്രകം .. 91..

അശുചിർവാപ്യനാചാരോ മനസാ പാപമാചരേത് .
ശുചിരേവ ഭവേന്നിത്യം മൂർധ്നി പുണ്ഡ്രാങ്കിതോ നരഃ .. 92..

ഊർധ്വപുണ്ഡ്രധരോ മർത്യോ മ്രിയതേ യത്ര കുത്രചിത് .
ശ്വപാകോഽപി വിമാനസ്ഥോ മമ ലോകേ മഹീയതേ .. 93..

ഏകാന്തിനോ മഹാഭാഗാ മത്സ്വരൂപവിദോഽമലാഃ .
സാന്തരാലാൻപ്രകുർവന്തി പുണ്ഡ്രാന്വിഷ്ണുപദാകൃതീൻ .. 94..

പരമൈകാന്തിനോഽപ്യേവം മത്പാദൈകപരായണാഃ .
ഹരിദ്രാചൂർണസംയുക്താഞ്ച്ഛൂലാകാരാംസ്തു വാമലാൻ .. 95..

അന്യേ തു വൈഷ്ണവാഃ പുണ്ഡ്രാനച്ഛിദ്രാനപി ഭക്തിതഃ .
പ്രകുർവീരന്ദീപപദ്മവേണുപത്രോപമാകൃതീൻ .. 96..

അച്ഛിദ്രാനപി സച്ഛിദ്രാൻ കുര്യുഃ കേവലവൈഷ്ണവാഃ .
അച്ഛിദ്രകരണേ തേഷാം പ്രത്യവായോ ന വിദ്യതേ .. 97..

 ഏകാന്തിനാം പ്രപന്നാനാം പരമൈകാന്തിനാമപി .

അച്ഛിദ്രപുണ്ഡ്രാകരണേ പ്രത്യവായോ മഹാൻഭവേത് .. 98..

ഊർധ്വപുണ്ഡ്രം തു യഃ കുര്യാദ്ദണ്ഡാകാരം തു ശോഭനം .
മധ്യേ ഛിദ്രം വൈഷ്ണവാശ്ച നമോഽന്തൈഃ കേശവാദിഭിഃ .. 99..

വിമലാന്യൂർധ്വപുണ്ഡ്രാണി സാന്തരാലാനി യോ നരഃ .
കരോതി വിപുലം തത്ര മന്ദിരം മേ കരോതി സഃ .. 100..

ഊർധ്വപുണ്ഡ്രസ്യ മധ്യേ തു വിശാലേ സുമനോഹരേ .
ലക്ഷ്മ്യാ സാകം സഹാസീനോ രമതേ വിഷ്ണുരവ്യയഃ .. 101..

നിരന്തരാലം യഃ കുര്യാദൂർധ്വപുണ്ഡ്രം ദ്വിജാധമഃ .
സ ഹി തത്ര സ്ഥിതം വിഷ്ണും ശ്രിയം ചൈവ വ്യപോഹതി .. 102..

അച്ഛിദ്രമൂർധ്വപുണ്ഡ്രം തു യഃ കരോതി വിമൂഢധീഃ .
സ പര്യായേണ താനേതി നരകാനേകവിംശതിം .. 103..

ഋജൂനി സ്ഫുടപാർശ്വാനി സാന്തരാലാനി വിന്യസേത് .
ഊർധ്വപുണ്ഡ്രാണി ദണ്ഡാബ്ജദീപമത്സ്യനിഭാനി ച .. 104..

ശിഖോപവീതവദ്ധാര്യമൂർധ്വപുണ്ഡ്രം ദ്വിജേന ച .
വിനാ കൃതാശ്ചേദ്വിഫലാഃ ക്രിയാഃ സർവാ മഹാമുനേ .. 105..

തസ്മാത്സർവേഷു കാര്യേഷു കാര്യം വിപ്രസ്യ ധീമതഃ .
ഊർധ്വപുണ്ഡ്രം ത്രിശൂലം ച വർതുലം ചതുരസ്രകം .. 106..

അർധചന്ദ്രാദികം ലിംഗം വേദനിഷ്ഠോ ന ധാരയേത് .
ജന്മനാ ലബ്ധജാതിസ്തു വേദപന്ഥാനമാശ്രിതഃ .. 107..

പുണ്ഡ്രാന്തരം ഭ്രമാദ്വാപി ലലാടേ നൈവ ധാരയേത് .
ഖ്യാതികാന്ത്യാദിസിദ്ധ്യർഥം ചാപി വിഷ്ണ്വാഗമാദിഷു .. 108..

സ്ഥിതം പുണ്ഡ്രാന്തരം നൈവ ധാരയേദ്വൈദികോ ജനഃ .
തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രം സന്ത്യജ്യ ശ്രൗതം കഥമപി ഭ്രമാത് .. 111..

ലലാടേ ഭസ്മനാ തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രസ്യ ച ധാരണം .
വിനാ പുണ്ഡ്രാന്തരം മോഹാദ്ധാരയന്നാരകീ ഭവേത് .. 110..

വേദമാർഗൈകനിഷ്ഠസ്തു മോഹേനാപ്യങ്കിതോ യദി .
പതത്യേവ ന സന്ദേഹസ്തഥാ പുണ്ഡ്രാന്തരാദപി .. 111..

നാങ്കനം വിഗ്രഹേ കുര്യാദ്വേദമാർഗം സമാശ്രിതഃ .
ശ്രൗതധർമൈകനിഷ്ഠാനാം ലിംഗം തു ശ്രൗതമേവ ഹി .. 112..

അശ്രൗതധർമനിഷ്ഠാനാമശ്രൗത ലിംഗമീരിതം .
ദേവതാ വേദസിദ്ധാ യാസ്താസാം ലിംഗം തു വൈദികം .. 113..

അശ്രൗതതന്ത്രനിഷ്ഠാ യാസ്താസാമശ്രൗതമേവ ഹി .
വേദസിദ്ധോ മഹാദേവഃ സാക്ഷാത്സംസാരമോചകഃ .. 114..

ഭക്താനാമുപകാരായ ശ്രൗതം ലിംഗം ദധാതി ച .
വേദസിദ്ധസ്യ വിഷ്ണോശ്ച ശ്രൗതം ലിംഗം ന ചേതരത് .. 115..

പ്രാദുർഭാവവിശേഷാണാമപി തസ്യ തദേവ ഹി .
ശ്രൗതം ലിംഗം തു വിജ്ഞേയം ത്രിപുണ്ഡ്രോദ്ധൂലനാദികം .. 116..

അശ്രൗതമൂർധ്വപുണ്ഡ്രാദി നൈവ തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രകം .
വേദമാർഗൈകനിഷ്ഠാനാം വേദോക്തേനൈവ വർത്മനാ .. 117..

ലലാടേ ഭസ്മനാ തിര്യക്ത്രിപുണ്ഡ്രം ധാര്യമേവ ഹി .
യസ്തു നാരായണം ദേവം പ്രപന്നഃ പരമം പദം .
ധാരയേത്സർവദാ ശൂലം ലലാടേ ഗന്ധവാരിണാ .. 118..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ത്രിപുണ്ഡ്രോർധ്വപുണ്ഡ്രധാരണവിധിവർണനം നാമ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ .. 11.15..

11.16 ഷോഡശോഽധ്യായഃ . സന്ധ്യോപാസനനിരൂപണം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അഥാതഃ ശ്രൂയതാം പുണ്യം സന്ധ്യോപാസനമുത്തമം .
ഭസ്മധാരണമാഹാത്മ്യം കഥിതം ചൈവ വിസ്തരാത് .. 1..

പ്രാതഃസന്ധ്യാവിധാനം ച കഥയിഷ്യാമി തേഽനഘ .
പ്രാതഃസന്ധ്യാം സനക്ഷത്രാം മധ്യാഹ്നേ മധ്യഭാസ്കരാം .. 2..

സസൂര്യാം പശ്ചിമാം സന്ധ്യാം തിസ്രഃ സന്ധ്യാ ഉപാസതേ .
തദ്ഭേദാനപി വക്ഷ്യാമി ശൃണു ദേവർഷിസത്തമ .. 3..

ഉത്തമാ താരകോപേതാ മധ്യമാ ലുപ്തതാരകാ .
അധമാ സൂര്യസഹിതാ പ്രാതഃസന്ധ്യാ ത്രിധാ മതാ .. 4..

ഉത്തമാ സൂര്യസഹിതാ മധ്യമാസ്തമിതേ രവൗ .
അധമാ താരകോപേതാ സായംസന്ധ്യാ ത്രിധാ മതാ .. 5..

വിപ്രോ വൃക്ഷോ മൂലകാന്യത്ര സന്ധ്യാ
വേദഃ ശാഖാ ധർമകർമാണി പത്രം .
തസ്മാന്മൂലം യത്നതോ രക്ഷണീയം
ഛിന്നേ മൂലേ നൈവ വൃക്ഷോ ന ശാഖാ .. 6..

സന്ധ്യാ യേന ന വിജ്ഞാതാ സന്ധ്യാ യേനാനുപാസിതാ .
ജീവമാനോ ഭവേച്ഛൂദ്രോ മൃതഃ ശ്വാ ചൈവ ജായതേ .. 7..

തസ്മാന്നിത്യം പ്രകർതവ്യം സന്ധ്യോപാസനമുത്തമം .
തദഭാവേഽന്യകർമാദാവധികാരീ ഭവേന്ന ഹി .. 8..

ഉദയാസ്തമയാദൂർധ്വം യാവത്സ്യാദ്ഘടികാത്രയം .
താവത്സന്ധ്യാമുപാസീത പ്രായശ്ചിത്തം തതഃ പരം .. 9..

കാലാതിക്രമണേ ജാതേ ചതുർഥാർഘ്യം പ്രദാപയേത് .
അഥവാഷ്ടശതം ദേവീം ജപ്ത്വാദൗ താം സമാചരേത് .. 10..

 യസ്മിൻകാലേ തു യത്കർമ തത്കാലാധീശ്വരീം ച താം .

സന്ധ്യാമുപാസ്യ പശ്ചാത്തു തത്കാലീനം സമാചരേത് .. 11..

ഗൃഹേ സാധാരണാ പ്രോക്താ ഗോഷ്ഠേ വൈ മധ്യമാ ഭവേത് .
നദീതീരേ ചോത്തമാ സ്യാദ്ദേവീഗേഹേ തദുത്തമാ .. 12..

യതോ ദേവ്യാ ഉപാസേയം തതോ ദേവ്യാസ്തു സന്നിധൗ .
സന്ധ്യാത്രയം പ്രകർതവ്യം തദാനന്ത്യായ കല്പതേ .. 13..

ഏതസ്യാ അപരം ദൈവം ബ്രാഹ്മണാനാം ച വിദ്യതേ .
ന വിഷ്ണൂപാസനാ നിത്യാ ന ശിവോപാസനാ തഥാ .. 14..

യഥാ ഭവേന്മഹാദേവ്യാ ഗായത്ര്യാഃ ശ്രുതിചോദിതാ .
സർവവേദസാരഭൂതാ ഗായത്ര്യാസ്തു സമർചനാ .. 15..

ബ്രഹ്മാദയോഽപി സന്ധ്യായാം താം ധ്യായന്തി ജപന്തി ച .
വേദാ ജപന്തി താം നിത്യം വേദോപാസ്യാ തതഃ സ്മൃതാ .. 16..

തസ്മാത്സർവേ ദ്വിജാഃ ശാക്താ ന ശൈവാ ന ച വൈഷ്ണവാഃ .
ആദിശക്തിമുപാസന്തേ ഗായത്രീം വേദമാതരം .. 17..

ആചാന്തഃ പ്രാണമായമ്യ കേശവാദികനാമഭിഃ .
കേശവശ്ച തഥാ നാരായണോ മാധവ ഏവ ച .. 18..

ഗോവിന്ദോ വിഷ്ണുരേവാഥ മധുസൂദന ഏവ ച .
ത്രിവിക്രമോ വാമനശ്ച ശ്രീധരോഽപി തതഃ പരം .. 19..

ഹൃഷീകേശഃ പദ്മനാഭോ ദാമോദര അതഃ പരം .
സങ്കർഷണോ വാസുദേവഃ പ്രദ്യുമ്നോഽപ്യനിരുദ്ധകഃ .. 20..

പുരുഷോത്തമാധോക്ഷജൗ ച നാരസിംഹോഽപ്യുതസ്തഥാ .
ജനാർദന ഉപേന്ദ്രശ്ച ഹരിഃ കൃഷ്ണോഽന്തിമസ്തഥാ .. 21..

ഓങ്കാരപൂർവകം നാമ ചതുർവിംശതിസംഖ്യയാ .
സ്വാഹാന്തൈഃ പ്രാശയേദ്വാരി നമോഽന്തൈഃ സ്പർശയേത്തഥാ .. 22..

കേശവാദിത്രിഭിഃ പീത്വാ ദ്വാഭ്യാം പ്രക്ഷാലയേത്കരൗ .
മുഖം പ്രക്ഷാലയേദ്ദ്വാഭ്യാം ദ്വാഭ്യാമുന്മാർജനം തഥാ .. 23..

ഏകേന പാണിം സമ്പ്രോക്ഷ്യ പാദാവപി ശിരോഽപി ച .
സങ്കർഷണാദിദേവാനാം ദ്വാദശാംഗാനി സംസ്പൃശേത് .. 24..

ദക്ഷിണേനോദകം പീത്വാ വാമേന സംസ്പൃശേദ്ബുധഃ .
താവന്ന ശുധ്യതേ തോയം യാവദ്വാമേന ന സ്പൃശേത് .. 25..

ഗോകർണാകൃതിഹസ്തേന മാഷമാത്രം ജലം പിബേത് .
തതോ ന്യൂനാധികം പീത്വാ സുരാപായീ ഭവേദ്ദ്വിജഃ .. 26..

സംഹതാംഗുലിനാ തോയം പാണിനാ ദക്ഷിണേന തു .
മുക്താംഗുഷ്ഠകനിഷ്ഠാഭ്യാം ശേഷേണാചമനം വിദുഃ .. 27..

പ്രാണായാമം തതഃ കൃത്വാ പ്രണവസ്മൃതിപൂർവകം .
ഗായത്രീം ശിരസാ സാർധം തുരീയപദസംയുതാം .. 28..

ദക്ഷിണേ രേചയേദ്വായും വാമേന പൂരിതോദരം .
കുംഭേന ധാരയേന്നിത്യം പ്രാണായാമം വിദുർബുധാഃ .. 29..

പീഡയേദ്ദക്ഷിണാം നാഡീമംഗുഷ്ഠേന തഥോത്തരാം .
കനിഷ്ഠാനാമികാഭ്യാം തു മധ്യമാം തർജനീം ത്യജേത് .. 30..

രേചകഃ പൂരകശ്ചൈവ പ്രാണായാമോഽഥ കുംഭകഃ .
പ്രോച്യതേ സർവശാസ്ത്രേഷു യോഗിഭിര്യതമാനസൈഃ .. 31..

രേചകഃ സൃജതേ വായും പൂരകഃ പൂരയേത്തു തം .
സാമ്യേന സംസ്ഥിതിര്യത്തത്കുംഭകഃ പരികീർതിതഃ .. 32..

നീലോത്പലദലശ്യാമം നാഭിമധ്യേ പ്രതിഷ്ഠിതം .
ചതുർഭുജം മഹാത്മാനം പൂരകേ ചിന്തയേദ്ധരിം .. 33..

കുംഭകേ തു ഹൃദി സ്ഥാനേ ധ്യായേത്തു കമലാസനം .
പ്രജാപതിം ജഗന്നാഥം ചതുർവക്ത്രം പിതാമഹം .. 34..

രേചകേ ശങ്കരം ധ്യായേല്ലലാടസ്ഥം മഹേശ്വരം .
ശുദ്ധസ്ഫടികസങ്കാശം നിർമലം പാപനാശനം .. 35..

പൂരകേ വിഷ്ണുസായുജ്യം കുംഭകേ ബ്രഹ്മണോ ഗതിം .
രേചകേന തൃതീയം തു പ്രാപ്നുയാദീശ്വരം പരം .. 36..

പൗരാണാചമനാദ്യം ച പ്രോക്തം ദേവർഷിസത്തമ .
ശ്രൗതമാചമനാദ്യം ച ശൃണു പാപാപഹം മുനേ .. 37..

പ്രണവം പൂർവമുച്ചാര്യ ഗായത്രീം തു തദിത്യൃചം .
പാദാദൗ വ്യാഹൃതീസ്തിസ്രഃ ശ്രൗതാചമനമുച്യതേ .. 38..

ഗായത്രീം ശിരസാ സാർധം ജപേദ്വ്യാഹൃതിപൂർവികാം .
പ്രതിപ്രണവസംയുക്താം ത്രിതയം പ്രാണസംയമഃ .. 39..

(സലക്ഷണം തു പ്രാണാനാമായാമം കീർത്യതേഽധുനാ .
നാനാപാപൈകശമനം മഹാപുണ്യഫലപ്രദം ..)
പഞ്ചാംഗുലീഭിർനാസാഗ്രം പീഡയേത്പ്രണവേന തു .
സർവപാപഹരാ മുദ്രാ വാനപ്രസ്ഥഗൃഹസ്ഥയോഃ .. 40..

കനിഷ്ഠാനാമികാംഗുഷ്ഠൈര്യതേശ്ച ബ്രഹ്മചാരിണഃ .
ആപോ ഹി ഷ്ഠേതി തിസൃഭിഃ പ്രോക്ഷണം സ്യാത്കുശോദകൈഃ .. 41..

ഋഗന്തേ മാർജനം കുര്യാത്പാദാന്തേ വാ സമാഹിതഃ .
നവപ്രണവയുക്തേന ആപോ ഹി ഷ്ഠേത്യനേന തു .. 42..

നശ്യേദ്ദഘം മാർജനേന സംവത്സരസമുദ്ഭവം .
തത ആചമനം കൃത്വാ സൂര്യശ്ചേതി പിബേദപഃ .. 43..

അന്തഃകരണസംഭിന്നം പാപം തസ്യ വിനശ്യതി .
പ്രണവേന വ്യാഹൃതിഭിർഗായത്ര്യാ പ്രണവാദ്യയാ .. 44..

 ആപോ ഹി ഷ്ഠേതി സൂക്തേന മാർജനം ചൈവ കാരയേത് .

ഉദ്ധൃത്യ ദക്ഷിണേ ഹസ്തേ ജലം ഗോകർണവത്കൃതേ .. 45..

നീത്വാ തം നാസികാഗ്രം തു വാമകുക്ഷൗ സ്മരേദഘം .
പുരുഷം കൃഷ്ണവർണം ച ഋതം ചേതി പഠേത്തതഃ .. 46..

ദ്രുപദാം വാ ഋചം പശ്ചാദ്ദക്ഷനാസാപുടേന ച .
ശ്വാസമാർഗേണ തം പാപമാനയേത്കരവാരിണി .. 47..

നാവലോക്യൈവ തദ്വാരി വാമഭാഗേഽശ്മനി ക്ഷിപേത് .
നിഷ്പാപം തു ശരീരം മേ സഞ്ജാതമിതി ഭാവയേത് .. 48..

ഉത്ഥായ തു തതഃ പാദൗ ദ്വൗ സമൗ സന്നിയോജയേത് .
ജലാഞ്ജലിം ഗൃഹീത്വാ തു തർജന്യംഗുഷ്ഠവർജിതം .. 49..

വീക്ഷ്യ ഭാനും ക്ഷിപേദ്വാരി ഗായത്ര്യാ ചാഭിമന്ത്രിതം .
ത്രിവാരം മുനിശാർദൂല വിധിരേഷോഽർഘ്യമോചനേ .. 50..

തതഃ പ്രദക്ഷിണാം കുര്യാദസാവാദിത്യമന്ത്രതഃ .
മധ്യാഹ്നേ സകൃദേവ സ്യാത്സന്ധ്യയോസ്തു ത്രിവാരതഃ .. 51..

ഈഷന്നഗ്രഃ പ്രഭാതേ തു മധ്യാഹ്നേ ദണ്ഡവത്സ്ഥിതഃ .
ആസനേ ചോപവിഷ്ടസ്തു ദ്വിജഃ സായം ക്ഷിപേദപഃ .. 52..

ഉദകം പ്രക്ഷിപേദ്യസ്മാത്തത്കാരണമതഃ ശൃണു .
ത്രിംശത്കോട്യോ മഹാവീരാ മന്ദേഹാ നാമ രാക്ഷസാഃ .. 53..

കൃതഘ്നാ ദാരുണാ ഘോരാഃ സൂര്യമിച്ഛന്തി ഖാദിതും .
തതോ ദേവഗണാഃ സർവേ ഋഷയശ്ച തപോധനാഃ .. 54..

ഉപാസതേ മഹാസന്ധ്യാം പ്രക്ഷിപന്ത്യുദകാഞ്ജലിം .
ദഹ്യന്തേ തേന ദൈത്യാസ്തേ വജ്രീഭൂതേന വാരിണാ .. 55..

ഏതസ്മാത്കാരണാദ്വിപ്രാഃ സന്ധ്യാം നിത്യമുപാസതേ .
മഹാപുണ്യസ്യ ജനനം സന്ധ്യോപാസനമീരിതം .. 56..

അർഘ്യാംഗഭൂതമന്ത്രോഽയം പ്രോച്യതേ ശൃണു നാരദ .
യദുച്ചാരണമാത്രേണ സാംഗം സന്ധ്യാഫലം ഭവേത് .. 57..

സോഽഹമർകോഽസ്മ്യഹം ജ്യോതിരാത്മാ ജ്യോതിരഹം ശിവഃ .
ആത്മജ്യോതിരഹം ശുക്ലഃ സർവജ്യോതീ രസോഽസ്മ്യഹം .. 58..

ആഗച്ഛ വരദേ ദേവി ഗായത്രി ബ്രഹ്മരൂപിണി .
ജപാനുഷ്ഠാനസിദ്ധ്യർഥം പ്രവിശ്യ ഹൃദയം മമ .. 59..

ഉത്തിഷ്ഠ ദേവി ഗന്തവ്യം പുനരാഗമനായ ച .
അർഘ്യേഷു ദേവി ഗന്തവ്യം പ്രവിശ്യ ഹൃദയം മമ .. 60..

തതഃ ശുദ്ധസ്ഥലേ നൈജമാസനം സ്ഥാപയേദ്ബുധഃ .
തത്രാരുഹ്യ ജപേത്പശ്ചാദ്ഗായത്രീം വേദമാതരം .. 61..

അത്രൈവ ഖേചരീ മുദ്രാ പ്രാണായാമോത്തരം മുനേ .
 പ്രാതഃസന്ധ്യാവിധാനേ ച കീർതിതാ മുനിപുംഗവ .. 62..

തന്നാമാർഥം പ്രവക്ഷ്യാമി സാദരം ശൃണു നാരദ .
ചിത്തം ചരതി ഖേ യസ്മാജ്ജിഹ്വാ ചരതി ഖേ ഗതാ .. 63..

ഭ്രുവോരന്തർഗതാ ദൃഷ്ടിർമുദ്രാ ഭവതി ഖേചരീ .
ന ചാസനം സിദ്ധസമം ന കുംഭസദൃശോऽനിലഃ .. 64..

ന ഖേചരീസമാ മുദ്രാ സത്യം സത്യം ച നാരദ .
ഘണ്ടാവത്പണവോച്ചാരാദ്വായും നിർജിത്യ യത്നതഃ .. 65..

സ്ഥിരാസനേ സ്ഥിരോ ഭൂത്വാ നിരഹങ്കാരനിർമമഃ .
ലക്ഷണം നാരദ മുനേ ശൃണു സിദ്ധാസനസ്യ ച .. 66..

യോനിസ്ഥാനകമംഘ്രിമൂലഘടിതം കൃത്വാ ദൃഢം വിന്യസേ-
ന്മേഢ്രേ പാദമഥൈകമേവ ഹൃദയം കൃത്വാ സമം വിഗ്രഹം .
സ്ഥാണുഃ സംയമിതേന്ദ്രിയോऽചലദൃശാ പശ്യൻഭ്രുവോരന്തരം
തിഷ്ഠത്യേതദതീവ യോഗിസുഖദം സിദ്ധാസനം പ്രോച്യതേ .. 67..

ആയാതു വരദാ ദേവീ അക്ഷരം ബ്രഹ്മസമ്മിതം .
ഗായത്രീ ഛന്ദസാം മാതരിദം ബ്രഹ്മ ജുഷസ്വ മേ .. 68..

യദഹ്നാ കുരുതേ പാപം തദഹ്നാ പ്രതിമുച്യതേ .
യദ്രാത്ര്യാ കുരുതേ പാപം തദ്രാത്ര്യാ പ്രതിമുച്യതേ .. 69..

സർവവർണേ മഹാദേവി സന്ധ്യാവിദ്യേ സരസ്വതി .
അജരേ അമരേ ദേവി സർവദേവി നമോऽസ്തു തേ .. 70..

തേജോऽസീത്യാദിമന്ത്രേണ ദേവീമാവാഹയേത്തതഃ .
യത്കൃതം ത്വദനുഷ്ഠാനം തത്സർവം പൂർണമസ്തു മേ .. 71..

തതഃ ശാപവിമോക്ഷായ വിധാനം സമ്യഗാചരേത് .
ബ്രഹ്മശാപസ്തതോ വിശ്വാമിത്രസ്യ ച തഥൈവ ച .. 72..

വസിഷ്ഠശാപ ഇത്യേതത്ത്രിവിധം ശാപലക്ഷണം .
ബ്രഹ്മണഃ സ്മരണേനൈവ ബ്രഹ്മശാപോ നിവർതതേ .. 73..

വിശ്വാമിത്രസ്മരണതോ വിശ്വാമിത്രസ്യ ശാപതഃ .
വസിഷ്ഠസ്മരണാദേവ തസ്യ ശാപോ വിനശ്യതി .. 74..

ഹൃത്പദ്മമധ്യേ പുരുഷം പ്രമാണം
സത്യാത്മകം സർവജഗത്സ്വരൂപം .
ധ്യായാമി നിത്യം പരമാത്മസഞ്ജ്ഞം
ചിദ്രൂപമേകം വചസാമഗമ്യം .. 75..

അഥ ന്യാസവിധിം വക്ഷ്യേ സന്ധ്യായാ അംഗസംഭവം .
ഓങ്കാരം പൂർവവദ്യോജ്യം തതോ മന്ത്രാനുദീരയേത് .. 76..

ഭൂരിത്യുക്ത്വാ ച പാദാഭ്യാം നമ ഇത്യേവ ചോച്ചരേത് .
ഭുവഃ പൂർവം തു ജാനുഭ്യാം സ്വഃ കടിഭ്യാം നമോ വദേത് .. 77..

മഹർനാഭ്യൈ ജനശ്ചൈവ ഹൃദയായ തതസ്തപഃ .

കണ്ഠായ ച തതഃ സത്യം ലലാടേ പരികീർതയേത് .. 78..

അംഗുഷ്ഠാഭ്യാം തത്സവിതുസ്തർജനീഭ്യാം വരേണ്യകം .
ഭർഗോ ദേവസ്യ മധ്യാധ്യാം ധീമഹീത്യേവ കീർതയേത് .. 79..

അനാമാഭ്യാം കനിഷ്ഠാഭ്യാം ധിയോ യോ നഃ പദം വദേത് .
പ്രചോദയാത്കരപൃഷ്ഠതലയോർവിന്യസേത്സുധീഃ .. 80..

ബ്രഹ്മാത്മനേ തത്സവിതുർഹൃദയായ നമസ്തഥാ .
വിഷ്ണ്വാത്മനേ വരേണ്യം ച ശിരസേ നമ ഇത്യപി .. 81..

ഭർഗോ ദേവസ്ഥ രുദ്രാത്മനേ ശിഖായൈ പ്രകീർതിതം .
ശക്ത്യാത്മനേ ധീമഹീതി കവചായ തതഃ പരം .. 82..

കാലാത്മനേ ധിയോ യോ നോ നേത്രത്രയ ഉദീരിതം .
പ്രചോദയാച്ച സർവാത്മന്യേസ്ത്രായ പരികീർതിതം .. 83..

അക്ഷരന്യാസമേവാഗ്രേ കഥയാമി മഹാമുനേ .
ഗായത്രീവർണസംഭൂതന്യാസഃ പാപഹരഃ പരഃ .. 84..

പ്രണവം പൂർവമുച്ചാര്യ വർണന്യാസഃ പ്രകീർതിതഃ .
തത്കാരമാദാവുച്ചാര്യ പാദാംഗുഷ്ഠദ്വയേ ന്യസേത് .. 85..

സകാരം ഗുൽഫയോസ്തദ്വദ്വികാരം ജംഘയോർന്യസേത് .
ജാന്വോസ്തുകാരം വിന്യസ്യ ഊർവോശ്ചൈവ വകാരകം .. 86..

രേകാരം ച ഗുദേ ന്യസ്യ ണികാരം ലിംഗ ഏവ ച .
കട്യാം യകാരമേവാത്ര ഭകാരം നാഭിമണ്ഡലേ .. 87..

ഗോകാരം ഹൃദയേ ന്യസ്യ ദേകാരം സ്തനയോർദ്വയോഃ .
വകാരം ഹൃദി വിന്യസ്യ സ്യകാരം കണ്ഠകൂപകേ .. 88..

ധീകാരം മുഖദേശേ തു മകാരം താലുദേശകേ .
ഹികാരം നാസികാഗ്രേ തു ധികാരം നേത്രമണ്ഡലേ .. 89..

ഭ്രൂമധ്യേ ചൈവ യോകാരം യോകാരം ച ലലാടകേ .
നകാരം വൈ പൂർവമുഖേ പ്രകാരം ദക്ഷിണേ മുഖേ .. 90..

ചോകാരം പശ്ചിമമുഖേ ദകാരം ചോത്തരേ മുഖേ .
യാകാരം മൂർധ്നി വിന്യസ്യ തകാരം വ്യാപകം ന്യസേത് .. 91..

ഏതന്ന്യാസവിധിം കേചിന്നേച്ഛന്തി ജപതത്പരാഃ .
തതോ ധ്യായേന്മഹാദേവീം ജഗന്മാതരമംബികാം .. 92..

ഭാസ്വജ്ജപാപ്രസൂനാഭാം കുമാരീം പരമേശ്വരീം .
രക്താംബുജാസനാരൂഢാം രക്തഗന്ധാനുലേപനാം .. 93..

രക്തമാല്യാംബരധരാം ചതുരാസ്യാം ചതുർഭുജാം .
ദ്വിനേത്രാം സ്രുക്സ്രുവോ മാലാം കുണ്ഡികാം ചൈവ ബിഭ്രതീം .. 94..

സർവാഭരണസന്ദീപ്താമൃഗ്വേദാധ്യായിനീം പരാം .
ഹംസപത്രാമാഹവനീയമധ്യസ്ഥാം ബ്രഹ്മദേവതാം .. 95..

ചതുഷ്പദാമഷ്ടകുക്ഷിം സപ്തശീർഷാം മഹേശ്വരീം .
അഗ്നിവക്ത്രാം രുദ്രശിഖാം വിഷ്ണുചിത്താം തു ഭാവയേത് .. 96..

ബ്രഹ്മാ തു കവചം യസ്യാ ഗോത്രം സാംഖ്യായനം സ്മൃതം .
ആദിത്യമണ്ഡലാന്തഃസ്ഥാം ധ്യായേദ്ദേവീം മഹേശ്വരീം .. 97..

ഏവം ധ്യാത്വാ വിധാനേന ഗായത്രീം വേദമാതരം .
തതോ മുദ്രാഃ പ്രകുർവീത ദേവ്യാഃ പ്രീതികരാഃ ശുഭാഃ .. 98..

സുമുഖം സപുടം ചൈവ വിതതം വിസ്തൃതം തഥാ .
ദ്വിമുഖം ത്രിമുഖം ചൈവ ചതുഷ്കം പഞ്ചകം തഥാ .. 99..

ഷണ്മുഖാധോമുഖം ചൈവ വ്യാപകാഞ്ജലികം തഥാ .
ശകടം യമപാശം ച ഗ്രഥിതം സന്മുഖോന്മുഖം .. 100..

വിലംബം മുഷ്ടികം ചൈവ മത്സ്യം കൂർമം വരാഹകം .
സിംഹാക്രാന്തം മഹാക്രാന്തം മുദ്ഗരം പല്ലവം തഥാ .. 101..

ചതുർവിംശതിമുദ്രാശ്ച ഗായത്ര്യാഃ സമ്പ്രദർശയേത് .
ശതാക്ഷരാം ച ഗായത്രീം സകൃദാവർതയേത്സുധീഃ .. 102..

ചതുർവിംശത്യക്ഷരാണി ഗായത്ര്യാ കീർതിതാനി ഹി .
ജാതവേദസനാമ്നീം ച ഋചമുച്ചാരയേത്തതഃ .. 103..

ത്ര്യംബകസ്യർചമാവൃത്യ ഗായത്രീ ശതവർണകാ .
ഭവതീയം മഹാപുണ്യാ സകൃജ്ജപ്യാ ബുധൈരിയം .. 104..

ഓങ്കാരം പൂർവമുച്ചാര്യ ഭൂർഭുവഃ സ്വസ്തഥൈവ ച .
ചതുർവിംശത്യക്ഷരാം ച ഗായത്രീം പ്രോച്ചരേത്തതഃ .. 105..

ഏവം നിത്യം ജപം കുര്യാദ്ബ്രാഹ്മണോ വിപ്രപുംഗവഃ .
സ സമഗ്രം ഫലം പ്രാപ്യ സന്ധ്യായാഃ സുഖമേധതേ .. 106..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
സന്ധ്യോപാസനനിരൂപണം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ .. 11.16..

11.17 സപ്തദശോഽധ്യായഃ . സന്ധ്യാദികൃത്യവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഭിന്നപാദാ തു ഗായത്രീ ബ്രഹ്മഹത്യാപ്രണാശിനീ .
അഭിന്നപാദാ ഗായത്രീ ബ്രഹ്മഹത്യാം പ്രയച്ഛതി .. 1..

അച്ഛിന്നപാദാഗായത്രീജപം കുർവന്തി യേ ദ്വിജാഃ .
അധോമുഖാശ്ച തിഷ്ഠന്തി കല്പകോടിശതാനി ച .. 2..

സമ്പുടൈകാ ഷഡോങ്കാരാ ഗായത്രീ വിവിധാ മതാ .
ധർമശാസ്ത്രപുരാണേഷു ഇതിഹാസേഷു സുവ്രത .. 3..

പഞ്ചപ്രണവസംയുക്താം ജപേദിത്യനുശാസനം .
ജപസംഖ്യാഷ്ടഭാഗാന്തേ പാദോ ജപ്യസ്തുരീയകഃ .. 4..

സ ദ്വിജഃ പരമോ ജ്ഞേയഃ പരം സായുജ്യമാപ്നുയാത് .
അന്യഥാ പ്രജപേദ്യസ്തു സ ജപോ വിഫലോ ഭവേത് .. 5..

സമ്പുടൈകാ ഷഡോങ്കാരാ ഭവേത്സാ ഊർധ്വരേതസാം .
ഗൃഹസ്ഥോ ബ്രഹ്മചാരീ വാ മോക്ഷാർഥീ തുരീയാം ജപേത് .. 6..

തുരീയപാദോ ഗായത്ര്യാഃ പരോരജസേ സാവദോം .
ധ്യാനമസ്യ പ്രവക്ഷ്യാമി ജപസാംഗഫലപ്രദം .. 7..

ഹൃദി വികസിതപദ്മം സാർകസോമാഗ്നിബിംബം
പ്രണവമയമചിന്ത്യം യസ്യ പീതം പ്രകല്പ്യം .
അചലപരമസൂക്ഷ്മം ജ്യോതിരാകാശസാരം
ഭവതു മമ മുദേഽസൗ സച്ചിദാനന്ദരൂപഃ .. 8..

ത്രിശൂലയോനീ സുരഭിമക്ഷമാലാം ച ലിംഗകം .
അംബുജം ച മഹാമുദ്രാമിതി സപ്ത പ്രദർശയേത് .. 9..

യാ സന്ധ്യാ സൈവ ഗായത്രീ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ .
ഭക്ത്യാ താം ബ്രാഹ്മണോ നിത്യം പൂജയേച്ച നമേത്തതഃ .. 10..

ധ്യാതസ്യ പൂജാം കുർവീത പഞ്ചഭിശ്ചോപചാരകൈഃ .
ലം പൃഥിവ്യാത്മനേ ഗന്ധമർപയാമി നമോ നമഃ .. 11..

ഹമാകാശാത്മനേ പുഷ്പം ചാർപയാമി നമോ നമഃ .
യം ച വായ്വാത്മനേ ധൂപം ചാർപയാമി തതോ വദേത് .. 12..

രം ച വഹ്ന്യാത്മനേ ദീപമർപയാമി തതോ വദേത് .
വമമൃതാത്മനേ തസ്മൈ നൈവേദ്യമപി ചാർപയേത് .. 13..

യം രം ലം വം ഹമിതി ച പുഷ്പാഞ്ജലിമഥാർപയേത് .
ഏവം പൂജാം വിധായാഥ ചാന്തേ മുദ്രാഃ പ്രദർശയേത് .. 14..

ധ്യായേത്തു മനസാ ദേവീം മന്ത്രമുച്ചാരയേച്ഛനൈഃ .
ന കമ്പയേച്ഛിരോ ഗ്രീവാ ദന്താന്നൈവ പ്രകാശയേത് .. 15..

വിധിനാഷ്ടോത്തരശതമഷ്ടാവിംശതിരേവ വാ .
ദശവാരമശക്തോ വാ നാതോ ന്യൂനം കദാചന .. 16..

തത ഉദ്വാസയേദ്ദേവീമുത്തമേത്യനുവാകതഃ .
ന ഗായത്രീം ജപേദ്വിദ്വാഞ്ജലമധ്യേ കഥഞ്ചന .. 17..

യതഃ സാഗ്നിമുഖീ പ്രോക്തേത്യാഹുഃ കേചിന്മഹർഷയഃ .
സുരഭിർജ്ഞാനശൂർപം ച കൂർമോ യോനിശ്ച പങ്കജം .. 18..

ലിംഗം നിർവാണകം ചൈവ ജപാന്തേഽഷ്ടൗ പ്രദർശയേത് .
യദക്ഷരപദഭ്രഷ്ടം സ്വരവ്യഞ്ജനവർജിതം .. 19..

തത്സർവം ക്ഷമ്യതാം ദേവി കശ്യപപ്രിയവാദിനി .
ഗായത്രീതർപണം ചാതഃ കരണീയം മഹാമുനേ .. 20..

 ഗായത്രീ ഛന്ദ ആഖ്യാതം വിശ്വാമിത്രഋഷിഃ സ്മൃതഃ .

സവിതാ ദേവതാ പ്രോക്താ വിനിയോഗശ്ച തർപണേ .. 21..

ഭൂരിത്യുക്ത്വാ ച ഋഗ്വേദപുരുഷം തർപയാമി ച .
ഭുവ ഇത്യേതദുക്ത്വാ ച യജുർവേദമഥോ വദേത് .. 22..

സ്വർവ്യാഹൃതിം സമുക്ത്വാ ച സാമവേദം സമുച്ചരേത് .
മഹ ഇത്യേതദുക്ത്വാന്ത്യേഽഥർവവേദം ച തർപയേത് .. 23..

ജനഃ പദാന്ത ഇതിഹാസപുരാണമിതീരയേത് .
തപഃ സർവാഗമം ചൈവ പുരുഷം തർപയാമി ച .. 24..

സത്യം ച സത്യലോകാഖ്യപുരുഷം തർപയാമി ച .
ഓം ഭൂർഭൂർലോകപുരുഷം തർപയാമി തതോ വദേത് .. 25..

ഭുവശ്ചേതി ഭുവർലോകപുരുഷം തർപയാമി ച .
സ്വഃ സ്വർഗലോകപുരുഷം തർപയാമി തതഃ പരം .. 26..

ഓംഭൂരേകപദാ നാമ ഗായത്രീം തർപയാമി ച .
ഭുവോ ദ്വിപദാം ഗായത്രീം തർപയാമീതി കീർതയേത് .. 27..

സ്വശ്ച ത്രിപദാം ഗായത്രീം തർപയാമി തതോ വദേത് .
ഓംഭൂർഭുവഃ സ്വശ്ചേതി തഥാ ഗായത്രീം ച ചതുഷ്പദാം .. 28..

ഉഷസീം ചൈവ ഗായത്രീം സാവിത്രീം ച സരസ്വതീം .
വേദാനാം മാതരം പൃഥ്വീമജാം ചൈവ തു കൗശികീം .. 29..

സാങ്കൃതിം വൈ സാർവജിതിം ഗായത്രീം തർപണേ വദേത് .
തർപണാന്തേ ച ശാന്ത്യർഥം ജാതവേദസമീരയേത് .. 30..

മാനസ്തോകേതി മന്ത്രം ച ശാന്ത്യർഥം പ്രജപേത്സുധീഃ .
തതോഽപി ത്ര്യംബകോ മന്ത്രഃ ശാന്ത്യർഥഃ പരികീർതിതഃ .. 31..

തച്ഛംയോരിതി മന്ത്രം ച ജപേച്ഛാന്ത്യർഥമേവ തു .
അതോ ദേവാ ഇതി ദ്വാഭ്യാം സർവാംഗസ്പർശനം ചരേത് .. 32..

സ്യോനാപൃഥിവിമന്ത്രേണ ഭൂമ്യൈ കുര്യാത്പ്രണാമകം .
യഥാവിധി ച ഗോത്രാദീനുച്ചരേദ്ദ്വിജസത്തമഃ .. 33..

ഏവം വിധാനം സന്ധ്യായാഃ പ്രാതഃകാലേ പ്രകീർതിതം .
സന്ധ്യാകർമ സമാപ്യാന്ത്യേഽപ്യഗ്നിഹോത്രം സ്വയം ഹുനേത് .. 34..

പഞ്ചായതനപൂജാം ച തതഃ കുര്യാത്സമാഹിതഃ .
ശിവാം ശിവം ഗണപതിം സൂര്യം വിഷ്ണും തഥാർചയേത് .. 35..

പൗരുഷേണ തു സൂക്തേന വ്യാഹൃത്യാ വാ സമാഹിതഃ .
മൂലമന്ത്രേണ വാ കുര്യാദ്ദ്രീശ്ച തേ ഇതി മന്ത്രതഃ .. 36..

ഭവാനീം തു യജേന്മധ്യേ തഥൈശാന്യാം തു മാധവം .
ആഗ്നേയ്യാം ഗിരിജാനാഥം ഗണേശം രക്ഷസാം ദിശി .. 37..

വായവ്യാമർചയേത്സൂര്യമിതി ദേവസ്ഥിതിക്രമഃ .
ഷോഡശാനുപചാരാംശ്ച ഷോഡശർഗ്ഭിർഹരേന്നരഃ .. 38..

ദേവീമഭ്യർച്യ പുരതോ യജേദന്യാനനുക്രമാത് .
ന ദേവീപൂജനാത്പുണ്യമധികം ക്വചിദീക്ഷ്യതേ .. 39..

അത ഏവ തു സന്ധ്യാസു സന്ധ്യോപാസ്തിഃ ശ്രുതീരിതാ .
നാക്ഷതൈരർചയേർദ്വിഷ്ണും ന തുലസ്യാ ഗണേശ്വരം .. 40..

ദൂർവാഭിർനാർചയേദ്ദുർഗാം കേതകൈർന മഹേശ്വരം .
മല്ലികാജാതികുസുമം കുടജം പനസം തഥാ .. 41..

കിംശുകം ബകുലം കുന്ദം ലോധ്രം തു കരവീരകം .
ശിംശപാഽപരാജിതാപുഷ്പം ബന്ധൂകാഗസ്ത്യപുഷ്പകേ .. 42..

മദന്തം സിന്ദുവാരം ച പാലാശകുസുമം തഥാ .
ദൂർവാങ്കുരം ബില്വദലം കുശമഞ്ജരികാം തഥാ .. 43..

ശല്ലകീമാധവീപുഷ്പമർകമന്ദാരപുഷ്പകം .
കേതകീം കർണികാരം ച കദംബകുസുമം തഥാ .. 44..

പുന്നാഗശ്ചമ്പകസ്തദ്വദ്യൂഥികാതഗരൗ തഥാ .
ഏവമാദീനി പുഷ്പാണി ദേവീപ്രിയകരാണി ച .. 45..

ഗുഗ്ഗുലസ്യ ഭവേദ്ധൂപോ ദീപഃ സ്യാത്തിലതൈലതഃ .
കൃത്വേത്ഥം ദേവതാപൂജാം തതോ മൂലമനും ജപേത് .. 46..

ഏവം പൂജാം സമാപ്യൈവ വേദാഭ്യാസം ചരേദ്ബുധഃ .
തതഃ സ്വവൃത്ത്യാ കുർവീത പോഷ്യവർഗാർഥസാധനം .
തൃതീയദിനഭാഗേ തു നിയമേന വിചക്ഷണഃ .. 47..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
സന്ധ്യാദികൃത്യവർണനം നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ .. 11.17..

11.18 അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ . ബൃഹദ്രഥകഥാനകം .

നാരദ ഉവാച .
പൂജാവിശേഷം ശ്രീദേവ്യാഃ ശ്രോതുമിച്ഛാമി മാനദ .
യേനാശ്രിതേന മനുജഃ കൃതകൃത്യത്വമാവഹേത് .. 1..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ദേവർഷേ ശൃണു വക്ഷ്യാമി ശ്രീമത്സു പൂജനക്രമം .
ഭുക്തിമുക്തിപ്രദം സാക്ഷാത്സമസ്താപന്നിവാരണം .. 2..

ആചമ്യ മൗനീ സങ്കല്പ്യ ഭൂതശുദ്ധ്യാദികം ചരേത് .
മാതൃകാന്യാസപൂർവം തു ഷഡംഗന്യാസമാചരേത് .. 3..

ശംഖസ്യ സ്ഥാപനം കൃത്വാ സാമാന്യാർഘ്യം വിധായ ച .
പൂജാദ്രവ്യാണി ചാസ്ത്രേണ പ്രോക്ഷയേന്മതിമാന്നരഃ .. 4..

ഗുരോരനുജ്ഞാമാദായ തതഃ പൂജാം സമാരഭേത് .
പീഠപൂജാം പുരാ കൃത്വാ ദേവീം ധ്യായേത്തതഃ പരം .. 5..

ആസനാദ്യുപചാരൈശ്ച ഭക്തിപ്രേമയുതഃ സദാ .
സ്നാപയേത്പരദേവീം താം പഞ്ചാമൃതരസാദിഭിഃ .. 6..

പൗണ്ഡ്രേക്ഷുരസപൂർണൈസ്തു കലശൈഃ ശതസംഖ്യകൈഃ .
സ്താപയേദ്യോ മഹേശാനീം ന സ ഭൂയോഽഭിജായതേ .. 7..

യശ്ച ചൂതരസൈരേവം സ്നാപയേജ്ജഗദംബികാം .
വേദപാരായണം കൃത്വാ രസേനേക്ഷൂദ്ഭവേന വാ .. 8..

തദ്ഗേഹം ന ത്യജേന്നിത്യം രമാ ചൈവ സരസ്വതീ .
യസ്തു ദ്രാക്ഷാരസേനൈവ വേദപാരായണം ചരൻ .. 9..

അഭിഷിഞ്ചേന്മഹേശാനീം സകുടുംബോ നരോത്തമഃ .
രസരേണുപ്രമാണം ച ദേവീലോകേ മഹീയതേ .. 10..

കർപൂരാഗുരുകാശ്മീരകസ്തൂരീപങ്കപങ്കിലൈഃ .
സലിലൈഃ സ്നാപയേദ്ദേവീം വേദപാരായണം ചരൻ .. 11..

ഭസ്മീഭവന്തി പാപാനി ശതജന്മാർജിതാനി ച .
യോ ദുഗ്ധകലശൈർദേവീം സ്താപയേദ്വേദപാഠതഃ .. 12..

ആകല്പം സ വസേന്നിത്യം തസ്മിൻ വൈ ക്ഷീരസാഗരേ .
യസ്തു ദധ്നാഭിഷിഞ്ചേത്താം ദധികുല്യാപതിർഭവേത് .. 13..

മധുനാ ച ധൃതേനൈവ തഥാ ശർകരയാപി ച .
സ്നാപയേന്മധുകുല്യാദിനദീനാം സ പതിർഭവേത് .. 14..

സഹസ്രകലശൈർദേവീം സ്നാപയൻഭക്തിതത്പരഃ .
ഇഹ ലോകേ സുഖീ ഭൂത്വാപ്യന്യലോകേ സുഖീ ഭവേത് .. 15..

ക്ഷൗമം വസ്ത്രദ്വയം ദത്ത്വാ വായുലോകം സ ഗച്ഛതി .
രത്നനിർമിതഭൂഷാണാം ദാതാ നിധിപതിർഭവേത് .. 16..

കാശ്മീരചന്ദനം ദത്ത്വാ കസ്തൂരീബിന്ദുഭൂഷിതം .
തഥാ സീമന്തസിന്ദൂരം ചരണേഽലക്തപത്രകം .. 17..

ഇന്ദ്രാസനേ സമാരൂഢോ ഭവേദ്ദേവപതിഃ പരഃ .
പുഷ്പാണി വിവിധാന്യാഹുഃ പൂജാകർമണി സാധവഃ .. 18..

താനി ദത്ത്വാ യഥാലാഭം കൈലാസം ലഭതേ സ്വയം .
ബില്വപത്രാണ്യമോഘാനി യോ ദദ്യാത്പരശക്തയേ .. 19..

തസ്യ ദുഃഖം കദാചിച്ച ക്വചിച്ച ന ഭവിഷ്യതി .
ബില്വപത്രത്രയേ രക്തചന്ദനേന തു സംല്ലിഖേത് .. 20..

മായാബീജത്രയം യത്നാത്സുസ്ഫുടം ചാതിസുന്ദരം .
മായാബീജാദികം നാമ ചതുർഥ്യന്തം സമുച്ചരേത് .. 21..

നമോഽന്തം പരയാ ഭക്ത്യാ ദേവീചരണപങ്കജേ .
സമർപയേന്മഹാദേവ്യൈ കോമലം തച്ച പത്രകം .. 22..

യ ഏവം കുരുതേ ഭക്ത്യാ മനുത്വം ലഭതേ ഹി സഃ .
യസ്തു കോടിദലൈരേവം കോമലൈരതിനിർമലൈഃ .. 23..

പൂജയേദ്ഭുവനേശാനീം ബ്രഹ്മാണ്ഡാധിപതിർഭവേത് .
കുന്ദപുഷ്പൈർനവീനൈസ്തു ലുലിതൈരഷ്ടഗന്ധതഃ .. 24..

കോടിസംഖ്യൈഃ പൂജയേത്തു പ്രാജാപത്യം ലഭേദ്ധ്രുവം .
മല്ലികാമാലതീപുഷ്പൈരഷ്ടഗന്ധേന ലോലിതൈഃ .. 25..

കോടിസംഖ്യൈഃ പൂജയാ തു ജായതേ സ ചതുർമുഖഃ .
ദശകോടിഭിരപ്യേവം തൈരേവ കുസുമൈർമുനേ .. 26..

വിഷ്ണുത്വം ലഭതേ മർത്യോ യത്സുരേഷ്വപി ദുർലഭം .
വിഷ്ണുനൈതദ്വ്രതം പൂർവം കൃതം സ്വപദലബ്ധയേ .. 27..

ശതകോടിഭിരപ്യേവം സൂത്രാത്മത്വം വ്രജേദ്ധ്രുവം .
വ്രതമേതത്പുരാ സമ്യക്കൃതം ഭക്ത്യാ പ്രയത്നതഃ .. 28..

തേന വ്രതപ്രഭാവേണ ഹിരണ്യോദരതാം വ്രജേത് .
ജപാകുസുമപുഷ്പസ്യ ബന്ധൂകകുസുമസ്യ ച .. 29..

ദാഡിമീകുസുമസ്യാപി വിധിരേഷ ഉദീരിതഃ .
ഏവമന്യാനി പുഷ്പാണി ശ്രീദേവ്യൈ വിധിനാർപയേത് .. 30..

തസ്യ പുണ്യഫലസ്യാന്തം ന ജാനാതീശ്വരോഽപി സഃ .
തത്തദൃതൂദ്ഭവൈഃ പുഷ്പൈർനാമസാഹസ്രസംഖ്യയാ .. 31..

സമർപയേന്മഹാദേവ്യൈ പ്രതിവർഷമതന്ദ്രിതഃ .
യ ഏവം കുരുതേ ഭക്ത്യാ മഹാപാതകസംയുതഃ .. 32..

ഉപപാതകയുക്തോഽപി മുച്യതേ സർവപാതകൈഃ .
ദേഹാന്തേ ശ്രീപദാംഭോജം ദുർലഭം ദേവസത്തമൈഃ .. 33..

പ്രാപ്നോതി സാധകവരോ മുനേ നാസ്ത്യത്ര സംശയഃ .
കൃഷ്ണാഗുരും സകർപൂരം ചന്ദനേന സമന്വിതം .. 34..

സിൽഹകം ചാജ്യസംയുക്തം ഗുഗ്ഗുലേന സമന്വിതം .
ധൂപം ദദ്യാന്മഹാദേവ്യൈ യേന സ്യാദ്ധൂപിതം ഗൃഹം .. 35..

തേന പ്രസന്നാ ദേവേശീ ദദാതി ഭുവനത്രയം .
ദീപം കർപൂരഖണ്ഡൈശ്ച ദദ്യാദ്ദേവ്യൈ നിരന്തരം .. 36..

സൂര്യലോകമവാപ്നോതി നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .
ശതദീപാംസ്തഥാ ദദ്യാത്സഹസ്രാന്വാ സമാഹിതഃ .. 37..

നൈവേദ്യം പുരതോ ദേവ്യാഃ സ്ഥാപയേത്പർവതാകൃതിം .
ലേഹ്യൈശ്ചോഷ്യൈസ്തഥാ പേയൈഃ ഷഡ്രസൈസ്തു സമാഹിതൈഃ .. 38..

നാനാഫലാനി ദിവ്യാനി സ്വാദൂനി രസവന്തി ച .
സ്വർണപാത്രസ്ഥിതാന്നാനി ദദ്യാദ്ദേവ്യൈ നിരന്തരം .. 39..

തൃപ്തായാം ശ്രീമഹാദേവ്യാം ഭവേത്തൃപ്തം ജഗത്ത്രയം .

യതസ്തദാത്മകം സർവം രജ്ജൗ സർപോ യഥാ തഥാ .. 40..

തതഃ പാനീയകം ദദ്യാച്ഛുഭം ഗംഗാജലം മഹത് .
കർപൂരവാലാസംയുക്തം ശീതലം കലശസ്ഥിതം .. 41..

താംബൂലം ച തതോ ദേവ്യൈ കർപൂരശകലാന്വിതം .
ഏലാലവംഗസംയുക്തം മുഖസൗഗന്ധ്യദായകം .. 42..

ദദ്യാദ്ദേവ്യൈ മഹാഭക്ത്യാ യേന ദേവീ പ്രസീദതി .
മൃദംഗവീണാമുരജഢക്കാദുന്ദുഭിനിഃസ്വനൈഃ .. 43..

തോഷയേജ്ജഗതാം ധാത്രീം ഗായനൈരതിമോഹനൈഃ .
വേദപാരായണൈഃ സ്തോത്രൈഃ പുരാണാദിഭിരപ്യുത .. 44..

ഛത്രം ച ചാമരേ ദ്വേ ച ദദ്യാദ്ദേവ്യൈ സമാഹിതഃ .
രാജോപചാരാൻ ശ്രീദേവ്യൈ നിത്യമേവ സമർപയേത് .. 45..

പ്രദക്ഷിണാം നമസ്കാരം കുര്യാദ്ദേവ്യാ അനേകധാ .
ക്ഷമാപയേജ്ജഗദ്ധാത്രീം ജഗദംബാം മുഹുർമുഹുഃ .. 46..

സകൃത്സ്മരണമാത്രേണ യത്ര ദേവീ പ്രസീദതി .
ഏതാദൃശോപചാരൈശ്ച പ്രസീദേദത്ര കഃ സ്മയഃ .. 47..

സ്വഭാവതോ ഭവേന്മാതാ പുത്രേഽതികരുണാവതീ .
തേന ഭക്തൗ കൃതായാം തു വക്തവ്യം കിം തതഃ പരം .. 48..

അത്ര തേ കഥയിഷ്യാമി പുരാവൃത്തം സനാതനം .
ബൃഹദ്രഥസ്യ രാജർഷേഃ പ്രിയം ഭക്തിപ്രദായകം .. 49..

ചക്രവാകോഽഭവത്പക്ഷീ ക്വചിദ്ദേശേ ഹിമാലയേ .
ഭ്രമന്നാനാവിധാന്ദേശാന്യയൗ കാശീപുരം പ്രതി .. 50..

അന്നപൂർണാമഹാസ്ഥാനേ പ്രാരബ്ധവശതോ ദ്വിജഃ .
ജഗാമ ലീലയാ തത്ര കണലോഭാദനാഥവത് .. 51..

കൃത്വാ പ്രദക്ഷിണാമേകാം ജഗാമ സ വിഹായസാ .
ദേശാന്തരം വിഹായൈവ പുരീം മുക്തിപ്രദായിനീം .. 52..

കാലാന്തരേ മമാരാസൗ ഗതഃ സ്വർഗപുരീം പ്രതി .
ബുഭുജേ വിഷയാൻസർവാൻ ദിവ്യരൂപധരോ യുവാ .. 53..

കല്പദ്വയം തഥാ ഭുക്ത്വാ പുനഃ പ്രാപ ഭുവം പ്രതി .
ക്ഷത്രിയാണാം കുലേ ജന്മ പ്രാപ സർവോത്തമോത്തമം .. 54..

ബൃഹദ്രഥേതി നാമ്നാഭൂത്പ്രസിദ്ധഃ ക്ഷിതിമണ്ഡലേ .
മഹായജ്വാ ധാർമികശ്ച സത്യവാദീ ജിതേന്ദ്രിയഃ .. 55..

ത്രികാലജ്ഞഃ സാർവഭൗമോ യമീ പരപുരഞ്ജയഃ .
പൂർവജന്മസ്മൃതിസ്തസ്യ വർതതേ ദുർലഭാ ഭുവി .. 56..

ഇതി ശ്രുത്വാ കിംവദന്തീം മുനയഃ സമുപാഗതാഃ .
കൃതാതിഥ്യാ നൃപേന്ദ്രേണ വിഷ്ടരേഷൂഷുരേവ തേ .. 57..

പപ്രച്ഛുർമുനയഃ സർവേ സംശയോഽസ്തി മഹാന്നൃപ .
കേന പുണ്യപ്രഭാവേണ പൂർവജന്മസ്മൃതിസ്തവ .. 58..

ത്രികാലജ്ഞാനമേവാപി കേന പുണ്യപ്രഭാവതഃ .
ജ്ഞാനം തവേതി തജ്ജ്ഞാതുമാഗതാഃ സ്മ തവാന്തികം .. 59..

വദ നിർവ്യാജയാ വൃത്ത്യാ തദസ്മാകം യഥാതഥം .
ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ രാജാ പരമധാർമികഃ .. 60..

ഉവാച സകലം ബ്രഹ്മൻ ത്രികാലജ്ഞാനകാരണം .
ശ്രൂയതാം മുനയഃ സർവേ മമ ജ്ഞാനസ്യ കാരണം .. 61..

ചക്രവാകഃ സ്ഥിതഃ പൂർവം നീചയോനിഗതോഽപി വാ .
അജ്ഞാനതോഽപി കൃതവാനന്നപൂർണാപ്രദക്ഷിണാം .. 62..

തേന പുണ്യപ്രഭാവേണ സ്വർഗേ കല്പദ്വയസ്ഥിതിഃ .
ത്രികാലജ്ഞാനതാപ്യസ്മിന്നഭൂജ്ജന്മനി സുവ്രതാഃ .. 63..

കോ വേദ ജഗദംബായാഃ പദസ്മൃതിഫലം കിയത് .
സ്മൃത്വാ തന്മഹിമാനം തു പതന്ത്യശ്രൂണി മേഽനിശം .. 64..

ധിഗസ്തു ജന്മ തേഷാം വൈ കൃതഘ്നാനാം തു പാപിനാം .
യേ സർവമാതരം ദേവീം സ്വോപാസ്യാം ന ഭജന്തി ഹി .. 65..

ന ശിവോപാസനാ നിത്യാ ന വിഷ്ണൂപാസനാ തഥാ .
നിത്യോപാസ്തിഃ പരാ ദേവ്യാ നിത്യാ ശ്രുത്യൈവ ചോദിതാ .. 66..

കിം മയാ ബഹു വക്തവ്യം സ്ഥാനേ സംശയവർജിതേ .
സേവനീയം പദാംഭോജം ഭഗവത്യാ നിരന്തരം .. 67..

നാതഃ പരതരം കിഞ്ചിദധികം ജഗതീതലേ .
സേവനീയാ പരാ ദേവീ നിർഗുണാ സഗുണാഥവാ .. 68..

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജർഷേർധാർമികസ്യ ച .
പ്രസന്നഹൃദയാഃ സർവേ ഗതാഃ സ്വസ്വനികേതനം .. 69..

ഏവമ്പ്രഭാവാ സാ ദേവീ തത്പൂജായാഃ ഫലം കിയത് .
അസ്തീതി കേന പ്രഷ്ടവ്യം വക്തവ്യം വാ ന കേനചിത് .. 70..

യേഷാം തു ജന്മസാഫല്യം തേഷാം ശ്രദ്ധാ തു ജായതേ .
യേഷാം തു ജന്മസാങ്കര്യം തേഷാം ശ്രദ്ധാ ന ജായതേ .. 71..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ ദേവീമാഹാത്മ്യേ
ബൃഹദ്രഥകഥാനകം നാമാഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ .. 11.18..

11.19 ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ . മധ്യാഹ്നസന്ധ്യാവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അഥാതഃ ശ്രൂയതാം ബ്രഹ്മൻ സന്ധ്യാം മാധ്യാഹ്നികീം ശുഭാം .
യദനുഷ്ഠാനതോഽപൂർവം ജായതേഽത്യുത്തമം ഫലം .. 1..

സാവിത്രീം യുവതീം ശ്വേതവർണാം ചൈവ ത്രിലോചനാം .
വരദാം ചാക്ഷമാലാഢ്യാം ത്രിശൂലാഭയഹസ്തകാം .. 2..

വൃഷാരൂഢാം യജുർവേദസംഹിതാം രുദ്രദേവതാം .
തമോഗുണയുതാം ചൈവ ഭുവർലോകവ്യവസ്ഥിതാം .. 3..

ആദിത്യമാർഗസഞ്ചാരകർത്രീം മായാം നമാമ്യഹം .
ആദിദേവീമഥ ധ്യാത്വാഽഽചമനാദി ച പൂർവവത് .. 4..

അഥ ചാർഘ്യപ്രകരണം പുഷ്പാണി ചിനുയാത്തതഃ .
തദലാഭേ ബില്വപത്രം തോയേന മിശ്രയേത്തതഃ .. 5..

ഊർധ്വം ച സൂര്യാഭിമുഖം ക്ഷിപ്ത്വാർഘ്യം പ്രതിപാദയേത് .
പ്രാതഃസന്ധ്യാദിവത്സർവമുപസംഹാരപൂർവകം .. 6..

മധ്യാഹ്നേ കേചിദിച്ഛന്തി സാവിത്രീം തു തദിത്യൃചം .
അസമ്പ്രദായം തത്കർമ കാര്യഹാനിസ്തു ജായതേ .. 7..

കാരണം സന്ധ്യയോശ്ചാത്ര മന്ദേഹാ നാമ രാക്ഷസാഃ .
ഭക്ഷിതും സൂര്യമിച്ഛന്തി കാരണം ശ്രുതിചോദിതം .. 8..

അതസ്തു കാരണാദ്വിപ്രഃ സന്ധ്യാം കുര്യാത്പ്രയത്നതഃ .
സന്ധ്യയോരുഭയോർനിത്യം ഗായത്ര്യാ പ്രണവേന ച .. 9..

അംഭസ്തു പ്രക്ഷിപേത്തേന നാന്യഥാ ശ്രുതിഘാതകഃ .
ആകൃഷ്ണേനേതി മന്ത്രേണ പുഷ്പൈർവാംബുവിമിശ്രിതം .. 10..

അലാഭേ ബില്വദൂർവാദിപത്രേണോക്തേന പൂർവകം .
അർധ്യം ദദ്യാത്പ്രയത്നേന സാംഗം സന്ധ്യാഫലം ലഭേത് .. 11..

അത്രൈവ തർപണം വക്ഷ്യേ ശൃണു ദേവർഷിസത്തമ .
ഭുവഃ പുനഃ പൂരുഷം തു തർപയാമി നമോ നമഃ .. 12..

യജുർവേദം തർപയാമി മണ്ഡലം തർപയാമി ച .
ഹിരണ്യഗർഭം ച തഥാന്തരാത്മാനം തഥൈവ ച .. 13..

സാവിത്രീം ച തതോ ദേവമാതരം സാങ്കൃതിം തഥാ .
സന്ധ്യാം തഥൈവ യുവതീം രുദ്രാണീം നീമൃജാം തഥാ .. 14..

സർവാർഥാനാം സിദ്ധികരീം സർവമന്ത്രാർഥസിദ്ധിദാം .
ഭൂർഭുവഃ സ്വഃ പൂരുഷം തു ഇതി മധ്യാഹ്നതർപണം .. 15..

ഉദുത്യമിതി സൂക്തേന സൂര്യോപസ്ഥാനമേവ ച .
ചിത്രം ദേവാനാമിതി ച സൂര്യോപസ്ഥാനമാചരേത് .. 16..

തതോ ജപം പ്രകുർവീത മന്ത്രസാധനതത്പരഃ .
ജപസ്യാപി പ്രകാരം തു വക്ഷ്യാമി ശൃണു നാരദ .. 17..

കൃത്വോത്താനൗ കരൗ പ്രാതഃ സായം ചാധഃ കരൗ തഥാ .
മധ്യാഹ്നേ ഹൃദയസ്ഥൗ തു കൃത്വാ ജപമുദീരയേത് .. 18..

പർവദ്വയമനാമിക്യാഃ കനിഷ്ഠാദിക്രമേണ തു .
തർജനീമൂലപര്യന്തം കരമാലാ പ്രകീർതിതാ .. 19..

ഗോഘ്നഃ പിതൃഘ്നോ മാതൃഘ്നോ ഭ്രൂണഹാ ഗുരുതല്പഗഃ .
ബ്രഹ്മസ്വക്ഷേത്രഹാരീ ച യശ്ച വിപ്രഃ സുരാം പിബേത് .. 20..

സ ഗായത്ര്യാ സഹസ്രേണ പൂതോ ഭവതി മാനവഃ .
മാനസം വാചികം പാപം വിഷയേന്ദ്രിയസംഗജം .. 21..

തത്കിൽബിഷം നാശയതി ത്രീണി ജന്മാനി മാനവഃ .
ഗായത്രീം യോ ന ജാനാതി വൃഥാ തസ്യ പരിശ്രമഃ .. 22..

പഠേച്ച ചതുരോ വേദാൻ ഗായത്രീം ചൈകതോ ജപേത് .
വേദാനാം ചാവൃതേസ്തദ്വദ്ഗായത്രീജപ ഉത്തമഃ .. 23..

ഇതി മധ്യാഹ്നസന്ധ്യായാഃ പ്രകാരഃ കീർതിതോ മയാ .
അതഃ പരം പ്രവക്ഷ്യാമി ബ്രഹ്മയജ്ഞവിധിക്രമം .. 24..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
മധ്യാഹ്നസന്ധ്യാവർണനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ .. 11.19..

11.20 വിംശോഽധ്യായഃ . ബ്രഹ്മയജ്ഞാദികീർതനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
ത്രിരാചമ്യ ദ്വിജഃ പൂർവം ദ്വിർമാർജനമഥാചരേത് .
ഉപസ്പൃശേത്സവ്യപാണിം പാദൗ ച പ്രോക്ഷയേത്തതഃ .. 1..

ശിരസി ചക്ഷുഷി തഥാ നാസായാം ശ്രോത്രദേശകേ .
ഹൃദയേ ച തഥാ മൗലൗ പ്രോക്ഷണം സമ്യഗാചരേത് .. 2..

ദേശകാലൗ സമുച്ചാര്യ ബ്രഹ്മയജ്ഞമഥാചരേത് .
ദ്വൗ ദർഭൗ ദക്ഷിണേ ഹസ്തേ വാമേ ത്രീനാസനേ സകൃത് .. 3..

ഉപവീതേ ശിഖായാം ച പാദമൂലേ സകൃത്സകൃത് .
വിമുക്തയേ സർവപാപക്ഷയാർഥം ചൈവമേവ ഹി .. 4..

സൂത്രോക്തദേവതാപ്രീത്യൈ ബ്രഹ്മയജ്ഞം കരോമ്യഹം .
ഗായത്രീം ത്രിർജപേത്പൂർവം ചാഗ്നിമീളേ തതഃ പരം .. 5..

യദംഗേതി തതഃ പ്രോച്യ അഗ്നിർവൈ ഇതി കീർതയേത് .
അഥ മഹാവ്രതം ചൈവ പന്ഥാ ഏതച്ച കീർതയേത് .. 6..

അഥാതഃ സംഹിതായാശ്ച വിദാ മഘവദിത്യപി .
മഹാവ്രതസ്യേതി തഥാ ഇഷേ ത്വോർജേ ഇതീവ ഹി .. 7..

 അഗ്ന ആയാഹി ചേത്യേവം ശന്നോ ദേവീരിതീതി ച .

അഥ തസ്യ സമാമ്നായോ വൃദ്ധിരാദൈജിതീവ ഹി .. 8..

അഥ ശിക്ഷാം പ്രവക്ഷ്യാമി പഞ്ചസംവത്സരേതി ച .
മയരസതജഭനേത്യേവ ഗൗർഗ്മാ ഇത്യേവ കീർതയേത് .. 9..

അഥാതോ ധർമജിജ്ഞാസാ അഥാതോ ബ്രഹ്മ ഇത്യപി .
തച്ഛംയോരിതി ച പ്രോച്യ ബ്രഹ്മണേ നമ ഇത്യപി .. 10..

തർപണം ചൈവ ദേവാനാം തതഃ കുര്യാത്പ്രദക്ഷിണം .
പ്രജാപതിശ്ച ബ്രഹ്മാ ച വേദാ ദേവാസ്തഥർഷയഃ .. 11..

സർവാണി ചൈവ ഛന്ദാംസി തഥോങ്കാരസ്തഥൈവ ച .
വഷട്കാരോ വ്യാഹൃതയഃ സാവിത്രീ ച തതഃ പരം .. 12..

ഗായത്രീ ചൈവ യജ്ഞാശ്ച ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇത്യപി .
അന്തരിക്ഷം ത്വഹോരാത്രാണി ച സാംഖ്യാ അതഃ പരം .. 13..

സിദ്ധാഃ സമുദ്രാ നദ്യശ്ച ഗിരയശ്ച തതഃ പരം .
ക്ഷേത്രൗഷധിവനസ്പത്യോ ഗന്ധർവാപ്സരസസ്തഥാ .. 14..

നാഗാ വയാംസി ഗാവശ്ച സാധ്യാ വിപ്രാസ്തഥൈവ ച .
യക്ഷാ രക്ഷാംസി ഭൂതാനീത്യേവമന്താനി കീർതയേത് .. 15..

അഥോ നിവീതീ ഭൂത്വാ ച ഋഷീൻസന്തർപയേദപി .
ശതർചിനോ മാധ്യമാശ്ച ഗൃത്സമദസ്തഥൈവ ച .. 16..

വിശ്വാമിത്രോ വാമദേവോഽത്രിർഭരദ്വാജ ഏവ ച .
വസിഷ്ഠശ്ച പ്രഗാഥശ്ച പാവമാന്യസ്തതഃ പരം .. 17..

ക്ഷുദ്രസൂക്താ മഹാസൂക്താഃ സനകശ്ച സനന്ദനഃ .
സനാതനസ്തഥൈവാത്ര സനത്കുമാര ഏവ ച .. 18..

കപിലാസുരിനാമാനൗ വോഹലിഃ പഞ്ചശീർഷകഃ .
പ്രാചീനാവീതിനാ തച്ച കർതവ്യമഥ തർപണം .. 19..

സുമന്തുർജൈമിനിർവൈശമ്പായനഃ പൈലസൂത്രയുക് .
ഭാഷ്യഭാരതപൂർവം ച മഹാഭാരത ഇത്യപി .. 20..

ധർമാചാര്യാ ഇമേ സർവേ തൃപ്യന്ത്വിതി ച കീർതയേത് .
ജാനന്തി ബാഹവിഗാർഗ്യഗൗതമാശ്ചൈവ ശാകലഃ .. 21..

ബാഭ്രവ്യമാണ്ഡവ്യയുതോമാണ്ഡൂകേയസ്തതഃ പരം .
ഗാർഗീ വാചക്നവീ ചൈവ വഡവാ പ്രാതിഥേയികാ .. 22..

സുലഭായുക്തമൈത്രേയീ കഹോലശ്ച തതഃ പരം .
കൗഷീതകം മഹാകൗഷീതകം വൈ തർപയേത്തതഃ .. 23..

ഭാരദ്വാജം ച പൈംഗ്യം ച മഹാപൈംഗ്യം സുയജ്ഞകം .
സാംഖ്യായനമൈതരേയം മഹൈതരേയമേവ ച .. 24..

ബാഷ്കലം ശാകലം ചൈവ സുജാതവക്ത്രമേവ ച .
ഔദവാഹിം ച സൗജാമിം ശൗനകം ചാശ്വലായനം .. 25..

യേ ചാന്യേ സർവ ആചാര്യാസ്തേ സർവേ തൃപ്തിമാപ്നുയുഃ .
യേ കേ ചാസ്മത്കുലേ ജാതാ അപുത്രാ ഗോത്രിണോ മൃതാഃ .. 26..

തേ ഗൃഹ്ണന്തു മയാ ദത്തം വസ്ത്രനിഷ്പീഡനോദകം .
ഏവം തേ ബ്രഹ്മയജ്ഞസ്യ വിധിരുക്തോ മഹാമുനേ .. 27..

യശ്ചായം കുരുതേ ബ്രഹ്മയജ്ഞസ്യ വിധിമുത്തമം .
സർവവേദാംഗപാഠസ്യ ഫലമാപ്നോതി സാധകഃ .. 28..

വൈശ്വദേവം തതഃ കുര്യാന്നിത്യശ്രാദ്ധം തഥൈവ ച .
അതിഥിഭ്യോഽന്നദാനം ച നിത്യമേവ സമാചരേത് .. 29..

ഗോഗ്രാസം ച തതോ ദത്ത്വാ ഭുഞ്ജീത ബ്രാഹ്മണൈഃ സഹ .
അഹ്നസ്തു പഞ്ചമേ ഭാഗേ പ്രകുര്യാദേതദുത്തമം .. 30..

ഇതിഹാസപുരാണാദ്യൈഃ ഷഷ്ഠസപ്തമകൗ നയേത് .
അഷ്ടമേ ലോകയാത്രാ തു ബഹിഃ സന്ധ്യാം തതഃ പുനഃ .. 31..

അഥ സായന്തനീം സന്ധ്യാം പ്രവക്ഷ്യാമി മഹാമുനേ .
യദനുഷ്ഠാനമാത്രേണ മഹാമായാ പ്രസീദതി .. 32..

ആചമ്യ പ്രാണാനായമ്യ സാധകഃ സ്ഥിരമാനസഃ .
ബദ്ധപദ്മാസനോ യോഗീ സായങ്കാലേ സ്ഥിരോ ഭവേത് .. 33..

ശ്രുതിസ്മൃത്യാദികർമാദൗ സഗർഭഃ പ്രാണസംയമഃ .
അഗർഭോ ധ്യാനമാത്രം തു സ ചാമന്ത്രഃ പ്രകീർതിതഃ .. 34..

ഭൂതശുദ്ധ്യാദികം കൃത്വാ നാന്യഥാ കർമ കീർതിതം .
സലക്ഷോ ദേവതാം ധ്യാത്വാ പൂരകുംഭകരേചകൈഃ .. 35..

ധ്യാനം പ്രകുര്യാത്സന്ധ്യായാം സായങ്കാലേ വിചക്ഷണഃ .
വൃദ്ധാം സരസ്വതീം ദേവീം കൃഷ്ണാംഗീം കൃഷ്ണവാസസം .. 36..

ശംഖചക്രഗദാപദ്മഹസ്താം ഗരുഡവാഹനാം .
നാനാരത്നലസദ്ഭൂഷാം ക്വണന്മഞ്ജീരമേഖലാം .. 37..

അനർഘ്യരത്നമുകുടാം താരഹാരാവലീയുതാം .
താടങ്കബദ്ധമാണിക്യകാന്തിശോഭികപോലകാം .. 38..

പീതാംബരധരാം ദേവീം സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീം .
സാമവേദേന സഹിതാം സംയുതാം സത്ത്വവർത്മനാ .. 39..

വ്യവസ്ഥിതാം ച സ്വർലോകേ ആദിത്യപഥ്ഗാമിനീം .
ആവാഹയാമ്യഹം ദേവീമായാന്തീം സൂര്യമണ്ഡലാത് .. 40..

ഏവം ധ്യാത്വാ ച താം ദേവീം സന്ധ്യാസങ്കല്പമാചരേത് .
ആപോ ഹി ഷ്ഠേതി മന്ത്രേണ അഗ്നിശ്ചേതി തഥൈവ ച .. 41..

വിദധ്യാദാചമനകം ശേഷം പൂർവവദീരിതം .
ഗായത്രീമന്ത്രമുക്ച്ചാര്യ ശ്രീനാരായണപ്രീതയേ .. 42..

അർഘ്യം ദദ്യാച്ച സൂര്യായ സാധകഃ ശുദ്ധമാനസഃ .
ഉഭൗ പാദൗ സമൗ കൃത്വാ ഹസ്തേ ധൂത്വാ ജലാഞ്ജലിം .. 43..

ദേവം ധ്യാത്വാ മണ്ഡലസ്ഥം ക്ഷിപേദർഘ്യം തതഃ ക്രമാത് .
അർഘ്യം ദദ്യാത്തു യോ നീരേ മൂഢാത്മാ ജ്ഞാനവർജിതഃ .. 44..

ഉല്ലംഘ്യ സ്മൃതിമന്ത്രാംശ്ച പ്രായശ്ചിത്തീ ഭവേദ്ദ്വിജഃ .
തതഃ സൂര്യമുപസ്ഥായാപ്യസാവാദിത്യമന്ത്രതഃ .. 45..

ഗായത്ര്യാശ്ച ജപം കുര്യാദുപവിശ്യ തതോ ബൃസീം .
സഹസ്രം വാ തദർധം വാ ശ്രീദേവീധ്യാനപൂർവകം .. 46..

യഥാ പ്രാതഃ പുനസ്തദ്വദുപസ്ഥാനാദികം ചരേത് .
സായം സന്ധ്യാതർപണേ ച ക്രമേണ പരികീർതയേത് .. 47..

വസിഷ്ഠോ ഋഷിരേവാത്ര സരസ്വത്യാഃ പ്രകീർതിതഃ .
ദേവതാ വിഷ്ണുരൂപാ സാ ഛന്ദശ്ചൈവ സരസ്വതീ .. 48..

സായങ്കാലീനസന്ധ്യായാസ്തർപണേ വിനിയോഗകഃ .
സ്വരിത്യുക്ത്വാ ച പുരുഷം സാമവേദം തഥൈവ ച .. 49..

മണ്ഡലം ചേതി സമ്പ്രോച്യ ഹിരണ്യഗർഭകം തഥാ .
തഥൈവ പരമാത്മാനം തതോഽപി ച സരസ്വതീം .. 50..

വേദമാതരമേവാത്ര സങ്കൃതിം തദ്വദേവ ച .
സന്ധ്യാം വൃദ്ധാം തഥാ വിഷ്ണുരൂപിണീമുഷസീം തഥാ .. 51..

നിർമൃജീം ച തഥാ സർവസിദ്ധീനാം കാരിണീം തഥാ .
സർവമന്ത്രാധിപതികാം ഭൂർഭുവഃ സ്വശ്ച പൂരുഷം .. 52..

ഇത്യേവം തർപണം കാര്യം സന്ധ്യായാഃ ശ്രുതിസമ്മതം .
സായം സന്ധ്യാവിധാനം ച കഥിതം പാപനാശനം .. 53..

സർവദുഃഖഹരം വ്യാധിനാശകം മോക്ഷദം തഥാ .
സദാചാരേഷു സന്ധ്യായാഃ പ്രാധാന്യം മുനിപുംഗവ .
സന്ധ്യാചരണതോ ദേവീ ഭക്താഭീഷ്ടം പ്രയച്ഛതി .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ബ്രഹ്മയജ്ഞാദികീർതനം നാമ വിംശോഽധ്യായഃ .. 11.20..

11.21 ഏകവിംശോഽധ്യായഃ . ഗായത്രീപുരശ്ചരണവിധികഥനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അഥാതഃ ശ്രൂയതാം ബ്രഹ്മൻ ഗായത്ര്യാ പാപനാശനം .
പുരശ്ചരണകം പുണ്യം യഥേഷ്ടഫലദായകം .. 1..

പർവതാഗ്രേ നദീതീരേ ബില്വമൂലേ ജലാശയേ .
ഗോഷ്ഠേ ദേവാലയേഽശ്വത്ഥേ ഉദ്യാനേ തുലസീവനേ .. 2..

 പുണ്യക്ഷേത്രേ ഗുരോഃ പാർശ്വേ ചിത്തൈകാഗ്ര്യസ്ഥലേഽപി ച .

പുരശ്ചരണകൃന്മന്ത്രീ സിധ്യത്യേവ ന സംശയഃ .. 3..

യസ്യ കസ്യാപി മന്ത്രസ്യ പുരശ്ചരണമാരഭേത് .
വ്യാഹൃതിത്രയസംയുക്താം ഗായത്രീം ചായുതം ജപേത് .. 4..

നൃസിംഹാർകവരാഹാണാം താന്ത്രികം വൈദികം തഥാ .
വിനാ ജപ്ത്വാ തു ഗായത്രീം തത്സർവം നിഷ്കലം ഭവേത് .. 5..

സർവേ ശാക്താ ദ്വിജാഃ പ്രോക്താ ന ശൈവാ ന ച വൈഷ്ണവാഃ .
ആദിശക്തിമുപാസന്തേ ഗായത്രീം വേദമാതരം .. 6..

മന്ത്രം സംശോധ്യ യത്നേന പുരശ്ചരണതത്പരഃ .
മന്ത്രശോധനപൂർവാംഗമാത്മശോധനമുത്തമം .. 7..

ആത്മതത്ത്വശോധനായ ത്രിലക്ഷം പ്രജപേദ്ബുധഃ .
അഥവാ ചൈകലക്ഷം തു ശ്രുതിപ്രോക്തേന വർത്മനാ .. 8..

ആത്മശുദ്ധിം വിനാ കർതുർജപഹോമാദികാഃ ക്രിയാഃ .
നിഷ്ഫലാസ്താസ്തു വിജ്ഞേയാഃ കാരണം ശ്രുതിചോദിതം .. 9..

തപസാ താപയേദ്ദേഹം പിതൃദേവാംശ്ച തർപയേത് .
തപസാ സ്വർഗമാപ്നോതി തപസാ വിന്ദതേ മഹത് .. 10..

ക്ഷത്രിയോ ബാഹുവീര്യേണ തരേദാപദ ആത്മനഃ .
ധനേന വൈശ്യഃ ശൂദ്രസ്തു ജപഹോമൈർദ്വിജോത്തമഃ .. 11
അതഏവ തു വിപ്രേന്ദ്ര തപഃ കുര്യാത്പ്രയത്നതഃ .
ശരീരശോഷണം പ്രാഹുസ്താപസാസ്തപ ഉത്തമം .. 12
ശോധയേദ്വിധിമാർഗേണ കൃച്ഛ്രചാന്ദ്രായണാദിഭിഃ .
അഥാന്നശുദ്ധികരണം വക്ഷ്യാമി ശൃണു നാരദ .. 13
അയാചിതോഞ്ഛശുക്ലാഖ്യഭിക്ഷാവൃത്തിചതുഷ്ടയം .
താന്ത്രികൈർവൈദികൈശ്ചൈവം പ്രോക്താന്നസ്യ വിശുദ്ധതാ .. 14
ഭിക്ഷാന്നം ശുദ്ധമാനീയ കൃത്വാ ഭാഗചതുഷ്ടയം .
ഏകം ഭാഗം ദ്വിജേഭ്യസ്തു ഗോഗ്രാസസ്തു ദ്വിതീയകഃ .. 15
അതിഥിഭ്യസ്തൃതീയസ്തു തദൂർധ്വം തു സ്വഭാര്യയോഃ .
ആശ്രമസ്യ യഥാ യസ്യ കൃത്വാ ഗ്രാസവിധിം ക്രമാത് .. 16
ആദൗ ക്ഷിപ്ത്വാ തു ഗോമൂത്രം യഥാശക്തി യഥാക്രമം .
തദൂർധ്വം ഗ്രാസസംഖ്യാ സ്യാദ്വാനപ്രസ്ഥഗൃഹസ്ഥയോഃ .. 17
കുക്കുടാണ്ഡപ്രമാണം തു ഗ്രാസമാനം വിധീയതേ .
അഷ്ടൗ ഗ്രാസാ ഗൃഹസ്ഥസ്യ വനസ്ഥസ്യ തദർധകം .. 18
ബ്രഹ്മചാരീ യഥേഷ്ടം ച ഗോമൂത്രം വിധിപൂർവകം .
പ്രോക്ഷണം നവവാരം ച ഷഡ്വാരം ച ത്രിവാരകം .. 19
നിശ്ഛിദ്രം ച കരം കൃത്വാ സാവിത്രീം ച തദിത്യൃചം .
മന്ത്രമുച്ചാര്യ മനസാ പ്രോക്ഷണേ വിധിരുച്യതേ .. 20
ചൗരോ വാ യദി ചാണ്ഡാലോ വൈശ്യഃ ക്ഷത്രസ്തഥൈവ ച .
അന്നം ദദ്യാത്തു യഃ കശ്ചിദധമോ വിധിരുച്യതേ .. 21
ശൂദ്രാന്നം ശൂദ്രസമ്പർകം ശൂദ്രേണ ച സഹാശനം .
തേ യാന്തി നരകം ഘോരം യാവച്ചന്ദ്രദിവാകരൗ .. 22
ഗായത്രീച്ഛന്ദോ മന്ത്രസ്യ യഥാസംഖ്യാക്ഷരാണി ച .
താവല്ലക്ഷാണി കർതവ്യം പുരശ്ചരണകം തഥാ .. 23
ദ്വാത്രിംശല്ലക്ഷമാനം തു വിശ്വാമിത്രമതം തഥാ .
ജീവഹീനോ യഥാ ദേഹഃ സർവകർമസു ന ക്ഷമഃ .. 24
പുരശ്ചരണഹീനസ്തു തഥാ മന്ത്രഃ പ്രകീർതിതഃ .

ജ്യേഷ്ഠാഷാഢൗ ഭാദ്രപദം പൗഷം തു മലമാസകം .. 25
അംഗാരം ശനിവാരം ച വ്യതീപാതം ച വൈധൃതിം .
അഷ്ടമീം നവമീം ഷഷ്ഠീം ചതുർഥീം ച ത്രയോദശീം .. 26
ചതുർദശീമമാവാസ്യാം പ്രദോഷം ച തഥാ നിശാം .
യമാഗ്നിരുദ്രസർപേന്ദ്രവസുശ്രവണജന്മഭം .. 27
മേഷകർകതുലാകുംഭാന്മകരം ചൈവ വർജയേത് .
സർവാണ്യേതാനി വർജ്യാനി പുരശ്ചരണകർമണി .. 28
ചന്ദ്രതാരാനുകൂലേ ച ശുക്ലപക്ഷേ വിശേഷതഃ .
പുരശ്ചരണകം കുര്യാന്മന്ത്രസിദ്ധിഃ പ്രജായതേ .. 29
സ്വസ്തിവാചനകം കുര്യാന്നാന്ദീശ്രാദ്ധം യഥാവിധി .
വിപ്രാൻസന്തർപ്യ യത്നേന ഭോജനാച്ഛാദനാദിഭിഃ .. 30
ആരഭേത്തു തതഃ പശ്ചാദനുജ്ഞാനപുരഃസരം .
പ്രത്യങ്മുഖഃ ശിവസ്ഥാനേ ദ്വിജശ്ചാന്യതമേ ജപേത് .. 31
കാശീപുരീ ച കേദാരോ മഹാകാലോഽഥ നാസികം .
ത്ര്യംബകം ച മഹാക്ഷേത്രം പഞ്ച ദീപാ ഇമേ ഭുവി .. 32
സർവത്രൈവ ഹി ദീപസ്തു കൂർമാസനമിതി സ്മൃതം .
പ്രാരംഭദിനമാരഭ്യ സമാപ്തിദിവസാവധി .. 33
ന ന്യൂനം നാതിരിക്തം ച ജപം കുര്യാദ്ദിനേ ദിനേ .
നൈരന്തര്യേണ കുർവന്തി പുരശ്ചര്യാം മുനീശ്വരാഃ .. 34
പ്രാതരാരഭ്യ വിധിവജ്ജപേന്മധ്യദിനാവധി .
മനഃസംഹരണം ശൗചം ധ്യാനം മന്ത്രാർഥചിന്തനം .. 35
ഗായത്രീച്ഛന്ദോ മന്ത്രസ്യ യഥാസംഖ്യാക്ഷരാണി ച .
താവല്ലക്ഷാണി കർതവ്യം പുരശ്ചരണകം തഥാ .. 36
ജുഹുയാത്തദ്ദശാംശേന സഘൃതേന പയോഽന്ധസാ .
തിലൈഃ പത്രൈഃ പ്രസൂനൈശ്ച യവൈശ്ച മധുരാന്വിതൈഃ .. 37
കുര്യാദ്ദശാംശതോ ഹോമം തതഃ സിദ്ധോ ഭവേന്മനുഃ .
ഗായത്രീ ചൈവ സംസേവ്യാ ധർമകാമാർഥമോക്ഷദാ .. 38
നിത്യേ നൈമിത്തികേ കാമ്യേ ത്രിതയേ തു പരായണഃ .
ഗായത്ര്യാസ്തു പരം നാസ്തി ഇഹ ലോകേ പരത്ര ച .. 39
മധ്യാഹ്നമിതഭുങ് മൗനീ ത്രിഃസ്നാനാർചനതത്പരഃ .
ജലേ ലക്ഷത്രയം ധീമാനനന്യമാനസക്രിയഃ .. 40
കർമണാ യോ ജപേത്പശ്ചാത്കർമഭിഃ സ്വേച്ഛയാപി വാ .
യാവത്കാര്യം ന സിധ്യേത്തു താവത്കുര്യാജ്ജപാദികം .. 41
സാമാന്യകാമ്യകർമാദൗ യഥാവദ്വിധിരുച്യതേ .
ആദിത്യസ്യോദയേ സ്നാത്വാ സഹസ്രം പ്രത്യഹം ജപേത് .. 42
ആയുരാരോഗ്യമൈശ്വര്യം ധനം ച ലഭതേ ധ്രുവം .
ഷണ്മാസം വാ ത്രിമാസം വാ വർഷാന്തേ സിദ്ധിമാപ്നുയാത് .. 43
പദ്മാനാം ലക്ഷഹോമേന ഘൃതാക്താനാം ഹുതാശനേ .
പ്രാപ്നോതി നിഖിലം മോക്ഷം സിധ്യത്യേവ ന സംശയഃ .. 44
മന്ത്രസിദ്ധിം വിനാ കർതുർജപഹോമാദികാഃ ക്രിയാഃ .
കാമ്യം വാ യദി വാ മോക്ഷഃ സർവം തനിഷ്ഫലം ഭവേത് .. 45
പഞ്ചവിംശതിലക്ഷേണ ദധ്നാ ക്ഷീരേണ വാ ഹുതാത് .
സ്വദേഹേ സിധ്യതേ ജന്തുർമഹർഷീണാം മതം തഥാ .. 46
അഷ്ടാംഗയോഗസിദ്ധ്യാ ച നരഃ പ്രാപ്നോതി യത്ഫലം .
തത്ഫലം സിദ്ധിമാപ്നോതി നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .. 47
ശക്തോ വാപി ത്വശക്തോ വാ ആഹാരം നിയതം ചരേത് .
ഷണ്മാസാത്തസ്യ സിദ്ധിഃ സ്യാദ്ഗുരുഭക്തിരതഃ സദാ .. 48
ഏകാഹം പഞ്ചഗവ്യാശീ ചൈകാഹം മാരുതാശനഃ .
ഏകാഹം ബ്രാഹ്മണാന്നാശീ ഗായത്രീജപകൃദ്ഭവേത് .. 49
സ്നാത്വാ ഗംഗാദിതീർഥേഷു ശതമന്തർജലേ ജപേത് .
ശതേനാപസ്തതഃ പീത്വാ സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 50

ചാന്ദ്രായണാദികൃച്ഛ്രസ്യ ഫലം പ്രാപ്നോതി നിശ്ചിതം .

രാജാ വാ യദി വാ വിപ്രസ്തപഃ കുര്യാത്സ്വകേ ഗൃഹേ .. 51
ഗൃഹസ്ഥോ ബ്രഹ്മചാരീ വാ വാനപ്രസ്ഥോഽഥവാപി ച .
അധികാരപരത്വേന ഫലം യജ്ഞാദിപൂർവകം .. 52
ശ്രൗതസ്മാർതാദികം കർമ ക്രിയതേ മോക്ഷകാങ്ക്ഷിഭിഃ .
സാഗ്നികശ്ച സദാചാരോ വിദ്വദ്ഭിശ്ച സുശിക്ഷിതഃ .. 53
തതഃ കുര്യാത്പ്രയത്നേന ഫലമൂലോദകാദിഭിഃ .
ഭിക്ഷാന്നം ശുദ്ധമശ്നീയാദഷ്ടൗ ഗ്രാസാൻസ്വയം ഭുജേത് .. 54
ഏവം പുരശ്ചരണകം കൃത്വാ മന്ത്രസിദ്ധിമവാപ്നുയാത് .
ദേവർഷേ യദനുഷ്ഠാനാദ്ദാരിദ്ര്യം വിലയം വ്രജേത് .
യച്ഛ്രുത്വാപി ച പുണ്യാനാം മഹതീം സിദ്ധിമാപ്നുയാത് .. 55

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
ഗായത്രീപുരശ്ചരണവിധികഥനം നാമൈഏകവിംശോഽധ്യായഃ .. 11.21..

11.22 ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ . വൈശ്വദേവാദിവിധിനിരൂപണം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അഥാതഃ ശ്രൂയതാം ബ്രഹ്മൻ വൈശ്വദേവവിധാനകം .
പുരശ്ചര്യാപ്രസംഗേന മമാപി സ്മൃതിമാഗതം .. 1..

ദേവയജ്ഞോ ബ്രഹ്മയജ്ഞോ ഭൂതയജ്ഞസ്തഥൈവ ച .
പിതൃയജ്ഞോ മനുഷ്യസ്യ യജ്ഞശ്ചൈവ തു പഞ്ചമഃ .. 2..

പഞ്ചസൂനാ ഗൃഹസ്ഥസ്യ ചുല്ലീ പേഷണ്യുപസ്കരഃ .
കണ്ഡണീ ചോദകുംഭശ്ച തേഷാം പാപസ്യ ശാന്തയേ .. 3..

ന ചുല്ല്യാം നായസേ പാത്രേ ന ഭൂമൗ ന ച ഖർപരേ .
വൈശ്വദേവം പ്രകുർവീത കുണ്ഡേ വാ സ്ഥണ്ഡിലേഽപി വാ .. 4..

ന പാണിനാ ന ശൂർപേണ ന ച മേധ്യാജിനാദിഭിഃ .
മുഖേനോപധമേദഗ്നിം മുഖാദേവ വ്യജായത .. 5..

പടകേന ഭവേദ്വ്യാധിഃ ശൂർപേണ ധനനാശനം .
പാണിനാ മൃത്യുമാപ്നോതി കർമസിദ്ധിർമുഖേന തു .. 6..

ഫലൈർദധിഘൃതൈഃ കുര്യാന്മൂലശാകോദകാദിഭിഃ .
അലാഭേ യേന കേനാപി കാഷ്ഠമൂലതൃണാദിഭിഃ .. 7..

ജുഹുയാത്സർപിഷാഭ്യക്തം തൈലക്ഷാരവിവർജിതം .
ദധ്യക്തം വാ പായസാക്തം തദഭാവേഽമ്ഭസാപി വാ .. 8..

ശുഷ്കൈഃ പര്യുഷിതൈഃ കുഷ്ഠീ ഉച്ഛിഷ്ടേന ദ്വിഷാം വശീ .
രുക്ഷൈർദ്ദരിദ്രതാം യാതി ക്ഷാരം ഹുത്വാ വ്രജത്യധഃ .. 9..

അംഗാരാൻഭസ്മമിശ്രാംസ്തു നിർഹൃത്യോത്തരതോഽനലാത് .
ജുഹുയാദ്വൈശ്വദേവം തു ന ക്ഷാരാദിവിമിശ്രിതം .. 10..

അകൃത്വാ വൈശ്വദേവം തു യോ ഭുങ്ക്തേ മൂഢധീർദ്വിജഃ .
സ മൂഢോ നരകം യാതി കാലസൂത്രമവാക്ശിരാഃ .. 11..

ശാകം വാ യദി വാ പത്രം മൂലം വാ യദി വാ ഫലം .
സങ്കല്പയേദ്യദാഹാരം തേനാഗ്നൗ ജുഹുയാദപി .. 12..

അകൃതേ വൈശ്വദേവേ തു ഭിക്ഷൗ ഭിക്ഷാർഥമാഗതേ .
ഉദ്ധൃത്യ വൈശ്വദേവാർഥം ഭിക്ഷാം ദത്ത്വാ വിസർജയേത് .. 13..

വൈശ്വദേവകൃതം ദോഷം ശക്തോ ഭിക്ഷുർവ്യപോഹിതും .
ന തു ഭിക്ഷുകൃതം ദോഷം വൈശ്വദേവോ വ്യപോഹതി .. 14..

യതിശ്ച ബ്രഹ്മചാരീ ച പക്വാന്നസ്വാമിനാവുഭൗ .
തയോരന്നമദത്ത്വാ തു ഭുക്ത്വാ ചാന്ദ്രായണം ചരേത് .. 15..

വൈശ്വദേവാനന്തരം ച ഗോഗ്രാസം പ്രതിപാദയേത് .
തദ്വിധാനം പ്രവക്ഷ്യാമി ശൃണു ദേവർഷിപൂജിത .. 16..

സുരഭിർവൈഷ്ണവീ മാതാ നിത്യം വിഷ്ണുപദേ സ്ഥിതാ .
ഗോഗ്രാസം ച മയാ ദത്തം സുരഭേ പ്രതിഗൃഹ്യതാം .. 17..

ഗോഭ്യശ്ച നമ ഇത്യേവ പൂജാം കൃത്വാ ഗവേഽർപയേത് .
ഗോഗ്രാസേന തു ഗോമാതാ സുരഭിഃ സമ്പ്രസീദതി .. 18..

തതോ ഗോദോഹനം കാലം തിഷ്ഠേച്ചൈവ ഗൃഹാംഗണേ .
അതിഥിര്യസ്യ ഭഗ്നാശോ ഗൃഹാത്പ്രതിനിവർതതേ .. 19..

സ തസ്മൈ ദുഷ്കൃതം ദത്ത്വാ പുണ്യമാദായ ഗച്ഛതി .
മാതാ പിതാ ഗുരുർഭ്രാതാ പ്രജാ ദാസഃ സമാശ്രിതഃ .. 20..

അഭ്യാഗതോഽതിഥിശ്ചാഗ്നിരേതേ പോഷ്യാ ഉദാഹൃതാഃ .
ഏവം ജ്ഞാത്വാ തു യോ മോഹാന്ന കരോതി ഗൃഹാശ്രമം .. 21..

തസ്യ നായം തു ന പരോ ലോകോ ഭവതി ധർമതഃ .
യത്ഫലം സോമയാഗേന പ്രാപ്നോതി ധനവാന്ദ്വിജഃ .. 22..

സമ്യക് പഞ്ചമഹായജ്ഞൈർദരിദ്രസ്തേന ചാപ്നുയാത് .
അഥ പ്രാണാഗ്നിഹോത്രം തു വക്ഷ്യാമി മുനിപുംഗവ .. 23..

യജ്ജ്ഞാത്വാ മുച്യതേ ജന്തുർജന്മമൃത്യുജരാദിഭിഃ .
പരിജ്ഞാനേന മുച്യന്തേ നരാഃ പാതകകിൽബിഷൈഃ .. 24..

വിധിനാ ഭുജ്യതേ യേന മുച്യേത സ ഋണത്രയാത് .
കുലാന്യുദ്ധരതേ വിപ്രോ നരകാനേകവിംശതിം .. 25..

സർവയജ്ഞഫലപ്രാപ്തിഃ സർവലോകേഷു ഗച്ഛതി .
ഹൃത്പുണ്ഡരീകമരണിർമനോ മന്ഥാനസഞ്ജ്ഞകം .. 26..

വായുരജ്ജ്വാ മഥേദഗ്നിം ചക്ഷുരധ്വര്യുരേവ ച .
തർജനീമധ്യമാംഗുഷ്ഠൈഃ പ്രാണസ്യൈവാഹുതിം ക്ഷിപേത് .. 27..

മധ്യമാനാമികാംഗുഷ്ഠൈരപാനസ്യാഹുതിം ക്ഷിപേത് .
കനിഷ്ഠാനാമികാംഗുഷ്ഠൈർവ്യാനസ്യ തദനന്തരം .. 28..

കനിഷ്ഠാതർജന്യംഗുഷ്ഠൈരുദാനസ്യാഹുതിം ക്ഷിപേത് .

സർവാംഗുലൈർഗൃഹീത്വാന്നം സമാനസ്യാഹുതിം ക്ഷിപേത് .. 29..

സ്വാഹാന്താൻപ്രണവാദ്യാംശ്ച നാമമന്ത്രാംശ്ച വൈ പഠേത് .
മുഖേ ചാഹവനീയസ്തു ഹൃദയേ ഗാർഹപത്യകഃ .. 30..

നാഭൗ ച ദക്ഷിണാഗ്നിഃ സ്യാദധഃ സഭ്യാവസഥ്യകൗ .
വാഗ്ഘോതാ പ്രാണ ഉദ്ഗാതാ ചക്ഷുരധ്വര്യുരേവ ച .. 31..

മനോ ബ്രഹ്മാ ഭവേച്ഛ്രോത്രമാഗ്നീധ്രസ്ഥാന ഏവ ച .
അഹങ്കാരഃ പശുശ്ചാത്ര പ്രണവഃ പയ ഈരിതം .. 32..

ബുദ്ധിശ്ച പത്നീ സമ്പ്രോക്താ യദധീനോ ഗൃഹാശ്രമീ .
ഉരോ വേദിസ്തു രോമാണി ദർഭാഃ സ്യുഃ സ്രുക്സ്രുവൗ കരൗ .. 33..

പ്രാണമന്ത്രസ്യ ച ഋഷീ രുക്മവർണഃ ക്ഷുധാഗ്നികഃ .
ദേവതാദിത്യ ഏവാത്ര ഗായത്രീച്ഛന്ദ ഉച്യതേ .. 34..

പ്രാണായ ച തഥാ സ്വാഹാ മന്ത്രാന്തേ കീർതയേദപി .
ഇദമാദിത്യദേവായ ന മമേതി വദേദപി .. 35..

അപാനമന്ത്രസ്യ തഥാ ഗോക്ഷീരധവലാകൃതിഃ .
ശ്രദ്ധാഗ്നിഋഷിരേവാത്ര സോമോ വൈ ദേവതാ സ്മൃതാ .. 36..

ഉഷ്ണിക്ഛന്ദസ്തഥാപാനായ സ്വാഹേത്യപി കീർതയേത് .
സോമായേദം ച ന മമേത്യത്രോഹഃ പരികീർതിതഃ .. 37..

വ്യാനമന്ത്രസ്യ ചാഖ്യാതോഽമ്ബുജവർണഹുതാശനഃ .
ഋഷിരുക്തോ ദേവതാഗ്നിരനുഷ്ടുപ് ഛന്ദ ഈരിതം .. 38..

വ്യാനായ ച തഥാ സ്വാഹാഗ്നയേദം ന മമേത്യപി .
ഉദാനമന്ത്രസ്യ തഥാ ശക്രഗോപസവർണകഃ .. 39..

ഋഷിരഗ്നിഃ സമാഖ്യാതോ വായുർവൈ ദേവതാ സ്മൃതാ .
ബൃഹതീച്ഛന്ദ ആഖ്യാതമുദാനായ ച പൂർവവത് .. 40..

വായവേ ചേദം ന മമ ഏവം ചൈവോച്ചരേദ് ദ്വിജഃ .
സമാനവായുമന്ത്രസ്യ വിദ്യുദ്വർണോ വിരൂപകഃ .. 41..

ഋഷിരഗ്നിഃ സമാഖ്യാതഃ പർജന്യോ ദേവതാ മതാ .
പങ്ക്തിശ്ഛന്ദഃ സമാഖ്യാതം സമാനായ ച പൂർവവത് .. 42..

പർജന്യായേദമിത്യുക്ത്വാ ഷഷ്ഠീം ചൈവാഹുതിം ക്ഷിപേത് .
വൈശ്വാനരോ മഹാനഗ്നിരൃഷിർവൈ പരികീർതിതഃ .. 43..

ഗായത്രീച്ഛന്ദ ആഖ്യാതം ദേവസ്ത്വാത്മാ ഭവേദപി .
സ്വാഹാന്തോ മന്ത്ര ആഖ്യാതഃ പരമാത്മന ഉച്ചരേത് .. 44..

ഇദം ന മമ ചേത്യേവം ജാതം പ്രാണാഗ്നിഹോത്രകം .
ഏതജ്ജ്ഞാത്വാ വിധിം കൃത്വാ ബ്രഹ്മഭൂയായ കല്പതേ .
പ്രാണാഗ്നിഹോത്രവിദ്യേയം സങ്ക്ഷേപാത്കഥിതാ ഹി തേ .. 45..

 ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം

സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
വൈശ്വദേവാദിവിധിനിരൂപണം നാമ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ .. 11.22..

11.23 ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ . തപ്തകൃച്ഛ്രാദിലക്ഷണവർണനം .

ശ്രീനാരായണ ഉവാച .
അമൃതാപിധാനമിത്യേവമുച്ചാര്യ സാധകോത്തമഃ .
ഉച്ഛിഷ്ടഭാഗ്ഭ്യഃ പാത്രാന്നം ദദ്യാദന്തേ വിചക്ഷണഃ .. 1..

യേ കേ ചാസ്മത്കുലേ ജാതാ ദാസദാസ്യോഽന്നകാങ്ക്ഷിണഃ .
തേ സർവേ തൃപ്തിമായാന്തു മയാ ദത്തേന ഭൂതലേ .. 2..

രൗരവേഽപുണ്യനിലയേ പദ്മാർബുദനിവാസിനാം .
അർഥിനാമുദകം ദത്തമക്ഷയ്യമുപതിഷ്ഠതു .. 3..

പവിത്രഗ്രന്ഥിമുത്സൃജ്യ മണ്ഡലേ ഭുവി നിക്ഷിപേത് .
പാത്രേ തു നിക്ഷിപേദ്യസ്തു സ വിപ്രഃ പങ്ക്തിദൂഷകഃ .. 4..

ഉച്ഛിഷ്ടസ്തേന സംസ്പൃഷ്ടഃ ശുനാ ശൂദ്രേണ ച ദ്വിജഃ .
ഉപോഷ്യ രജനീമേകാം പഞ്ചഗവ്യേന ശുധ്യതി .. 5..

അനുച്ഛിഷ്ടേന സംസ്പൃഷ്ടൈഃ സ്നാനമേവ വിധീയതേ .
ഏകാഹുതിപ്രദാനേന കോടിയജ്ഞഫലം ലഭേത് .. 6..

പഞ്ചഭിഃ പഞ്ചകോടീനാം തദനന്തഫലം സ്മൃതം .
പ്രാണാഗ്നിഹോത്രവേത്രേ യോ ഹ്യന്നദാനം കരോതി ച .. 7..

ദാതുശ്ചൈവ തു യത്പുണ്യം ഭോക്തുശ്ചൈവ തു യത്ഫലം .
പ്രാപ്നുതസ്തൗ തദേവ ദ്വാവുഭൗ തൗ സ്വർഗഗാമിനൗ .. 8..

സപവിത്രകരോ ഭുങ്ക്തേ യസ്തു വിപ്രോ വിധാനതഃ .
ഗ്രാസേ ഗ്രാസേ ഫലം തസ്യ പഞ്ചഗവ്യസമം ഭവേത് .. 9..

പൂജാകാലത്രയേ നിത്യം ജപസ്തർപണമേവ ച .
ഹോമോ ബ്രാഹ്മണഭുക്തിശ്ച പുരശ്ചരണമുച്യതേ .. 10..

അധഃശയാനോ ധർമാത്മാ ജിതക്രോധോ ജിതേന്ദ്രിയഃ .
ലഘുമിഷ്ടഹിതാശീ ച വിനീതഃ ശാന്തചേതസാ .. 11..

നിത്യം ത്രിഷവണസ്നായീ നിത്യം സ ശുഭഭാഷണഃ .
സ്ത്രീശൂദ്രപതിതവ്രാത്യനാസ്തികോച്ഛിഷ്ടഭാഷണം .. 12..

ചാണ്ഡാലഭാഷണം ചൈവ ന കുര്യാന്മുനിസത്തമ .
നത്വാ നൈവ ച ഭാഷേത ജപഹോമാർചനാദിഷു .. 13..

മൈഥുനസ്യ തഥാലാപം തദ്ഗോഷ്ഠീമപി വർജയേത് .
കർമണാ മനസാ വാചാ സർവാവസ്ഥാസു സർവദാ .. 14..

സർവത്ര മൈഥുനത്യാഗോ ബ്രഹ്മചര്യം പ്രചക്ഷതേ .
രാജ്ഞശ്ചൈവ ഗൃഹസ്ഥസ്യ ബ്രഹ്മചര്യമുദാഹൃതം .. 15..

ഋതുസ്താതേഷു ദാരേഷു സംഗതിര്യാ വിധാനതഃ .
സംസ്കൃതായാം സവർണായാമൃതും ദൃഷ്ട്വാ പ്രയത്നതഃ .. 16..

രാത്രൗ തു ഗമനം കാര്യം ബ്രഹ്മചര്യം ഹരേന്ന തത് .
ഋണത്രയമസംശോധ്യ ത്വനുത്പാദ്യ സുതാനപി .. 17..

തഥാ യജ്ഞാനനിഷ്ട്വാ ച മോക്ഷമിച്ഛന്വ്രജത്യധഃ .
അജാഗലസ്യ യജ്ജന്മ തജ്ജന്മ ശ്രുതിചോദിതം .. 18..

അതഃ കാര്യം തു വിപ്രേന്ദ്ര ഋണത്രയവിശോധനം .
തേ ദേവാനാമൃഷീണാം ച പിതൄണാമൃണിനസ്തഥാ .. 19..

ഋഷിഭ്യോ ബ്രഹ്മചര്യേണ പിതൃഭ്യസ്തു തിലോദകൈഃ .
മുച്യേദ്യജ്ഞേന ദേവേഭ്യഃ സ്വാശ്രമം ധർമമാചരേത് .. 20..

ക്ഷീരാഹാരീ ഫലാശീ വാ ശാകാശീ വാ ഹവിഷ്യഭുക് .
ഭിക്ഷാശീ വാ ജപേദ്വിദ്വാൻകൃച്ഛ്രചാന്ദ്രായണാദികൃത് .. 21..

ലവണം ക്ഷാരമമ്ലം ച ഗൃഞ്ജനം കാംസ്യഭോജനം .
താംബൂലം ച ദ്വിഭുക്തം ച ദുഷ്ടവാസഃ പ്രമത്തനം .. 22..

ശ്രുതിസ്മൃതിവിരോധം ച ജപം രാത്രൗ വിവർജയേത് .
വൃഥാ ന കാലം ഗമയേദ്ദ്യൂതസ്ത്രീസ്വാപവാദതഃ .. 23..

ഗമയേദ്ദേവതാപൂജാസ്തോത്രാഗമവിലോകനൈഃ .
ഭൂശയ്യാ ബ്രഹ്മചാരിത്വം മൗനചര്യാ തഥൈവ ച .. 24..

നിത്യം ത്രിഷവണസ്നാനം ശൂദ്രകർമവിവർജനം .
നിത്യപൂജാ നിത്യദാനമാനന്ദസ്തുതികീർതനം .. 25..

നൈമിത്തികാർചനം ചൈവ വിശ്വാസോ ഗുരുദേവയോഃ .
ജപനിഷ്ഠസ്യ ധർമാ യേ ദ്വാദശൈതേ സുസിദ്ധിദാഃ .. 26..

നിത്യം സൂര്യമുപസ്ഥായ തസ്യ ചാഭിമുഖോ ജപേത് .
ദേവതാപ്രതിമാദൗ വാ വഹ്നൗ വാഭ്യർച്യ തന്മുഖഃ .. 27..

സ്നാനപൂജാജപധ്യാനഹോമതർപണതത്പരഃ .
നിഷ്കാമോ ദേവതായാം ച സർവകർമനിവേദകഃ .. 28..

ഏവമാദീംശ്ച നിയമാൻപുരശ്ചരണകൃച്ചരേത് .
തസ്മാദ്ദ്വിജഃ പ്രസന്നാത്മാ ജപഹോമപരായണഃ .. 29..

തപസ്യധ്യയനേ യുക്തോ ഭവേദ്ഭൂതാനുകമ്പകഃ .
തപസാ സ്വർഗമാപ്നോതി തപസാ വിന്ദതേ മഹത് .. 30..

തപോയുക്തസ്യ സിധ്യന്തി കർമാണി നിയതാത്മനഃ .
വിദ്വേഷണം സംഹരണം മാരണം രോഗനാശനം .. 31..

യേന യേനാഥ ഋഷിണാ യദർഥം ദേവതാഃ സ്തുതാഃ .
സ സ കാമഃ സമൃദ്ധ്യേത തേഷാം തേഷാം തഥാ തഥാ .. 32..

താനി കർമാണി വക്ഷ്യാമി വിധാനാനി ച കർമണാം .

പുരശ്ചരണമാദൗ ച കർമണാം സിദ്ധികാരകം .. 33..

സ്വാധ്യായാഭ്യസനസ്യാദൗ പ്രാജാപത്യം ചരേദ്ദ്വിജഃ .
കേശശ്മശ്രുലോമനഖാൻ വാപയിത്വാ തതഃ ശുചിഃ .. 34..

തിഷ്ഠേദഹനി രാത്രൗ തു ശുചിരാസീത വാഗ്യതഃ .
സത്യവാദീ പവിത്രാണി ജപേദ്വ്യാഹൃതയസ്തഥാ .. 35..

ജ്യേകാരാദ്യാസ്തു താ ജപ്ത്വാ സാവിത്രീം ച തദിത്യൃചം .
ആപോ ഹി ഷ്ഠേതി സൂക്തം ച പവിത്രം പാപനാശനം .. 36..

പുനന്ത്യഃ സ്വസ്തിമത്യശ്ച പാവമാന്യസ്തഥൈവ ച .
സർവത്രൈതത്പ്രയോക്തവ്യമാദാവന്തേ ച കർമണാം .. 37..

ആസഹസ്രാദാശതാദ്വാപ്യാദശാദഥവാ ജപേത് .
അകാരം വ്യാഹൃതീസ്തിസ്രഃ സാവിത്രീമഥവായുതം .. 38..

തർപയിത്വാദ്ഭിരാചാര്യാനൃഷീംശ്ഛന്ദാംസി ദേവതാഃ .
അനാര്യേണ ന ഭാഷേത ശൂദ്രേണാപി ന ഗർഹിതൈഃ .. 39..

നാപി ചോദക്യയാ വധ്വാ പതിതൈർനാന്ത്യജൈർനൃഭിഃ .
ന ദേവബ്രാഹ്മണദ്വിഷ്ടൈർനാചാര്യഗുരുനിന്ദകൈഃ .. 40..

ന മാതൃപിതൃവിദ്വിഷ്ടൈർനാവമന്യേത കഞ്ചന .
കൃച്ഛ്രാണാമേഷ സർവേഷാം വിധിരുക്തോഽനുപൂർവശഃ .. 41..

പ്രാജാപത്യസ്യ കൃച്ഛ്രസ്യ തഥാ സാന്തപനസ്യ ച .
പരാകസ്യ ച കൃച്ഛ്രസ്യ വിധിശ്ചാന്ദ്രായണസ്യ ച .. 42..

പഞ്ചഭിഃ പാതകൈഃ സർവൈർദുഷ്കൃതൈശ്ച പ്രമുച്യതേ .
തപ്തകൃച്ഛ്രേണ സർവാണി പാപാനി ദഹതി ക്ഷണാത് .. 43..

ത്രിഭിശ്ചാന്ദ്രായണൈഃ പൂതോ ബ്രഹ്മലോകം സമശ്നുതേ .
അഷ്ടഭിർദേവതാഃ സാക്ഷാത്പശ്യേത വരദാസ്തദാ .. 44..

ഛന്ദാംസി ദശഭിർജ്ഞാത്വാ സർവാൻകാമാൻസമശ്നുതേ .
ത്ര്യഹം പ്രാതസ്ത്ര്യഹം സായം ത്ര്യഹമദ്യാദയാചിതം .. 45..

ത്ര്യഹം പരം ച നാശ്നീയാത്പ്രാജാപത്യം ചരേദ്ദ്വിജഃ .
ഗോമൂത്രം ഗോമയം ക്ഷീരം ദധി സർപിഃ കുശോദകം .. 46..

ഏകരാത്രോപവാസശ്ച കൃച്ഛ്രം സാന്തപനം സ്മൃതം .
ഏകൈകം ഗ്രാസമശ്നീയാദഹാനി ത്രീണി പൂർവവത് .. 47..

ത്ര്യഹം ചോപവസേദിത്ഥമതികൃച്ഛ്രം ചരേദ്ദ്വിജഃ .
ഏവമേവ ത്രിഭിര്യുക്തം മഹാസാന്തപനം സ്മൃതം .. 48..

തപ്തകൃച്ഛ്രം ചരന്വിപ്രോ ജലക്ഷീരഘൃതാനിലാൻ .
പ്രതിത്ര്യഹം പിബേദുഷ്ണാൻസകൃത്സ്നായീ സമാഹിതഃ .. 49..

നിയതസ്തു പിബേദാപഃ പ്രാജാപത്യവിധിഃ സ്മൃതഃ .

യതാത്മനോഽപ്രമത്തസ്യ ദ്വാദശാഹമഭോജനം .. 50..

പരാകോ നാമ കൃച്ഛ്രോഽയം സർവപാപപ്രണോദനഃ .
ഏകൈകം തു ഗ്രസേത്പിണ്ഡം കൃഷ്ണേ ശുക്ലേ ച വർധയേത് .. 51..

അമാവാസ്യാം ന ഭുഞ്ജീത ഏവം ചാന്ദ്രായണേ വിധിഃ .
ഉപസ്പൃശ്യ ത്രിഷവണമേതച്ചാന്ദ്രായണം സ്മൃതം .. 52..

ചതുരഃ പ്രാതരശ്നീയാദ്വിപ്രഃ പിണ്ഡാത്കൃതാഹ്നികഃ .
ചതുരോഽസ്തമിതേ സൂര്യേ ശിശുചാന്ദ്രായണം സ്മൃതം .. 53..

അഷ്ടാവഷ്ടൗ സമശ്നീയാത്പിണ്ഡാന്മധ്യന്ദിനേ സ്ഥിതേ .
നിയതാത്മാ ഹവിഷ്യസ്യ യതിചാന്ദ്രായണം വ്രതം .. 54..

ഏതദ്രുദ്രാസ്തഥാദിത്യാ വസവശ്ച ചരന്തി ഹി .
സർവേ കുശലിനോ ദേവാ മരുതശ്ച ഭുവാ സഹ .. 55..

ഏകൈകം സപ്തരാത്രേണ പുനാതി വിധിവത്കൃതം .
ത്വഗസൃക്പിശിതാസ്ഥീനി മേദോമജ്ജാവസാസ്തഥാ .. 56..

ഏകൈകം സപ്തരാത്രേണ ശുധ്യത്യേവ ന സംശയഃ .
ഏഭിർവ്രതൈർവിപൂതാത്മാ കർമ കുർവീത നിത്യശഃ .. 57..

ഏവം ശുദ്ധസ്യ കർമാണി സിധ്യന്ത്യേവ ന സംശയഃ .
ശുദ്ധാത്മാ കർമ കുർവീത സത്യവാദീ ജിതേന്ദ്രിയഃ .. 58..

ഇഷ്ടാൻകാമാംസ്തതഃ സർവാൻസമ്പ്രാപ്നോതി ന സംശയഃ .
ത്രിരാത്രമേവോപവസേദ്രഹിതഃ സർവകർമണാ .. 59..

ത്രീണി നക്താനി വാ കുര്യാത്തതഃ കർമ സമാരഭേത് .
ഏവം വിധാനം കഥിതം പുരശ്ചര്യാഫലപ്രദം .. 60..

ഗായത്ര്യാശ്ച പുരശ്ചര്യാം സർവകാമപ്രദായിനീ .
കഥിതാ തവ ദേവർഷേ മഹാപാപവിനാശിനീ .. 61..

ആദൗ കുര്യാദ്വ്രതം മന്ത്രീ ദേഹശോധനകാരകം .
പുരശ്ചര്യാം തതഃ കുര്യാത്സമസ്തഫലഭാഗ്ഭവേത് .. 62..

ഇതി തേ കഥിതം ഗുഹ്യം പുരശ്ചര്യാവിധാനകം .
ഏതത്പരസ്മൈ നോ വാച്യം ശ്രുതിസാരം യതഃ സ്മൃതം .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
തപ്തകൃച്ഛ്രാദിലക്ഷണവർണനം നാമ ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ .. 11.23..

11.24 ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ . പ്രാതശ്ചിന്തനം .

നാരദ ഉവാച .
നാരായണ മഹാഭാഗ ഗായത്ര്യാസ്തു സമാസതഃ .
ശാന്ത്യാദികാൻപ്രയോഗാംസ്തു വദസ്വ കരുണാനിധേ .. 1..

 ശ്രീനാരായണ ഉവാച .

അതിഗുഹ്യമിദം പൃഷ്ടം ത്വയാ ബ്രഹ്യതനൂദ്ഭവ .
ന കസ്യാപി ച വക്തവ്യം ദുഷ്ടായ പിശുനായ ച .. 2..

അഥ ശാന്തിഃ പയോഽക്താഭിഃ സമിദ്ഭിർജുഹുയാദ് ദ്വിജഃ .
ശമീസമിദ്ഭിഃ ശാമ്യന്തി ഭൂതരോഗഗ്രഹാദയഃ .. 3..

ആർദ്രാഭിഃ ക്ഷീരവൃക്ഷസ്യ സമിദ്ഭിർജുഹുയാദ് ദ്വിജഃ .
ജുഹുയാച്ഛകലൈർവാപി ഭൂതരോഗാദിശാന്തയേ .. 4..

ജലേന തർപയേത്സൂര്യം പാണിഭ്യാം ശാന്തിമാപ്നുയാത് .
ജാനുദഘ്നേ ജലേ ജപ്ത്വാ സർവാന്ദോഷാഞ്ഛമം നയേത് .. 5..

കണ്ഠദഘ്നേ ജലേ ജപ്ത്വാ മുച്യേത്പ്രാണാന്തികാദ്ഭയാത് .
സർവേഭ്യഃ ശാന്തികർമഭ്യോ നിമജ്യാപ്സു ജപഃ സ്മൃതഃ .. 6..

സൗവർണേ രാജതേ വാപി പാത്രേ താമ്രമയേഽപി വാ .
ക്ഷീരവൃക്ഷമയേ വാപി നിർവ്രണേ മൃണ്മയേഽപി വാ .. 7..

സഹസ്രം പഞ്ചഗവ്യേന ഹുത്വാ സുജ്വലിതേഽനലേ .
ക്ഷീരവൃക്ഷമയൈഃ കാഷ്ഠൈഃ ശേഷം സമ്പാദയേച്ഛനൈഃ .. 8..

പ്രത്യാഹുതിം സ്പൃശഞ്ജപ്ത്വാ സഹസ്രം പാത്രസംസ്ഥിതം .
തേന തം പ്രോക്ഷയേദ്ദേശം കുശൈർമന്ത്രമനുസ്മരൻ .. 9..

ബലിം കിരംസ്തതസ്തസ്മിന്ധ്യായേത്തു പരദേവതാം .
അഭിചാരസമുത്പന്നാ കൃത്യാ പാപം ച നശ്യതി .. 10..

ദേവഭൂതപിശാചാദ്യാൻ യദ്യേവം കുരുതേ വശേ .
ഗൃഹം ഗ്രാമം പുരം രാഷ്ട്രം സർവം തേഭ്യോ വിമുച്യതേ .. 11..

നിഖനേ മുച്യതേ തേഭ്യോ ലിഖനേ മധ്യതോഽപി ച .
മണ്ഡലേ ശൂലമാലിഖ്യ പൂർവോക്തേ ച ക്രമേഽപി വാ .. 12..

അഭിമന്ത്ര്യ സഹസ്രം തന്നിഖനേത്സർവശാന്തയേ .
സൗവർണം രാജതം വാപി കുംഭം താമ്രമയം ച വാ .. 13..

മൃണ്മയം വാ നവം ദിവ്യം സൂത്രവേഷ്ടിതമവ്രണം .
സ്ഥണ്ഡിലേ സൈകതേ സ്ഥാപ്യ പൂരയേന്മന്ത്രവിജ്ജലൈഃ .. 14..

ദിഗ്ഭ്യ ആഹൃത്യ തീർഥാനി ചതസൃഭ്യോ ദ്വിജോത്തമൈഃ .
ഏലാചന്ദനകർപൂരജാതീപാടലമല്ലികാഃ .. 15..

ബില്വപത്രം തഥാ ക്രാന്താം ദേവീം വ്രീഹിയവാംസ്തിലാൻ .
സർഷപാൻക്ഷീരവൃക്ഷാണാം പ്രവാലാനി ച നിക്ഷിപേത് .. 16..

സർവാണ്യഭിവിധായൈവ കുശകൂർചസമന്വിതം .
സ്നാതഃ സമാഹിതോ വിപ്രഃ സഹസ്രം മന്ത്രയേദ് ബുധഃ .. 17..

ദിക്ഷു സൗരാനധീയീരന്മന്ത്രാന്വിപ്രാസ്ത്രയീവിദഃ .
പ്രോക്ഷയേത്പായയേദേനം നീരം തേനാഭിഷിഞ്ചയേത് .. 18..

 ഭൂതരോഗാഭിചാരേഭ്യഃ സ നിർമുക്തഃ സുഖീ ഭവേത് .

അഭിഷേകേണ മുച്യേത മൃത്യോരാസ്യഗതോ നരഃ .. 19..

അവശ്യം കാരയേദ്വിദ്വാന്രാജാ ദീർഘം ജിജീവിഷുഃ .
ഗാവോ ദേയാശ്ച ഋത്വിഗ്ഭ്യ അഭിഷേകേ ശതം മുനേ .. 20..

ദക്ഷിണാ യേന വാ തുഷ്ടിര്യഥാശക്ത്യാഥവാ ഭവേത് .
ജപേദശ്വത്ഥമാലഭ്യ മന്ദവാരേ ശതം ദ്വിജഃ .. 21..

ഭൂതരോഗാഭിചാരേഭ്യോ മുച്യതേ മഹതോ ഭയാത് .
ഗുഡൂച്യാഃ പർവവിച്ഛിന്നാഃ പയോഽക്താ ജുഹുയാദ് ദ്വിജഃ .. 22..

ഏവം മൃത്യുഞ്ജയോ ഹോമഃ സർവവ്യാധിവിനാശനഃ .
ആമ്രസ്യ ജുഹുയാത്പത്രൈഃ പയോഽക്തൈർജ്വരശാന്തയേ .. 23..

വചാഭിഃ പയസാക്താഭിഃ ക്ഷയം ഹുത്വാ വിനാശയേത് .
മധുത്രിതയഹോമേന രാജയക്ഷ്മാ വിനശ്യതി .. 24..

നിവേദ്യ ഭാസ്കരായാന്നം പായസം ഹോമപൂർവകം .
രാജയക്ഷ്മാഭിഭൂതം ച പ്രാശയേച്ഛാന്തിമാപ്നുയാത് .. 25..

ലതാഃ പർവസു വിച്ഛിദ്യ സോമസ്യ ജുഹുയാദ് ദ്വിജഃ .
സോമേ സൂര്യേണ സംയുക്തേ പയോഽക്താഃ ക്ഷയശാന്തയേ .. 26..

കുസുമൈഃ ശംഖവൃക്ഷസ്യ ഹുത്വാ കുഷ്ഠം വിനാശയേത് .
അപസ്മാരവിനാശഃ സ്യാദപാമാർഗസ്യ തണ്ഡുലൈഃ .. 27..

ക്ഷീരവൃക്ഷസമിദ്ധോമാദുന്മാദോഽപി വിനശ്യതി .
ഔദുംബരസമിദ്ധോമാദതിമേഹഃ ക്ഷയം വ്രജേത് .. 28..

പ്രമേഹം ശമയേദ്ധുത്വാ മധുനേക്ഷുരസേന വാ .
മധുത്രിതയഹോമേന നയേച്ഛാന്തിം മസൂരികാം .. 29..

കപിലാസർപിഷാ ഹുത്വാ നയേച്ഛാന്തിം മസൂരികാം .
ഉദുംബരവടാശ്വത്ഥൈർഗോഗജാശ്വാമയം ഹരേത് .. 30..

പിപീലിമധുവല്മീകേ ഗൃഹേ ജാതേ ശതം ശതം .
ശമീസമിദ്ഭിരന്നേന സർപിഷാ ജുഹുയാദ് ദ്വിജഃ .. 31..

തദുത്ഥം ശാന്തിമായാതി ശേഷൈസ്തത്ര ബലിം ഹരേത് .
അഭ്രസ്തനിതഭൂകമ്പാലക്ഷ്യാദൗ വനവേതസഃ .. 32..

സപ്താഹം ജുഹുയാദേവം രാഷ്ട്രേ രാജ്യം സുഖീ ഭവേത് .
യാം ദിശം ശതജപ്തേന ലോഷ്ഠേനാഭിപ്രതാഡയേത് .. 33..

തതോഽഗ്നിമാരുതാരിഭ്യോ ഭയം തസ്യ വിനശ്യതി .
മനസൈവ ജപേദേനാം ബദ്ധോ മുച്യേത ബന്ധനാത് .. 34..

ഭൂതരോഗവിഷാദിഭ്യഃ സ്പൃശഞ്ജപ്ത്വാ വിമോചയേത് .
ഭൂതാദിഭ്യോ വിമുച്യേത ജലം പീത്വാഭിമന്ത്രിതം .. 35..

അഭിമന്ത്ര്യ ശതം ഭസ്മ ന്യസേദ്ഭൂതാദിശാന്തയേ .
ശിരസാ ധാരയേദ്ഭസ്മ മന്ത്രയിത്വാ തദിത്യൃചാ .. 36..

സർവവ്യാധിവിനിർമുക്തഃ സുഖീ ജീവേച്ഛതം സമാഃ .
അശക്തഃ കാരയേച്ഛാന്തിം വിപ്രം ദത്ത്വാ തു ദക്ഷിണാം .. 37..

അഥ പുഷ്ടിം ശ്രിയം ലക്ഷ്മീം പുഷ്പൈർഹുത്വാപ്നുയാദ് ദ്വിജഃ .
ശ്രീകാമോ ജുഹുയാത്പദ്മൈ രക്തൈഃ ശ്രിയമവാപ്നുയാത് .. 38..

ഹുത്വാ ശ്രിയമവാപ്നോതി ജാതീപുഷ്പൈർനവൈഃ ശുഭൈഃ .
ശാലിതണ്ഡുലഹോമേന ശ്രിയമാപ്നോതി പുഷ്കലാം .. 39..

സമിദ്ഭിർബില്വവൃക്ഷസ്യ ഹുത്വാ ശ്രിയമവാപ്നുയാത് .
ബില്വസ്യ ശകലൈർഹുത്വാ പത്രൈഃ പുഷ്പൈഃ ഫലൈരപി .. 40..

ശ്രിയമാപ്നോതി പരമാം മൂലസ്യ ശകലൈരപി .
സമിദ്ഭിർബില്വവൃക്ഷസ്യ പായസേന ച സർപിഷാ .. 41..

ശതം ശതം ച സപ്താഹം ഹുത്വാ ശ്രിയമവാപ്നുയാത് .
ലാജൈസ്ത്രിമധുരോപേതൈർഹോമേ കന്യാമവാപ്നുയാത് .. 42..

അനേന വിധിനാ കന്യാ വരമാപ്നോതി വാഞ്ഛിതം .
രക്തോത്പലശതം ഹുത്വാ സപ്താഹം ഹേമ ചാപ്നുയാത് .. 43..

സൂര്യബിംബേ ജലം ഹുത്വാ ജലസ്ഥം ഹേമ ചാപ്നുയാത് .
അന്നം ഹുത്വാപ്നുയാദന്നം വ്രീഹീന്വ്രീഹിപതിർഭവേത് .. 44..

കരീഷചൂർണൈർവത്സസ്യ ഹുത്വാ പശുമവാപ്നുയാത് .
പ്രിയംഗുപായസാജ്യൈശ്ച ഭവേദ്ധോമാദിഭിഃ പ്രജാ .. 45..

നിവേദ്യ ഭാസ്കരായാന്നം പായസം ഹോമപൂർവകം .
ഭോജയേത്തദൃതുസ്നാതാം പുത്രം പരമവാപ്നുയാത് .. 46..

സപ്രരോഹാഭിരാർദ്രാഭിരായുർഹുത്വാ സമാപ്നുയാത് .
സമിദ്ഭിഃ ക്ഷീരവൃക്ഷസ്യ ഹുത്വായുഷമവാപ്നുയാത് .. 47..

സപ്രരോഹാഭിരാർദ്രാഭീ രക്താഭിർമധുരത്രയൈഃ .
വ്രീഹീണാം ച ശതം ഹുത്വാ ഹേമ ചായുരവാപ്നുയാത് .. 48..

സുവർണകുഡ്മലം ഹുത്വാ ശതമായുരവാപ്നുയാത് .
ദൂർവാഭിഃ പയസാ വാപി മധുനാ സർപിഷാപി വാ .. 49..

ശതം ശതം ച സപ്താഹമപമൃത്യും വ്യപോഹതി .
ശമീസമിദ്ഭിരന്നേന പയസാ വാ ച സർപിഷാ .. 50..

ശതം ശതം ച സപ്താഹമപമൃത്യും വ്യപോഹതി .
ന്യഗ്രോധസമിധോ ഹുത്വാ പായസം ഹോമയേത്തതഃ .. 51..

ശതം ശതം ച സപ്താഹമപമൃത്യും വ്യപോഹതി .
ക്ഷീരാഹാരോ ജപേന്മൃത്യോഃ സപ്താഹാദ്വിജയീ ഭവേത് .. 52..

അനശ്നന്വാഗ്യതോ ജപ്ത്വാ ത്രിരാത്രം മുച്യതേ യമാത് .
നിമജ്ജ്യാപ്സു ജപേദേവം സദ്യോ മൃത്യോർവിമുച്യതേ .. 53..

ജപേദ് ബില്വം സമാശ്രിത്യ മാസം രാജ്യമവാപ്നുയാത് .
ബില്വം ഹുത്വാപ്നുയാദ്രാജ്യം സമൂലഫലപല്ലവം .. 54..

ഹുത്വാ പദ്മശതം മാസം രാജ്യമാപ്നോത്യകണ്ടകം .
യവാഗൂം ഗ്രാമമാപ്നോതി ഹുത്വാ ശാലിസമന്വിതം .. 55..

അശ്വത്ഥസമിധോ ഹുത്വാ യുദ്ധാദൗ ജയമാപ്നുയാത് .
അർകസ്യ സമിധോ ഹുത്വാ സർവത്ര വിജയീ ഭവേത് .. 56..

സംയുക്തൈഃ പയസാ പത്രൈഃ പുഷ്പൈർവാ വേതസസ്യ ച .
പായസേന ശതം ഹുത്വാ സപ്താഹം വൃഷ്ടിമാപ്നുയാത് .. 57..

നാഭിദഘ്നേ ജലേ ജപ്ത്വാ സപ്താഹം വൃഷ്ടിമാപ്നുയാത് .
ജലേ ഭസ്മശതം ഹുത്വാ മഹാവൃഷ്ടിം നിവാരയേത് .. 58..

പാലാശാഭിരവാപ്നോതി സമിദ്ഭിർബ്രഹ്മവർചസം .
പലാശകുസുമൈർഹുത്വാ സർവമിഷ്ടമവാപ്നുയാത് .. 59..

പയോ ഹുത്വാഽഽപ്നുയാന്മേധാമാജ്യം ബുദ്ധിമവാപ്നുയാത് .
അഭിമന്ത്ര്യ പിബേദ് ബ്രാഹ്മം രസം മേധാമവാപ്നുയാത് .. 60..

പുഷ്പഹോമേ ഭവേദ്വാസസ്തന്തുഭിസ്തദ്വിധം പടം .
ലവണം മധുസമ്മിശ്രം ഹുത്വേഷ്ടം വശമാനയേത് .. 61..

നയേദിഷ്ടം വശം ഹുത്വാ ലക്ഷ്മീപുഷ്പൈർമധുപ്ലുതൈഃ .
നിത്യമഞ്ജലിനാഽഽത്മാനമഭിഷിഞ്ചേജ്ജലേ സ്ഥിതഃ .. 62..

മതിമാരോഗ്യമായുഷ്യമഗ്ര്യം സ്വാസ്ഥ്യമവാപ്നുയാത് .
കുര്യാദ്വിപ്രോഽന്യമുദ്ദിശ്യ സോഽപി പുഷ്ടിമവാപ്നുയാത് .. 63..

അഥ ചാരുവിധിർമാസം സഹസ്രം പ്രത്യഹം ജപേത് .
ആയുഷ്കാമഃ ശുചൗ ദേശേ പ്രാപ്നുയാദായുരൂത്തമം .. 64..

ആയുരാരോഗ്യകാമസ്തു ജപേന്മാസദ്വയം ദ്വിജഃ .
ഭവേദായുഷ്യമാരോഗ്യം ശ്രിയൈ മാസത്രയം ജപേത് .. 65..

ആയുഃ ശ്രീപുത്രദാരാദ്യാശ്ചതുർഭിശ്ച യശോ ജപാത് .
പുത്രദാരായുരാരോഗ്യം ശ്രിയം വിദ്യാം ച പഞ്ചഭിഃ .. 66..

ഏവമേവോത്തരാൻകാമാൻ മാസൈരേവോത്തരൈർവ്രജേത് .
ഏകപാദോ ജപേദൂർധ്വബാഹുഃ സ്ഥിത്വാ നിരാശ്രയഃ .. 67..

മാസം ശതത്രയം വിപ്രഃ സർവാൻകാമാനവാപ്നുയാത് .
ഏവം ശതോത്തരം ജപ്ത്വാ സഹസ്രം സർവമാപ്നുയാത് .. 68..

രുദ്ധ്വാ പ്രാണമപാനം ച ജപേന്മാസം ശതത്രയം .
യദിച്ഛേത്തദവാപ്നോതി സഹസ്രാത്പരമാപ്നുയാത് .. 69..

ഏകപാദോ ജപേദൂർധ്വബാഹൂ രുദ്ധ്വാനിലം വശഃ .
മാസം ശതമവാപ്നോതി യദിച്ഛേദിതി കൗശികഃ .. 70..

ഏവം ശതത്രയം ജപ്ത്വാ സഹസ്രം സർവമാപ്നുയാത് .

നിമജ്ജ്യാപ്സു ജപേന്മാസം ശതമിഷ്ടമവാപ്നുയാത് .. 71..

ഏവം ശതത്രയം ജപ്ത്വാ സഹസ്രം സർവമാപ്നുയാത് .
ഏകപാദോ ജപേദൂർധ്വബാഹൂ രുദ്ധ്വാ നിരാശ്രയഃ .. 72..

നക്തമശ്നൻ ഹവിഷ്യാന്നം വത്സരാദൃഷിതാമിയാത് .
ഗീരമോഘാ ഭവേദേവം ജപ്ത്വാ സംവത്സരദ്വയം .. 73..

ത്രിവത്സരം ജപേദേവം ഭവേത്ത്രൈകാലദർശനം .
ആയാതി ഭഗവാന്ദേവശ്ചതുഃസംവത്സരം ജപേത് .. 74..

പഞ്ചഭിർവത്സരൈരേവമണിമാദിഗുണോ ഭവേത് .
ഏവം ഷഡ്വത്സരം ജപ്ത്വാ കാമരൂപിത്വമാപ്നുയാത് .. 75..

സപ്തിഭിർവത്സരൈരേവമമരത്വമവാപ്നുയാത് .
മനുത്വം നവഭിഃ സിദ്ധമിന്ദ്രത്വം ദശഭിർഭവേത് .. 76..

ഏകാദശഭിരാപ്നോതി പ്രാജാപത്യം സുവത്സരൈഃ .
ബ്രഹ്മത്വം പ്രാപ്നുയാദേവം ജപ്ത്വാ ദ്വാദശവത്സരാൻ .. 77..

ഏതേനൈവ ജിതാ ലോകാസ്തപസാ നാരദാദിഭിഃ .
ശാകമന്യേ പരേ മൂലം ഫലമന്യേ പയഃ പരേ .. 78..

ഘൃതമന്യേ പരേ സോമമപരേ ചരുവൃത്തയഃ .
ഋഷയഃ പക്ഷമശ്നന്തി കേചിദ്ഭൈക്ഷ്യാശിനോഽഹനി .. 79..

ഹവിഷ്യമപരേഽശ്നന്തഃ കുർവന്ത്യേവ പരം തപഃ .
അഥ ശുദ്ധ്യൈ രഹസ്യാനാം ത്രിസഹസ്രം ജപേദ് ദ്വിജഃ .. 80..

മാസം ശുദ്ധോ ഭവേത്സ്തേയാത്സുവർണസ്യ ദ്വിജോത്തമഃ .
ജപേന്മാസം ത്രിസാഹസ്രം സുരാപഃ ശുദ്ധിമാപ്നുയാത് .. 81..

മാസം ജപേത് ത്രിസാഹസ്രം ശുചിഃ സ്യാദ് ഗുരുതല്പഗഃ .
ത്രിസഹസ്രം ജപേന്മാസം കുടീം കൃത്വാ വനേ വസൻ .. 82..

ബ്രഹ്മഹാ മുച്യതേ പാപാദിതി കൗശികഭാഷിതം .
ദ്വാദശാഹം നിമജ്ജ്യാപ്സു സഹസ്രം പ്രത്യഹം ജപേത് .. 83..

മുച്യേരന്നംഹസഃ സർവേ മഹാപാതകിനോ ദ്വിജാഃ .
ത്രിസാഹസ്രം ജപേന്മാസം പ്രാണാനായമ്യ വാഗ്യതഃ .. 84..

മഹാപാതകയുക്തോ വാ മുച്യതേ മഹതോ ഭയാത് .
പ്രാണായാമസഹസ്രേണ ബ്രഹ്മഹാപി വിശുധ്യതി .. 85..

ഷട്കൃത്വസ്ത്വഭ്യസേദൂർധ്വം പ്രാണാപാനൗ സമാഹിതഃ .
പ്രാണായാമോ ഭവേദേഷ സർവപാപപ്രണാശനഃ .. 86..

സഹസ്രമഭ്യസേന്മാസം ക്ഷിതിപഃ ശുചിതാമിയാത് .
ദ്വാദശാഹം ത്രിസാഹസ്രം ജപേദ്ധി ഗോവധേ ദ്വിജഃ .. 87..

അഗമ്യാഗമനസ്തേയഹനനാഭക്ഷ്യഭക്ഷണേ .
ദശസാഹസ്രമഭ്യസ്താ ഗായത്രീ ശോധയേദ് ദ്വിജം .. 88..

പ്രാണായാമശതം കൃത്വാ മുച്യതേ സർവകില്വിഷാത് .
സർവേഷാമേവ പാപാനാം സങ്കരേ സതി ശുദ്ധയേ .. 89..

സഹസ്രമഭ്യസേന്മാസം നിത്യജാപീ വനേ വസൻ .
ഉപവാസസമം ജപ്യം ത്രിസഹസ്രം തദിത്യൃചം .. 90..

ചതുർവിംശതിസാഹസ്രമഭ്യസ്താത്കൃച്ഛ്രസഞ്ജ്ഞിതാ .
ചതുഃഷഷ്ടിസഹസ്രാണി ചാന്ദ്രായണസമാനി തു .. 91..

ശതകൃത്വോഽഭ്യസേന്നിത്യം പ്രാണാനായമ്യ സന്ധ്യയോഃ .
തദിത്യൃചമവാപ്നോതി സർവപാപക്ഷയം പരം .. 92..

നിമജ്ജ്യാപ്സു ജപേന്നിത്യം ശതകൃത്വസ്തദിത്യൃചം .
ധ്യായന്ദേവീം സൂര്യരൂപാം സർവപാപൈഃ പ്രമുച്യതേ .. 93..

ഇതി തേ സമ്യഗാഖ്യാതാഃ ശാന്തിശുദ്ധ്യാദികല്പനാഃ .
രഹസ്യാതിരഹസ്യാശ്ച ഗോപനീയാസ്ത്വയാ സദാ .. 94..

ഇതി സങ്ക്ഷേപതഃ പ്രോക്തഃ സദാചാരസ്യ സംഗ്രഹഃ .
വിധിനാഽഽചരണാദസ്യ മായാ ദുർഗാ പ്രസീദതി .. 95..

നൈമിത്തികം ച നിത്യം ച കാമ്യം കർമ യഥാവിധി .
ആചരേന്മനുജഃ സോഽയം ഭുക്തിമുക്തിഫലാപ്തിഭാക് .. 96..

ആചാരഃ പ്രഥമോ ധർമോ ധർമസ്യ പ്രഭുരീശ്വരീ .
ഇത്യുക്തം സർവശാസ്ത്രേഷു സദാചാരഫലം മഹത് .. 97..

ആചാരവാൻസദാ പൂതഃ സദൈവാചാരവാന്മസുഖീ .
ആചാരവാൻസദാ ധന്യഃ സത്യം സത്യം ച നാരദ .. 98..

ദേവീപ്രസാദജനകം സദാചാരവിധാനകം .
യദപി ശൃണുയാന്മർത്യോ മഹാസമ്പത്തിസൗഖ്യഭാക് .. 99..

സദാചാരേണ സിദ്ധേച്ച ഐഹികാമുഷ്മികം സുഖം .
തദേവ തേ മയാ പ്രോക്തം കിമന്യച്ഛ്രോതുമിച്ഛസി .. 100..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാമേകാദശസ്കന്ധേ
സദാചാരനിരൂപണം നാമ ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ .. 11.24..

.. ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ ഏകാദശസ്കന്ധഃ സമാപ്തഃ ..

Encoded and proofread by Vishwas Bhide

```
% Text title            : Devi Bhagavata Mahapurana Skandha 11
% File name             : devIbhAgavatam11.itx
% itxtitle              : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 11
% engtitle              : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 11
% Category              : purana, devI, devii, devibhagavatam
% Location              : doc_purana
% Sublocation           : purana
% SubDeity              : devii
% Language              : Sanskrit
% Subject               : philosophy/hinduism/religion
% Transliterated by     : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Proofread by          : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Indexextra            : (Scans 1, 2, 3, vyAkhyA 1, 2, 3, Hindi 1, 2, 3, 4, 4, Marathi, Marathi audio, E
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 PDF , 10, Tamil, Telugu 1, Bengali, Audio, Info)
% Latest update         : March 30, 2024
% Send corrections to   : sanskrit at cheerful dot c om
% Site access           : https://sanskritdocuments.org
```